

Územně analytické podklady

správního obvodu obce s rozšířenou působností Šlapanice

čtvrtá úplná aktualizace

2016

Pořizovatel/zpracovatel:

Městský úřad Šlapanice

odbor výstavby

oddělení územního plánování a památkové péče

pracoviště Brno, Opuštěná 9/2, 656 70 Brno

OBSAH DOKUMENTACE

Úvod

A. Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území

Textová část:

A.1. Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území

A.1.1. Charakteristiky území

A.1.2. Sídelní struktura

A.1.2.1. Sídelní struktura Jihomoravského kraje

A.1.2.2. Brněnská metropolitní oblast

A.2. Zjištění a vyhodnocení limitů využití území

A.2.1. Ochrana přírody

A.2.2. Ochrana památek

A.2.3. Ochrana půdy a lesa

A.2.4. Ochrana vodních zdrojů

A.2.5. Ochrana nerostného bohatství

A.2.6. Ochrana dopravní infrastruktury

A.2.7. Ochrana technické infrastruktury

A.2.8. Ochrana zájmů Ministerstva obrany ČR

A.2.9. Ostatní limity využití území

A.3. Zjištění a vyhodnocení hodnot území

A.3.1. Přírodní hodnoty území

A.3.2. Urbanistické, architektonické a kulturní hodnoty území

A.3.3. Civilizační hodnoty území

A.4. Zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území

A.4.1. Záměry dopravní infrastruktury

A.4.2. Záměry technické infrastruktury

A.4.3. Ostatní záměry

Grafická část:

Výkres limitů využití území v měřítku 1 : 25 000

Výkres hodnot území v měřítku 1 : 25 000

Výkres záměrů na provedení změn v území v měřítku 1 : 25 000

B. Rozbor udržitelného rozvoje území

Textová část:

B.1. Tematické analýzy území

- B.1.1. Horninové prostředí a geologie
- B.1.2. Vodní režim
- B.1.3. Hygiena životního prostředí
- B.1.4. Ochrana přírody a krajiny
- B.1.5. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa
- B.1.6. Veřejná dopravní a technická infrastruktura
- B.1.7. Bydlení
- B.1.8. Rekreace
- B.1.9. Sociodemografické podmínky
- B.1.10. Hospodářské podmínky

B.2. Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro udržitelný rozvoj území

- B.2.1. Udržitelný rozvoj území
- B.2.2. Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro udržitelný rozvoj území
- B.2.3. Určení příčin nevyvážeností rozvoje území

B.3. Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích

- B.3.1. Urbanistické závady
- B.3.2. Dopravní závady
- B.3.3. Hygienické závady
- B.3.4. Střety
- B.3.5. Slabé stránky území a potenciální hrozby
- B.3.6. Nevyváženosti územních podmínek pro udržitelný rozvoj území
- B.3.7. Problémy k řešení na úrovni kraje a státu

Závěr

Zkratky

Podklady

Doklad o projednání

Grafická část:

Problémový výkres v měřítku 1 : 25 000

Územní analýzy:

Kartogramy, schémata, fotografie

Datová část

Úvod

Pořizování územně analytických podkladů (ÚAP) je upraveno příslušnými ustanoveními zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále také „stavební zákon“).

Obsahové náležitosti ÚAP stanovuje vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále také „vyhláška“).

Obecní úřad obce s rozšířenou působností Šlapanice, jakožto úřad územního plánování, vykonává přenesenou působnost ve věcech územního plánování a stavebního řádu. Podle § 6 stavebního zákona úřad územního plánování pořizuje územně plánovací podklady, tedy územní studie a územně analytické podklady.

Územně analytické podklady se pořizují pro správní obvod obce s rozšířenou působností.

Účel ÚAP

Územně analytické podklady slouží jako podklad pro územně plánovací činnost. ÚAP správního obvodu obce s rozšířenou působností slouží tedy jako podklad pro pořizování územních plánů, regulačních plánů a územních studií; slouží také jako podklad pro vyhodnocování vlivů územně plánovacích dokumentací na udržitelný rozvoj, poskytování územně plánovacích informací a pro rozhodování stavebních úřadů, zejména v územích obcí, které nemají platný územní plán.

Aktualizace ÚAP

Podle § 27 a § 28 stavebního zákona se ÚAP průběžně aktualizují (datová část) a ve dvouletých cyklech se pořizují jejich úplné aktualizace. Dokumentace úplných aktualizací ÚAP SO ORP se zpracovávají ke konci sudých roků.

Postup pořízení

Územně analytické podklady SO ORP Šlapanice byly poprvé pořízeny v roce 2008, a sice s využitím externího zhotovitele - společnosti Urbanismus Architektura Design STUDIO, spol. s r.o. První, druhá i třetí úplná aktualizace ÚAP v letech 2010, 2012 a 2014 byly pořízeny i zpracovány úřadem územního plánování, tedy pracovníky odboru výstavby Městského úřadu Šlapanice.

Tato - **čtvrtá úplná aktualizace územně analytických podkladů správního obvodu obce s rozšířenou působností Šlapanice (ÚAP SO ORP)** - je rovněž pořízena i zpracována pracovníky MěÚ Šlapanice, odboru výstavby, oddělení územního plánování a památkové péče, a sice v období červenec až prosinec roku 2016.

Podkladem pro zpracování ÚAP byly zejména: třetí úplná aktualizace ÚAP SO ORP Šlapanice z roku 2014, aktuální údaje o území, vlastní průzkum území, územní plány, statistické údaje, krajské a rezortní rozvojové dokumenty i jiné dostupné informace.

Dne 14. června 2016 zaslal MěÚ Šlapanice písemnou výzvu (jemu známým) subjektům s územními zájmy v SO ORP Šlapanice k předání aktuálních údajů o území. Údaje o území předává pořizovateli poskytovatel údajů, tedy orgán veřejné správy, jím zřízená právnická osoba a vlastník dopravní a technické infrastruktury.

Poskytovatelé údajů jsou ze zákona povinni pořizovatelům ÚAP průběžně předávat aktuální údaje o území bezodkladně po jejich vzniku nebo po jejich zjištění, především v digitální formě, přičemž nesou zodpovědnost za jejich správnost, úplnost a aktuálnost. Vlastníci technické infrastruktury jsou povinni předávat polohopisnou situaci technické infrastruktury v souřadnicovém systému Jednotné trigonometrické sítě katastrální v měřítku katastrální mapy, případně v měřítku podrobnějším.

Za chybějící nebo neaktuální údaje o území, které poskytovatelé údajů pořizovateli ÚAP nepředali vůbec nebo nepředali dle výše uvedené specifikace, nenese pořizovatel ÚAP zodpovědnost. Je třeba počítat s tím, že grafická část údajů o území od různých poskytovatelů má různou přesnost.

Část informací a dat, zejména hodnoty a problémy, vytvářeli zpracovatelé sami – na základě vlastních zjištění a průzkumů území.

Obsah a forma ÚAP

Obsah ÚAP se člení na dvě části: podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území (PRURÚ) a rozbor udržitelného rozvoje území (RURÚ). První část obsahuje zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, hodnot území, limitů využití území, záměrů na provedení změn v území. Druhá část obsahuje zjištění a vyhodnocení udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích. Dokumentace ÚAP sestává z textové, grafické a datové části.

Oproti třetí aktualizaci je obsah ÚAP pozměněn - uveden do souladu s novelou vyhlášky. Dokumentace je rozšířena o rozbor sídlení struktury. Není použito členění správního obvodu na sektory.

Je-li to možné a účelné, jsou v textu u limitů, hodnot, záměrů, problémů a analýz uvedeny obce, jejichž území se týkají.

Vzhledem k velikosti a uspořádání správního obvodu ORP Šlapanice bylo pro výkresy zvoleno měřítko 1 : 25 000. Kvůli čitelnosti jsou ve výkresech znázorněny pouze vybrané limity, hodnoty a záměry; nejsou znázorněna např. ochranná pásma nebo veškerá telekomunikační infrastruktura.

V datové části ÚAP jsou obsaženy všechny jevy. Vektorová data jsou zpracovaná ve formátu SHP podle datového modelu ÚAP JMK verze 4.2.

Nad obsahový rámec ÚAP pořizovatelé zpracovali přílohu s územními analýzami: schémata, kartogramy a vlastními fotografiemi, které ilustrují vývoj území, využití území, hodnoty území a problémy v území.

Užití ÚAP

Při územně plánovací činnosti je třeba využívat kompletní ÚAP: textovou část, výkresy, územní analýzy a data. Dále je třeba využívat aktuální údaje o území a další podklady dle odkazů v tomto textu (např. mapy povodňového ohrožení) a konat doplňující průzkumy a rozborů.

ÚAP jsou územně plánovacím podkladem, neobsahují návrhovou část a nejsou závazné. Jsou úplné, správné a aktuální do té míry, do jaké poskytovatelé údajů plní své povinnosti podle stavebního zákona.

Projednáání, zveřejnění a předání ÚAP

Podle § 29 stavebního zákona se úplné aktualizace ÚAP SO ORP projednávají s obcemi, předávají se krajskému úřadu a stavebním úřadům a zveřejňují se způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Čtvrtá úplná aktualizace ÚAP SO ORP Šlapanice byla projednána s obcemi ve správním obvodu dne 29. listopadu 2016 na jednání svolaném za tímto účelem. Doklad o projednání je vložen na konec textové části.

Textová a grafická část ÚAP SO ORP Šlapanice jsou v celém rozsahu zveřejněny na internetových stránkách města Šlapanice.

A. Podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území

zahrnují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, limity využití území, zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území.

A.1. Zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území

A.1.1. Charakteristiky území

Správní obvod obce s rozšířenou působností Šlapanice (SO ORP Šlapanice) je součástí území Jihomoravského kraje. Jde o nespojité území obepínající ze tří čtvrtin statutární město Brno: od severu přes východ a jih po jihozápad. Do 1. 1. 2003 bylo toto území součástí okresu Brno – venkov. Správní centrum – Šlapanice – není přirozeným spádovým centrem pro obce v SO ORP, obce spádují především do Brna, krajského města a druhého největšího města v ČR.

Na následujícím obrázku je znázorněn **správní obvod obce s rozšířenou působností Šlapanice**:

SO ORP Šlapanice náleží do **brněnského metropolitního regionu**, dříve brněnské aglomerace. Jde o exponované území bezprostředně navazující na metropoli - území s vysokým rozvojovým potenciálem a s velkými požadavky na změny v území. Šlapanicko je výrazně zasaženo suburbanizací, nová zástavba obcí má příměstský charakter.

Podle Politiky územního rozvoje ČR, ve znění její 1. aktualizace z roku 2015, je celý SO ORP Šlapanice zahrnut do **metropolitní rozvojové oblasti Brno OB3**. Politika územního rozvoje (PÚR) charakterizuje metropolitní rozvojovou oblast Brno jako území ovlivněné rozvojovou dynamikou krajského města Brna, s velmi silnou koncentrací obyvatelstva a ekonomických činností, které mají z velké části i mezinárodní význam. Rozvoj oblasti podporuje dobrá dostupnost jak dálnicemi a rychlostními silnicemi, tak I. tranzitním železničním koridorem, mezinárodní kooperační svazky napojují oblast zejména na prostor Vídně a Bratislavy. Úkolem pro územní plánování v OB3 je vyřešit vzájemné vazby veřejné infrastruktury a vytvořit územní podmínky pro řešení dopravní (zejména silniční) sítě jižně od dálnice D1. Za tímto účelem ukládá PÚR Jihomoravskému kraji pořádnit územní studie.

Poloha ORP Šlapanice a širší vztahy jsou znázorněny v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

Do správního obvodu ORP Šlapanice náleží následujících **40 obcí**:

Babice nad Svitavou	Modřice	Popůvky	Střelice
Bílovice nad Svitavou	Mokrá-Horákov	Pozořice	Šlapanice
Blažovice	Moravany	Prace	Telnice
Březina	Nebovidy	Prštice	Troubsko
Hajany	Ochoz u Brna	Radostice	Tvarožná
Hostěnice	Omice	Rebešovice	Újezd u Brna
Jiříkovice	Ořechov	Řícmanice	Velatice
Kanice	Ostopovice	Silůvky	Viničné Šumice
Kobylnice	Podolí	Sivice	Vranov
Kovalovice	Ponětovice	Sokolnice	Želešice

Počet obyvatel v jednotlivých obcích ke konci roku 2015 je znázorněn na kartogramu obsaženém v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY. Nejvyšší počet obyvatel k 31.12.2015 měly Šlapanice (7339), Modřice (5053), Bílovice nad Svitavou (3607) a Újezd u Brna (3244). Status města mají Šlapanice (od roku 1965), Modřice (od roku 1994) a Újezd u Brna (od roku 2005); status městyse mají Pozořice.

Počet obyvatel SO ORP Šlapanice trvale a významně roste – na 66 461 obyvatel k 31.12.2015.

Populace v okrese Brno – venkov od roku 2000 vzrostla o 35%, zatímco Brno se pomalu vyliďňuje. Tento trend je patrný už roku 1993. V Brně dnes žije necelých 380 000 obyvatel, mezi lety 1995 a 2015 v Brně ubylo téměř dvanáct tisíc obyvatel - zejména ve prospěch okolních obcí. Nová bytová výstavba je v okrese Brno-venkov vyšší než v samotné metropoli. Některé obce v okolí Brna se téměř ztrojnásobily. V okolí Brna stoupla cena pozemků na přibližně dva a půl až tři tisíce korun za metr čtvereční, rodinné domy stojí běžně i šest milionů korun. S novými obyvateli se obce na Brněnsku rozrostly o úplně nové části, musely proto také investovat do infrastruktury.

Nejprudší **nárůst obyvatel** od roku 1995 do roku 2015 zažily Popůvky, Moravany, Bílovice nad Svitavou, Sokolnice a Troubsko: Popůvky se zvětšily skoro třikrát, z 598 na 1504 obyvatel. K 1131 obyvatelům Moravan přibýlo za dvacet let dalších 1488. Sokolnice se zvětšily z 1693 na 2346 obyvatel. Takřka na dvojnásobek se rozšířily i Bílovice nad Svitavou, z 1975 na 3607. O polovinu přibýlo obyvatel i v Troubsku, z 1433 na 2226. Je vidět, že nejvíce rostou dobře dopravně obsluhované obce v bezprostřední blízkosti Brna. Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích je obsažen v následující tabulce.

Růst počtu obyvatel obcí mezi lety 1995 a 2015 (zdroj ČSÚ):

Název obce	Počet obyvatel v roce 1995	Počet obyvatel v roce 2015	Přírůstek počtu obyvatel mezi lety 1995 - 2015
Babice nad Svitavou	817	1 152	335
Bílovice nad Svitavou	1 975	3 607	1 632
Blažovice	1 095	1 217	122
Březina (dříve okres Blansko)	588	968	380
Hajany	329	404	75
Hostěnice	458	718	260
Jiříkovice	843	893	50
Kanice	464	927	463
Kobylnice	836	1 077	241
Kovalovice	568	640	72
Modřice	3 386	5 053	1 667
Mokrý-Horákov	2 573	2 772	199
Moravany	1 131	2 619	1 488
Nebovidy	405	737	332
Ochoz u Brna	1 052	1 344	292
Omice	656	781	125
Ořechov	2 364	2 665	301
Ostopovice	1 235	1 646	411
Podolí	1 007	1 426	419
Ponětovice	312	404	92
Popůvky	598	1 504	906
Pozořice	1 922	2 255	333
Prace	823	959	136
Prštice	932	938	6
Radostice	641	775	134
Rebešovice	467	958	491
Řícmanice	538	778	240
Silůvky	628	826	198
Sivice	911	1 059	148
Sokolnice	1 693	2 346	653
Střelice	2 511	2 874	363
Šlapanice	6 328	7 339	1 011
Telnice	1 248	1 593	345
Troubsko	1 433	2 226	793
Tvarožná	1 145	1 281	136
Újezd u Brna	2 668	3 244	576
Velatice	519	699	180
Viničné Šumice	990	1 319	329
Vranov	592	739	147
Želešice	1 211	1 699	488

Největší **počet dokončených bytů** za období 2009 – 2015 vykázaly Šlapanice, Modřice a Moravany. Staví se zejména rodinné domy. Lidé si přejí bydlet v rodinném domě se zahradou, v klidném prostředí venkova a přitom využívat výhody velkoměsta.

Průměrná **hustota zalidnění** činila v SO ORP 191,1 osob/km²; je vyšší oproti hustotě zalidnění JMK a dynamicky roste. Nejvyšší hustotu obyvatel na km² mají města/obce sousedící s Brnem: Šlapanice, Modřice, Moravany, Ostopovice a Troubsko a Řícmanice.

Přestože jsou obce v okolí Brna závislé na **pracovních příležitostech** v krajském městě Brně, existují výjimky. Město Modřice má mimořádně silnou hospodářskou základnu (dojíždka za prací do Modřic významně převažuje nad vyjíždkou) a město Šlapanice (centrum ORP).

Demografické údaje jsou znázorněny v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

Stěhování obyvatel z Brna do okolí bylo jedním z důvodů vzniku integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje v roce 2004. Denně podle odhadů do Brna dojíždí 90 000 - 110 000 lidí za prací a vzděláním, z toho dvě třetiny hromadnou dopravou. V posledních letech Kordis JMK a.s. posílil spoje do všech obcí v okolí Brna.

Geografie Šlapanicka je rozmanitá: na západě je tvořena Bobravskou vrchovinou, na jihu a jihovýchodě nížinou Dyjsko – svrateckého úvalu, na severu a severovýchodě se zvedá Dražanská vrchovina, jejímž podcelkem je Moravský kras. Terénní konfigurace, zejména údolí řek Svitavy, Svratky a potoků měly původně rozhodující vliv na založení sídel.

Výměra SO ORP Šlapanice ke dni 31.12.2014 činila 34 314 hektarů, z toho 17 371 ha činila zemědělská půda, 13 088 ha činily lesy a 795 ha činily zastavěné plochy.

Podíly **zemědělské půdy a lesů** z celkové výměry v obcích jsou znázorněny v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY. Je vidět propastný rozdíl mezi lesnatými obcemi na severu (až 88% lesů z celkové výměry) a výrazně zemědělskými na jihu (až 92% zemědělské půdy z celkové výměry). S tím koresponduje koeficient ekologické stability (KES = poměr ploch stabilních a nestabilních krajinných prvků), který je nejvyšší v lesnatých obcích Dražanské vrchoviny, kde je zachována přírodní a přírodě blízká krajina, a nejnižší ve Šlapanicích, Podolí, Jiříkovicích, Blažovicích a Telnici.

Podíl zastavěných a ostatních ploch je rovněž nejnižší na severu, zatímco v Modřicích činí cca třetinu celkové výměry. Modřice, ač samostatné město, prostorově srostly s Brnem. Dá se předpokládat, že vlivem pokračující suburbanizace opticky splynou s Brnem i další obce, podobně jako dálnice D1, která postupem času zarostla mezi zastavěné plochy.

V následujících tabulkách jsou obsaženy **statistické údaje** za SO ORP Šlapanice, některé z nich jsou znázorněny v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

Vybrané ukazatele za správní obvod obce s rozšířenou působností Šlapanice v letech 2001-2014 z veřejné databáze ČSÚ:

UKAZATEL	SO ORP Šlapanice						
	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
Počet obcí	40	40	40	40	40	40	40
Počet částí obcí	43	43	43	43	43	43	43
Počet základních sídelních jednotek	53	53	53	53	53	62	62
Počet katastrálních území	43	43	43	43	43	43	43
Počet obcí se statutem města	2	2	3	3	3	3	3
Počet obcí se statutem městyse	x	x	1	1	1	1	1
POZEMKY							
Výměra v ha (k 31. 12.)	34 315	34 317	34 312	34 310	34 310	34 310	34 314
zemědělská půda	17 647	17 598	17 515	17 459	17 428	17 388	17 371
lesní pozemky	13 103	13 099	13 088	13 098	13 093	13 082	13 088
zastavěné plochy	715	733	748	769	781	791	795
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	152,8	159,3	163,7	172,5	178,9	185,1	191,1
OBYVATELSTVO							
Počet obyvatel (k 31. 12.) ¹⁾	52 440	54 667	56 157	59 169	61 383	63 498	65 569
Živě narození	468	544	619	804	775	701	791
Zemřelí celkem	581	536	461	508	537	597	521
podíl zemřelých na novotvary (%)	24,3	26,5	24,3	27,0	28,3	28,5	25,7
podíl zemřelých na nemoci oběhové soustavy (%)	56,3	53,2	47,7	50,0	49,2	48,7	44,0
podíl zemřelých na nemoci dýchací soustavy (%)	4,5	3,7	11,3	7,1	7,1	4,5	7,1
Přirozený přírůstek obyvatel (narození - zemřelí)	-113	8	158	296	238	104	270
Přistěhovalí	1 821	2 347	2 404	2 672	2 492	2 067	2 107
Vystěhovalí	897	1 152	1 512	1 764	1 625	1 334	1 254
Přírůstek obyvatel stěhováním (přistěhovalí - vystěhovalí)	924	1 195	892	908	867	733	853
Celkový přírůstek (úbytek) obyvatel	811	1 203	1 050	1 204	1 105	837	1 123
Sňatky	242	261	281	290	270	273	254
Rozvody	135	125	138	196	182	126	174
Potrasy	179	175	160	179	169	147	162
Průměrný věk mužů (roky)	38,2	38,5	38,8	38,7	38,7	38,9	39,1
Průměrný věk žen (roky)	41,1	41,2	41,4	41,3	41,3	41,3	41,5

Podíl obyvatel ve věku 65 a více let (%)	14,8	14,5	14,7	15,0	15,5	16,2	16,9
Index stárí (počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let)	92,4	94,1	95,9	96,8	95,4	95,6	95,7
NEZAMĚŠTNANOST (dle MPSV k 31. 12.²⁾)							
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	1 896	1 932	1 470	1 118	2 225	.	2 161
z toho dosažitelní (%)	.	.	90,1	90,4	98,7	.	99,7
z toho občané se zdravotním postižením (%)	13,7	15,4	17,3	17,7	11,2	.	10,9
z toho absolventi (%)	13,6	9,9	7,6	6,7	8,5	.	6,2
z toho osoby s délkou evid. nad 12 měsíců (%)	27,0	31,7	27,6	20,0	23,2	.	36,1
Volná pracovní místa	196	107	435	468	170	.	209
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	9,7	18,1	3,4	2,4	13,1	.	10,3
Podíl nezaměstnaných osob (%) ³⁾	.	.	3,38	2,46	5,24	.	5,05
EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU (k 31. 12.)							
Ekonomické subjekty (podle RES) ⁴⁾	10 562	10 885	12 146	13 229	14 229	15 211	15 388
fyzické osoby	8 864	8 888	9 467	10 142	10 794	11 440	12 102
z toho zemědělství podnikatelé ⁵⁾	471	447	474	476	170	174	174
právnícké osoby	1 698	1 997	2 679	3 087	3 435	3 771	3 286
z toho obchodní společnosti	937	1 113	1 291	1 477	1 642	1 771	1 954
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%) ⁶⁾							
zemědělství, lesnictví a rybářství	5,9	5,6	5,3	5,1	3,9	4,9	4,1
průmysl celkem	18,5	18,2	17,4	17,0	17,0	16,3	15,8
stavebnictví	11,9	12,3	13,3	13,3	13,0	12,5	12,0
obchod, ubytování, stravování a pohostinství	32,2	31,0	29,8	28,9	27,4	26,2	24,8
Počet subjektů podle počtu zaměstnanců							
bez zaměstnanců	.	6 392	4 332	4 938	5 545	5 949	5 954
1–9 zaměstnanci (mikropodniky)	.	1 066	1 115	1 186	1 204	1 225	1 244
10–49 zaměstnanci (malé podniky)	.	238	258	292	282	263	274
50–249 zaměstnanci (střední podniky)	.	36	42	50	42	49	51
250 a více zaměstnanci (velké podniky)	.	5	8	9	10	11	9
nezjištěno	.	3 148	6 391	6 754	7 146	7 714	7 856
BYTY							
Dokončené byty	306	434	348	515	514	343	322
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	5,9	8,0	6,3	8,8	8,5	5,4	5,0
Podíl bytů dokončených v rodinných domech (%)	71,2	54,1	75,0	58,1	74,5	77,8	70,5
Průměrná obytná plocha 1 dokončeného bytu (m ²)	84,8	82,5	92,3	92,5	93,0	86,1	80,3
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení ⁷⁾	12,0	11,0	12,0	13,0	11,0	23,0	20,0
lůžka	332,0	306,0	440,0	439,0	425,0	808,0	665,0

¹⁾ od roku 2011 byly do počtu obyvatel promítnuty výsledky SLDB 2011

²⁾ v roce 2013 uvedeny údaje k 31.3.2014

³⁾ podíl dosažitelných uchazečů ve věku 15 až 64 let na počtu obyvatel stejného věku; ukazatel je používán od roku 2012 (časová řada byla zpětně dopočtena do roku 2005)

⁴⁾ vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje před rokem 2013 plně srovnatelné

⁵⁾ do roku 2008 včetně samostatně hospodařících rolníků nezapsaných v obchodním rejstříku

⁶⁾ do roku 2008 podle OKEČ

⁷⁾ zařízení s 5 a více pokoji a současně s 10 a více lůžky určenými pro cestovní ruch; od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Pro územně analytické podklady sleduje ČSÚ následující údaje:

SO ORP Šlapanice		2011	2012	2013	2014
1	Počet obyvatel	62 661	63 498	64 446	65 569
1	Přirozený přírůstek	183	104	234	270
1	Saldo migrace	738	733	714	853
2	Podíl obyvatel ve věku 0 - 14 let na celkovém počtu obyvatel (%)	16,5	16,9	17,3	17,7
2	Počet obyvatel ve věku 0 - 14 let	10 363	10 728	11 148	11 576
3	Podíl obyvatel ve věku 65 a více let na celkovém počtu obyvatel (%)	15,8	16,2	16,6	16,9
3	Počet obyvatel ve věku 65 a více let	9 872	10 256	10 677	11 074
6	Počet částí obce	43	.	43	43
8	Podíl nezaměstnaných osob dosažitelných (%)	7,7	.	5,9	5,0
8	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce - dosažitelní	1 972	.	2 519	2 154
8	Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce	1 990	.	2 537	2 161
8	Počet uchazečů v evidenci úřadu práce - absolventů	180	.	157	135
8	Počet uchazečů v evidenci úřadu práce nad 12 měsíců	545	.	844	781
11	Počet dokončených bytů	353	343	298	322
11	Počet dokončených bytů v rodinných domech	273	267	243	227
17	Počet hromadných ubytovacích zařízení	.	23	23	20
18	Počet lázeňských léčeben	.	.	-	.
18	Počet lůžek v lázeňských léčebnách	.	.	-	.
22	Podíl zemědělské půdy z celkové výměry (%)	50,8	50,7	50,6	50,6
23	Podíl orné půdy ze zemědělské půdy (%)	85,9	85,8	85,8	85,7
24	Podíl trvalých travních porostů ze zemědělské půdy (%)	4,2	4,2	4,2	4,2
27	Podíl zastavěných a ostatních ploch z celkové výměry (%)	10,4	10,5	10,5	10,5
28	Podíl vodních ploch z celkové výměry (%)	0,7	0,7	0,7	0,7
29	Podíl lesů z celkové výměry (%)	38,2	38,1	38,1	38,1
30	Koeficient ekologické stability	0,85	0,85	0,85	0,85
30	Orná půda - rozloha (ha)	14 957,4	14 912,8	14 902,4	14 895,5
30	Chmelnice - rozloha (ha)	-	-	-	-
30	Vinice - rozloha (ha)	124,8	129,8	129,9	130,0
30	Zahrady - rozloha (ha)	1 199,5	1 202,6	1 202,6	1 203,3
30	Ovocné sady - rozloha (ha)	405,3	407,4	406,6	408,2
30	Trvalé travní porosty - rozloha (ha)	727,3	735,4	735,8	734,4
30	Lesní půda - rozloha (ha)	13 090,2	13 082,2	13 088,8	13 088,4
30	Vodní plochy - rozloha (ha)	249,1	249,3	248,5	249,6
30	Zastavěné plochy - rozloha (ha)	787,6	791,0	795,8	795,5
30	Ostatní plochy - rozloha (ha)	2 767,0	2 799,4	2 802,1	2 808,7
30	Zemědělská půda - rozloha (ha)	17 414,3	17 388,0	17 377,3	17 371,4
30	Celková výměra - rozloha (ha)	34 308,2	34 309,8	34 312,5	34 313,6
37	Živě narození	724	701	775	791
37	Zemřelí	541	597	541	521
37	Přistěhovalí	2 036	2 067	2 035	2 107
37	Vystěhovalí	1 298	1 334	1 321	1 254
37	Průměrný věk	40,1	40,1	40,2	40,3
37	Počet obyvatel ve věku 15 - 64 let	42 426	42 514	42 621	42 919

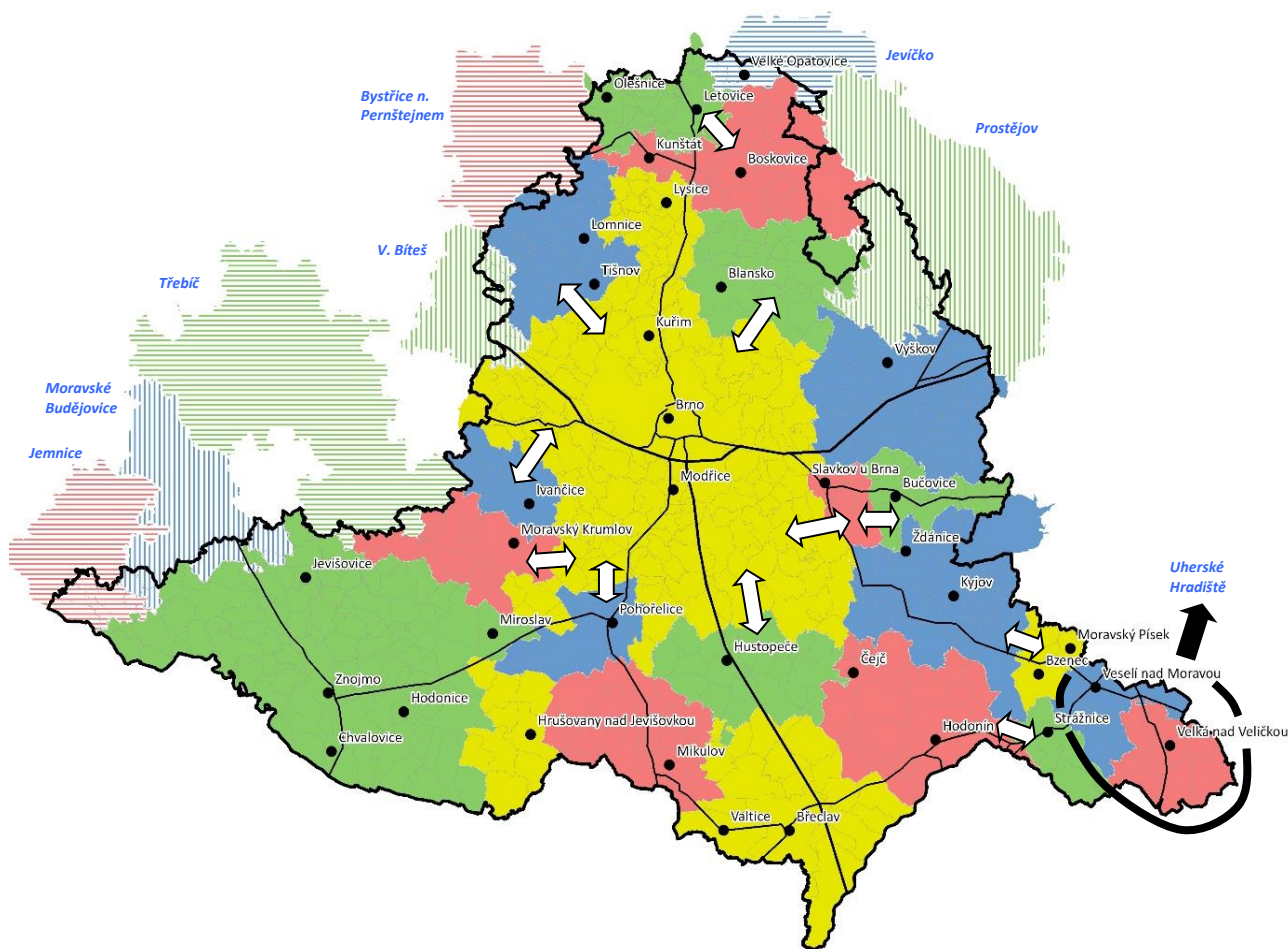
A.1.2. Sídelní struktura

A.1.2.1. Sídelní struktura Jihomoravského kraje¹

Z analýzy sídelní struktury Jihomoravského kraje plyne, že SO ORP Šlapanice tvoří společný pracovní region s Brnem a leží v oblasti intenzivního populačního růstu v zázemí města Brna. **Šlapanice a Modřice** jsou klasifikovány jako mikroregionální centra ležící v jádru brněnské aglomerace výrazně kooperující s Brnem. Významným cílem dojížděky za prací i vybaveností jsou zejména Modřice.

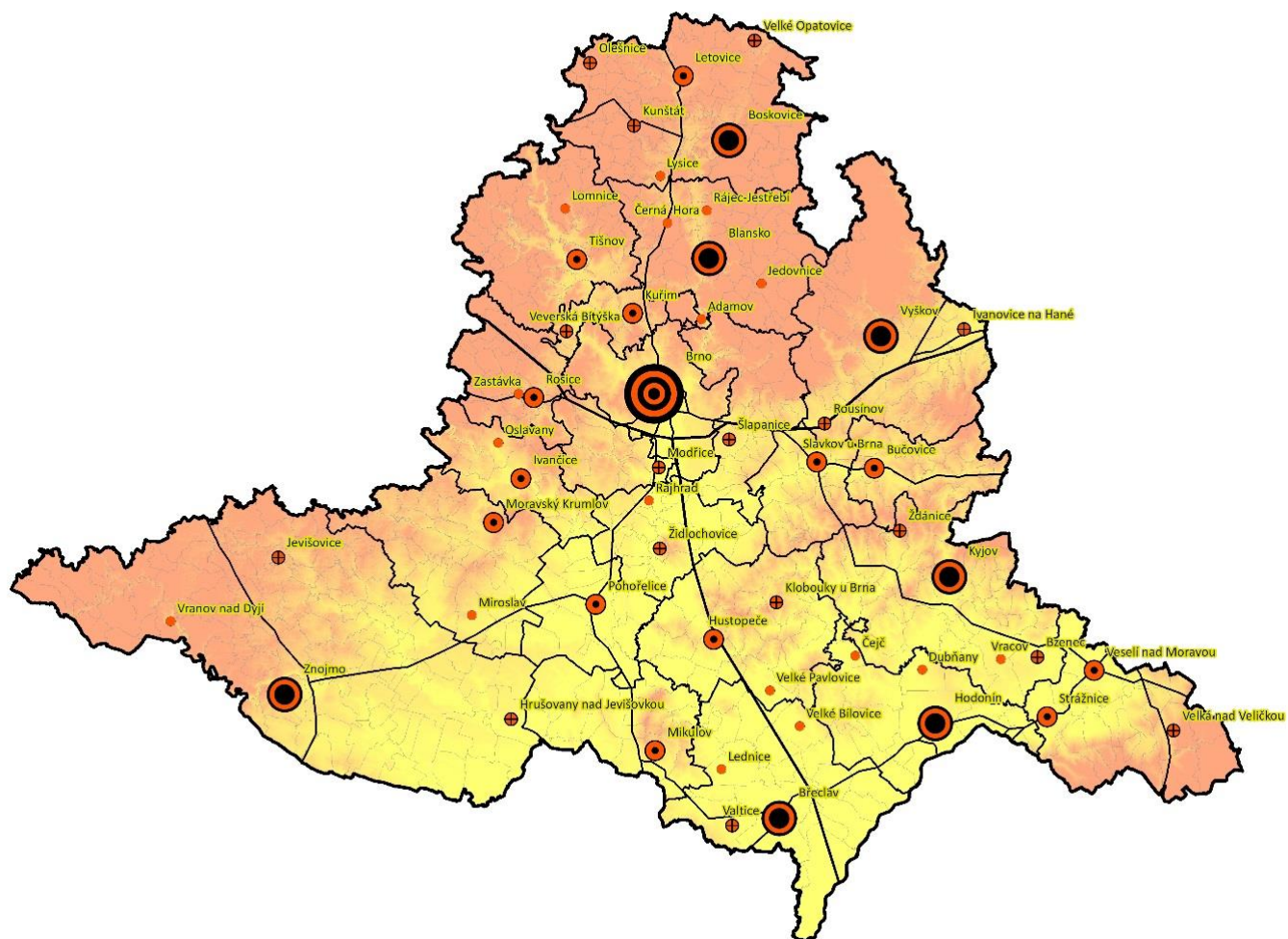
Viz následující obrázky:

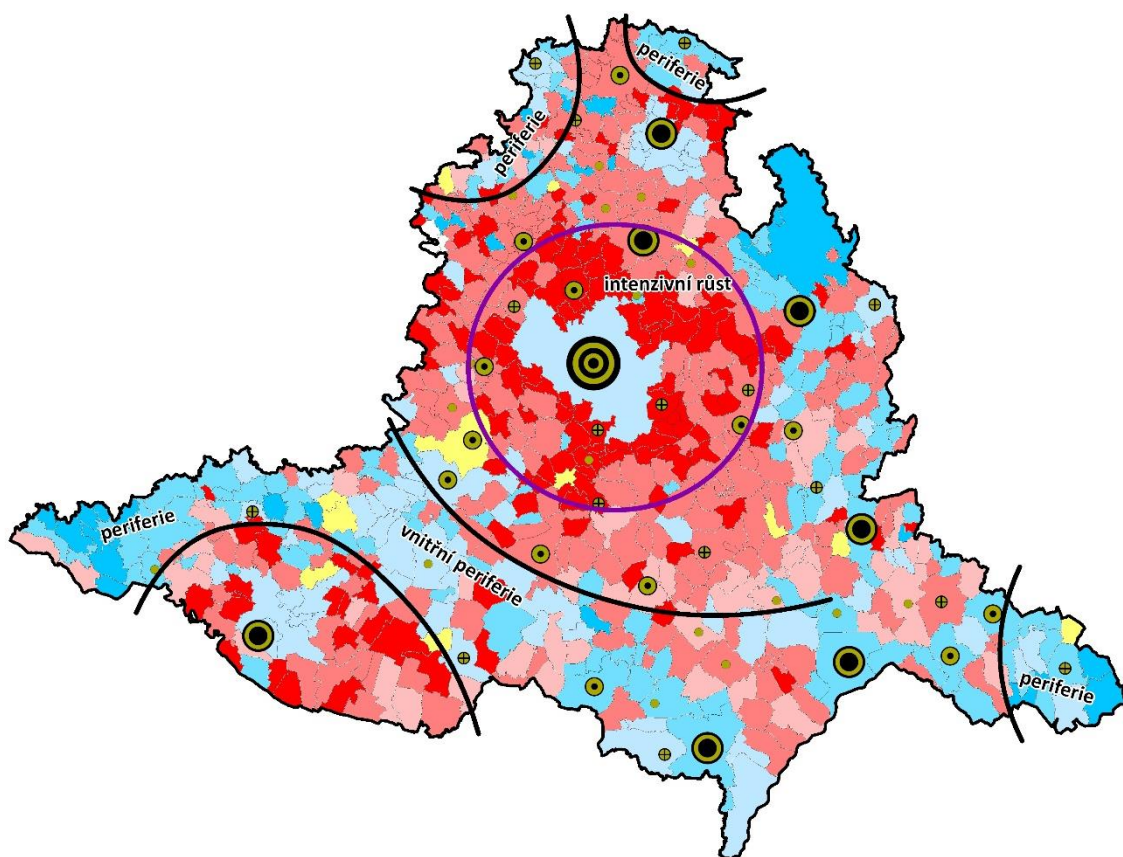
Vztahově uzavřené pracovní regiony na hladině uzavřenosti 50 % v roce 2011 v JMK

¹ Zdroj: Územní studie sídelní struktury Jihomoravského kraje; zpracoval Urbanismus, architektura, design - Studio, spol. s r.o., 2014; pořídil Jihomoravský kraj

Centra v sídelním systému JMK

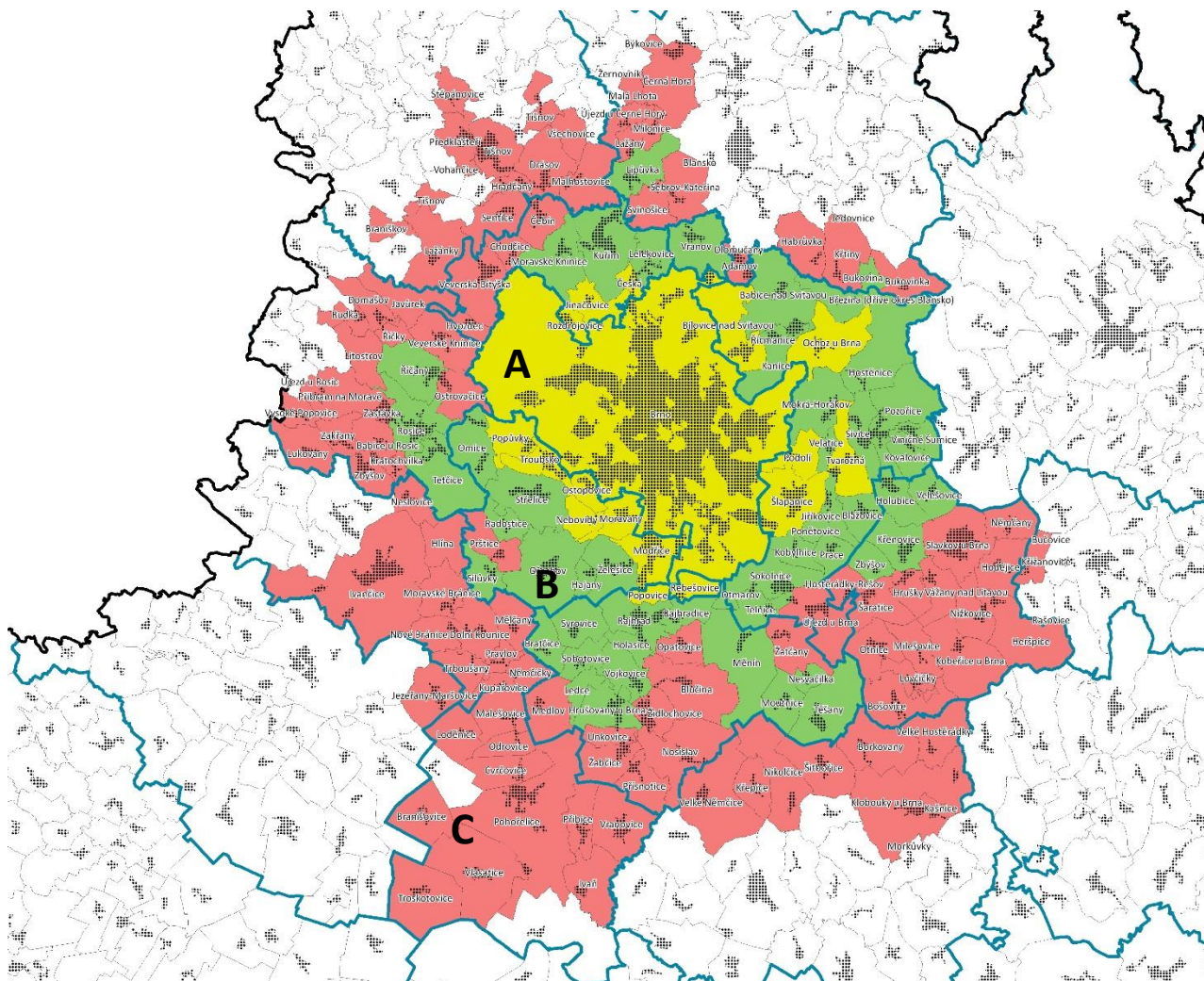

Brněnská aglomerace, jádro aglomerace

Další obrázek představuje vymezení brněnské aglomerace zpracované na základě syntézy pěti skupin ukazatelů – 1. dojížděky za prací, 2. dojížděky do škol, 3. migračních vazeb, 4. dostupnosti individuální automobilovou dopravou a 5. dostupnosti hromadnou dopravou. Na základě celkového skóre bylo možné jednotlivé obce rozdělit do tří zón dle intenzity vztahu, tj. míry funkční aglomerace k Brnu, resp. brněnskému funkčnímu regionu. Do první zóny (A) spadají obce se silnou pracovní vazbou (v případě **Modřic** jde o silný reciproční pracovní vztah s Brnem), vysokou mírou suburbanizace a dobrou dopravní dostupností. Zóny B, resp. C pak zahrnují obce s převážně významnými pracovními vazbami, nicméně slabšími předpoklady dopravní dostupnosti a méně intenzivními migračními proudy.

Vymezení funkčního území Brněnské metropolitní oblasti a Jihlavské sídelní aglomerace, Mulíček et. al., Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod, 2013

Dílčím způsobem se proměnila pozice Brna jako jádrové obce. V důsledku suburbanizačních procesů a nižších přirozených přírůstků poklesl relativní populační význam Brna v rámci aglomerace. Ekonomický význam Brna poměřovaný podílem na počtu obsazených pracovních míst však zůstal stabilní, tj. poměrně vysoký. Velice diverzifikovaný vývoj pak proběhl v souboru sekundárních center brněnské aglomerace. Řada z těchto center vykázala silný populační růst vázaný na intenzivní imigraci, především z jádrového Brna (např. Kuřim, **Šlapanice**, Tišnov, Židlochovice, Rosice, Slavkov u Brna), nicméně ekonomický vývoj byl daleko více diverzifikovaný. U vybraných sekundárních center lze mezi roky 1991 a 2011 sledovat více (Adamov, Ivančice, Rosice) či méně (Tišnov) razantní propad počtu obsazených pracovních míst. Oproti tomu centra jako např. Kuřim, Židlochovice či Slavkov u Brna vykázala stabilizaci pracovní funkce, resp. pracovní význam významně navýšila (**Modřice**, **Šlapanice**, Rajhrad, Pohořelice). Vývoj pracovního významu sekundárních center tak nelze vnímat jako uniformní – jedná se o výsledek kombinovaných procesů deindustrializace (ilustrativním případem je Adamov) a selektivně působící reindustrializace (Kuřim, **Modřice**, Rajhrad).

Územní rozvoj města Brna, nabývá na významu zejména prostřednictvím funkcí produkčních a obslužných, přičemž v sektorové skladbě převažuje nad primérem a sekundérem sektor terciéru (funkce obchodu, služeb, dopravy) a kvartéru (funkce obslužné veřejné - školství, zdravotnictví, sociální péče, věda, výzkum a funkce obslužné komerční – peněžnictví). Uvedené funkce generují rozsáhlý potenciál pracovních míst; to se projevuje na významných změnách v proudech dojížděky zejména v období 2001-2011. Je zřejmé, že územní

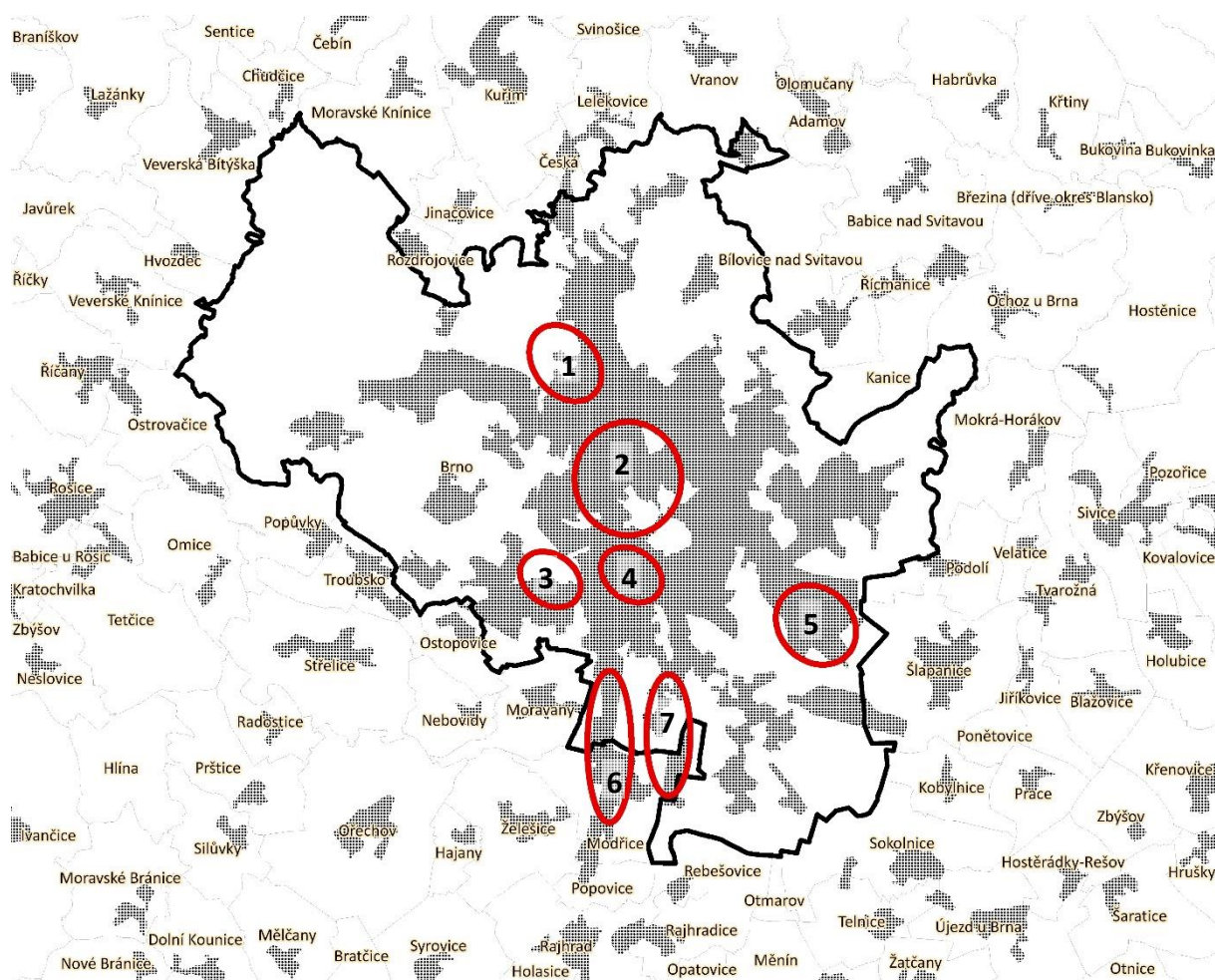
rozvoj se bude odehrávat nejen ve správních hranicích města Brna ale i v prostoru, který má z hlediska geografických podmínek předpoklady pro urbánní rozvoj funkcí nejen rezidenčních, ale na stejné úrovni i produkčních.

Urbanizační vývoj směřující k homogenitě urbánní struktury jádra aglomerace z hlediska vyváženosti funkcí rezidenčních a produkčních, je již v současnosti zřejmý zejména v jižním sektoru (**Modřice**, částečně **Moravany**). Předpoklady pro rozvoj jádra aglomerace podporované zejména polohou dopravních tras a zařízení nadmístního významu a identifikovaným rozvojovým potenciálem rezidenčních a produkčních funkcí mají sídla Česká, **Podolí**, **Šlapanice**, **Modřice**, **Moravany**, **Střelice**, **Troubsko**, **Popůvky**.

Jak je vidět na dalším obrázku rozvoj produkčních a obslužných funkcí v jádru aglomerace se koncentruje v nových polohách a je doprovázen intenzivními a kompaktními formami využití území včetně přestaveb ve vnitřním městě (Technologický Park, Kampus Masarykovy univerzity vč. Fakultní nemocnice, administrativně obchodní komplex Heršpická, průmyslová zóna Černovická terasa, produkční zóna Vídeňská – **Modřice**). Tato území se stávají významnými cíli dojížděky. Lze očekávat vznik dalších koncentrací produkčních a obslužných funkcí (např. zóna mezinárodního letiště Brno Tuřany). Jižní část jádra aglomerace lze identifikovat jako území s vysokým potenciálem územního vývoje.

Na pozadí uplynulých 20 let došlo k poklesu významu lokálních pracovních center ve prospěch silnějších pracovních středisek. Z mapy center významných proudů mizí či výrazně oslabují i některá původně významná pracovištní centra, jako jsou např. Adamov, Rosice, Zastávka, Rohatec či Kunštát. Razantně se zvýšil pracovní význam Brna, což vede jak k nárůstu brněnského pracovního funkčního regionu, tak i k výraznému posilování dojížděkových vazeb mezi krajským městem a jednotlivými regionálními či subregionálními centry kraje. Relativně hustá síť pracovních center se transformuje do podoby sítě s nižším počtem silnějších pracovních středisek.

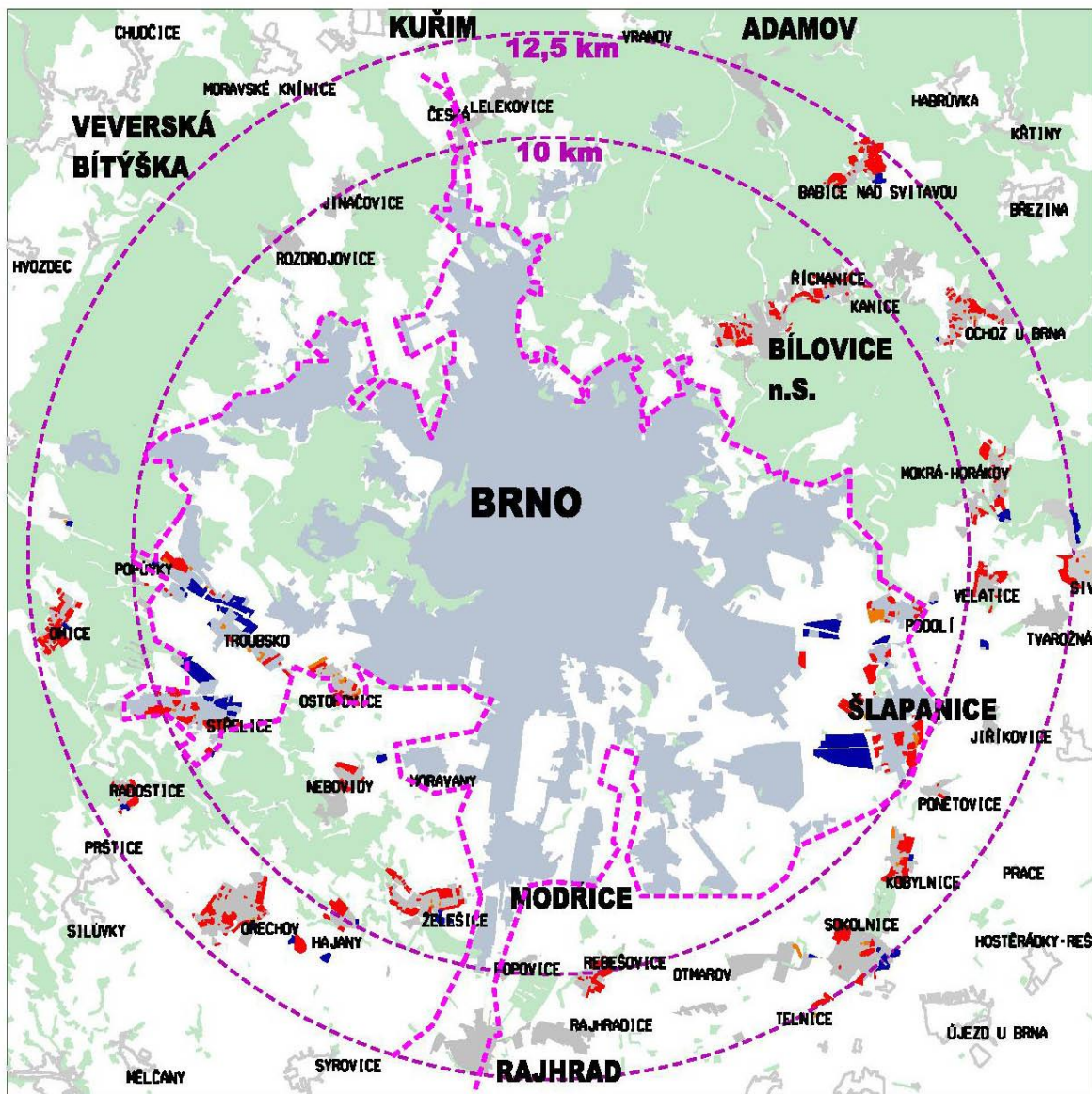
Stávající významné cíle dojíždky v jádru brněnské aglomerace

- 1 – VUT, Technologický Park (pracovní a školní dojíždka);
- 2 – vnitřní město (pracovní a školní dojíždka);
- 3 – Kampus MU, Fakultní nemocnice (pracovní a školní dojíždka);
- 4 – oblast administrativně obchodních komplexů Heršpická-Štýřice (pracovní dojíždka);
- 5 – průmyslová zóna Černovická terasa (pracovní dojíždka),
- 6 – Vídeňská-Modřice (pracovní dojíždka).
- 7 - obchodní komplexy Avion, Olympia (dojíždka za službami).

Na dalším obrázku jsou označena centra **Šlapanice**, **Modřice**, Rosice, Veverská Bítýška a Kuřim, která jsou součástí jádra brněnské aglomerace nebo leží v těsném zázemí tohoto jádra. U těchto sekundárních center hrozí, vzhledem k relativně silným funkčním vazbám k jádru, postupná degradace jejich střediskové funkce. Jde o situaci, kdy je přirozený a historicky daný obslužný či ekonomický význam centra redukován v důsledku blízké přítomnosti konkurujícího centra – v tomto případě Brna. Lokální či mikroregionální spád za službami a funkcemi těchto center je významně přeorientován do jádra aglomerace – částečně v důsledku převládající orientace pracovních vazeb.

Jádro aglomerace - Brno, Česká, Podolí, Šlapanice, Modřice, Moravany, Střelice, Troubsko, Popůvky

krajinné determinanty	potenciál rozvoje obcí v perimetru jádrového území
perimetry jádrového území	produkční
geografická hranice prostoru jádra aglomerace	rezidenční
obce vně / uvnitř perimetru jádrového území	
urbánní struktura jádra aglomerace / Brna	

A.1.2.2. Brněnská metropolitní oblast²

Celé správní území ORP Šlapanice náleží do brněnské metropolitní oblasti.

Brněnská metropolitní oblast (BMO) je účelově vymezeným funkčním regionem zahrnujícím území 167 obcí o celkové populační velikosti přibližně 600 000 obyvatel. Podíl metropolitní oblasti na celkovém počtu obyvatel České republiky se pohybuje okolo 6 %, podíl na celkovém počtu obsazených pracovních míst v České republice je ještě vyšší - přibližně 7,5 %.

Současný vývoj migrace obyvatel je určován metropolizačními procesy, mezi kterými hraje nejzásadnější roli suburbanizace. V uplynulých přibližně 25 letech vykazuje většina obcí v BMO populační zisky, s výjimkou samotného Brna. U převahy obcí v zázemí Brna je přitom růst způsoben zejména vysokými kladnými hodnotami migračního salda. BMO jako celek je populačně růstová přibližně od roku 2000.

Proces vymezení BMO byl veden cílem vymezit území vhodné pro aplikaci kohezní politiky, které bude respektovat velký ekonomický a sociální význam městských regionů v národní a evropské sídelní struktuře. Územní vymezení BMO je založeno na analýzách funkčních vztahů vznikajících především mezi městem Brnem a obcemi v jeho zázemí.

Při vymezení území BMO se pracovalo s pěti skupinami ukazatelů funkčních vazeb:

1. ukazatele pracovních vztahů (dojíždka za prací);
2. ukazatele dojíždky do škol;
3. ukazatele migračních vztahů (proudy stěhování).
4. ukazatele dostupnosti individuální automobilovou dopravou;
5. ukazatele dostupnosti hromadnou dopravou.

² Zdroj: Atlas brněnské metropolitní oblasti (Statutární město Brno, Kancelář strategie města, 2015)

Vymezení brněnské metropolitní oblasti

VYMEZENÍ BMO

vymezení územních jednotek

- hranice Brněnské metropolitní oblasti (BMO)
- hranice obcí s rozšířenou působností (ORP)
- hranice obcí

Rosice název obce s rozšířenou působností
Telnice název obce

Zdroje tematických dat:
 Vymezení funkčního území Brněnské metropolitní oblasti a Jihlavské sídelní aglomerace 2013

počty obcí BMO dle jednotlivých ORP

počet obcí	ORP	počet obcí	ORP
40	Šlapanice	10	Tišnov
24	Židlochovice	10	Kuřim
18	Slavkov u Brna	8	Hustopeče
18	Rosice	1	Moravský Krumlov
14	Blansko	1	Bučovice
11	Pohořelice	1	Brno
11	Ivančice		

A.2. Zjištění a vyhodnocení limitů využití území

Územně analytické podklady obsahují mj. limity využití území, tedy *omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývající z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území*. Zjednodušeně řečeno: limity využití území jsou jevy, které nějakým způsobem ovlivňují využitelnost území.

Limity využití území jsou součástí „údajů o území“, pořizovateli je předávají "poskytovatelé údajů", tedy orgány veřejné správy, jimi zřízené právnické osoby či vlastníci dopravní a technické infrastruktury.

V následujícím textu jsou uvedeny stěžejní limity využití území z oblasti ochrany přírody, památek, půdy, lesa, vodních zdrojů, nerostného bohatství, dopravní a technické infrastruktury, obrany atd., vyskytující se v SO ORP Šlapanice.

Vybrané (nejdůležitější) limity využití území jsou znázorněny ve výkresu LIMITŮ a v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY. Limity, které jsou rovněž hodnotami území (chráněná území přírody, památky), jsou blíže popsány v kapitole HODNOTY ÚZEMÍ.

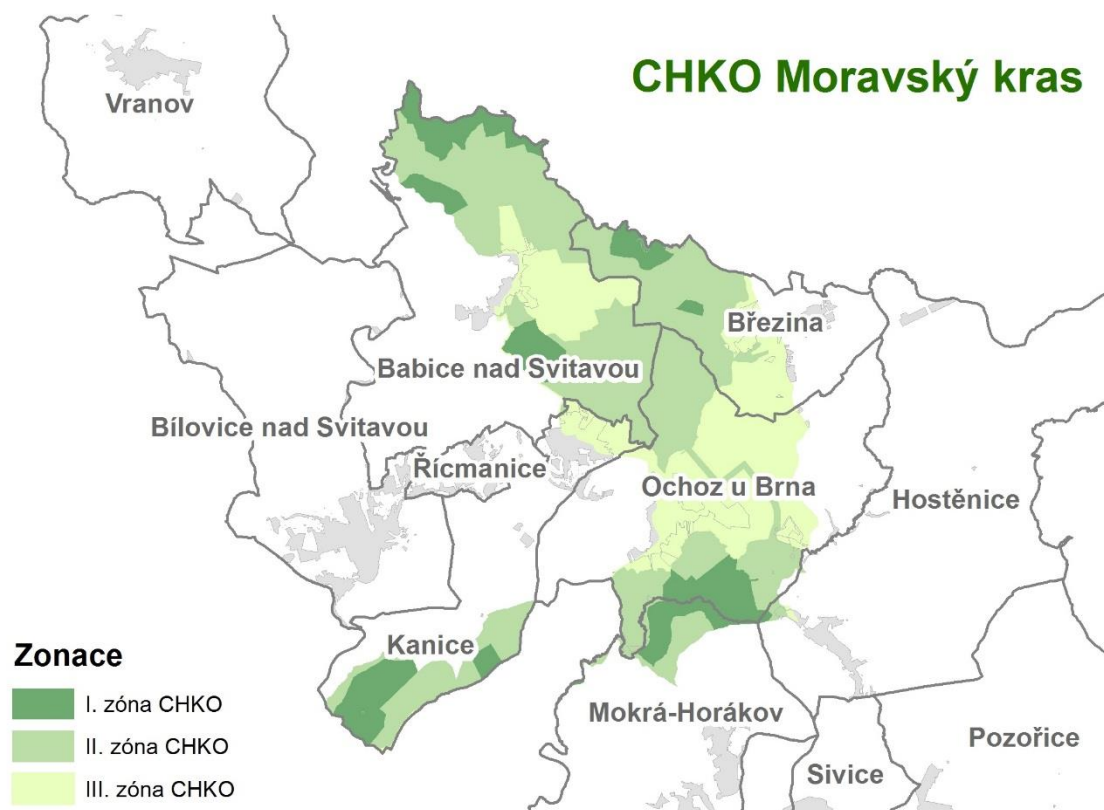
A.2.1. Ochrana přírody

Limity využití území z oblasti ochrany přírody jsou stanoveny na základě zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Chráněná krajinná oblast (CHKO)

CHKO je velkoplošné zvláště chráněné území, v SO ORP se nachází jediné, a sice **Moravský kras** (Březina, Babice nad Svitavou, Ochoz u Brna, Kanice, Mokrá-Horákov, Hostěnice).

Podle přísnosti režimu ochrany se CHKO Moravský kras dělí do 3 zón:

V SO ORP Šlapanice se nacházejí rovněž maloplošná zvláště chráněná území, tedy národní přírodní památky, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace a přírodní památky:

Národní přírodní památka

Jeskyně Pekárna (Mokrá - Horákov)

Národní přírodní rezervace

Býčí skála (Babice nad Svitavou)

Hádecká planinka (Kanice)

Přírodní rezervace

Babí doly, Bosonožský hájek, Březinka, Coufavá, Čihadlo, Dřínová, Jelení skok, Malužín, Špice, Údolí Říčky, U Brněnky, U Výpustku, Velký Hornek, Zadní Hády

Přírodní památky

Andělka a Čertovka, Horka, Hynčicovy skály, Kněžnice, Návrší, Santon, Střelická bažinka, Střelický les, U Staré Vápenice, Velatická slepencová stráž, Velká Klajdovka, Velké Družďavy, Velký hájek, Vinohrady

V SO ORP Šlapanice se nacházejí také dvě obecně chráněná území:

Přírodní parky

Bobrava (Ořechov, Střelice, Omice, Popůvky Troubsko, Silůvky, Prštice, Radostice)

Říčky (Hostěnice, Ochoz u Brna, Pozořice, Březina)

Přírodní park je obecně chráněné území, zřizují je krajské úřady vyhláškou, ve které omezují činnosti, jež by mohly vést k rušení, poškození nebo k zničení dochovaného stavu území, cenného pro svůj krajinný ráz a soustředěné estetické a přírodní hodnoty.

Přehled výše uvedených chráněných území podle obcí:

OBEC	NÁZEV CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ	ZPŮSOB OCHRANY
Babice nad Svitavou	Moravský kras	Chráněná krajinná oblast
	Býčí skála	Národní přírodní rezervace
	Dřínová	Přírodní rezervace
	Čihadlo	Přírodní rezervace
	Kněžnice	Přírodní památka
	U Výpustku (jen okraj)	Přírodní rezervace
Bílovice nad Svitavou	Malužín	Přírodní rezervace
Březina	Moravský kras	Chráněná krajinná oblast
	U Výpustku (jen okraj)	Přírodní rezervace
	Březinka	Přírodní rezervace
	Říčky	Přírodní park
Hostěnice	Říčky (okraj)	Přírodní park
	Moravský kras	Chráněná krajinná oblast
	Údolí Říčky (malá část)	Přírodní rezervace
Kanice	Moravský kras	Chráněná krajinná oblast
	Zadní Hády	Přírodní rezervace
	U Brněnky	Přírodní rezervace
	Velká Klajdovka (okrajově)	Přírodní památka

	Hádecká planinka	Národní přírodní rezervace
Mokrý - Horákov	Moravský kras	Chráněná krajinná oblast
	U staré Vápenice	Přírodní památka
	Velký Hornek	Přírodní rezervace
	Údolí Říčky	Přírodní rezervace
	Jeskyně Pekárna (překryv s PR Údolí Říčky)	Národní přírodní památka
Ochoz u Brna	Moravský kras	Chráněná krajinná oblast
	Údolí říčky	Přírodní rezervace
	Zadní Hády (část)	Přírodní rezervace
	Říčky	Přírodní park
Omice	Bobrava	Přírodní park
Ořechov	Bobrava	Přírodní park
Podolí	Horka	Přírodní památka
Popůvky	Bosonožský Hájek (okrajově)	Přírodní rezervace
	Bobrava	Přírodní park
Pozořice	Říčky	Přírodní park
Prštice	Bobrava	Přírodní park
Radostice	Bobrava	Přírodní park
Rebešovice	Velké Druždavy	Přírodní památka
Silůvky	Bobrava	Přírodní park
Střelice	Střelický les	Přírodní památka
	Střelická bažinka	Přírodní památka
	Bobrava	Přírodní park
Šlapanice	Andělka a Čertovka	Přírodní památka
	Velký Hájek	Přírodní památka
	Návrší	Přírodní památka
Troubsko	Bobrava	Přírodní park
Tvarožná	Santon	Přírodní památka
Újezd u Brna	Špice	Přírodní rezervace
Velatice	Velatická slepencová stráž	Přírodní památka
	Vinohrady	Přírodní památka
Viničné Šumice	Hynčicovy skály	Přírodní památka
Vranov	Jelení skok	Přírodní rezervace
	Coufava	Přírodní rezervace
	Babí doly (jen okraj)	Přírodní rezervace

NATURA 2000 – evropsky významné lokality (EVL)

Termín evropsky významná lokalita je českým ekvivalentem anglického Sites of Community Importance (SCI). V rámci těchto lokalit jsou chráněny **evropsky významná stanoviště** a **evropsky významné druhy**. Evropsky významná stanoviště a evropsky významné druhy jsou vyjmenovány v přílohách směrnice O stanovištích (92/43/EHS), seznam evropsky významných stanovišť a druhů vyskytujících se v ČR je vyjmenován ve vyhlášce MŽP 166/2005 Sb.

EVL jsou vyhlášené podle jednotných principů Evropské unie za účelem ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

V SO ORP se nachází následujících 11 evropsky významných lokalit:

NÁZEV	OZNAČENÍ	OBCE
Bosonožský Hájek	EVL CZ0624094	okrajově Popůvky
Jižní svahy Hádů	EVL CZ0624236	okrajově Kanice
Modřické rameno	EVL CZ0620010	Modřice
Moravský kras	EVL CZ0624130	Bílovice nad Svitavou, Kanice, Babice nad Svitavou, Březina, Ochoz u Brna, Mokrý – Horákov, okrajově Hostěnice
Rakovecké údolí	EVL CZ0620245	okrajově Hostěnice
Sivický les	EVL CZ0620037	Mokrý - Horákov, Sivice, Tvarožná
Střelická bažinka	EVL CZ0623366	Střelice
Zřídla u Nesvačilk	EVL CZ0620076	Újezd u Brna
Údolí Svitavy	EVL CZ0624132	Vranov, Bílovice nad Svitavou, Babice nad Svitavou
Šlapanické slepence	EVL CZ0620051	Šlapanice, Podolí
Špice	EVL CZ0624112	Újezd u Brna

Významné krajinné prvky (VKP)

v SO ORP Šlapanice je jich registrováno několik desítek. Dále se jako VKP obecně chrání lesy, vodní toky, rybníky, jezera, rašeliniště a údolní nivy.

Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem

Moravský Kras, PR Údolí říčky (Parnassius mnemosyne – motýl jasoň dymnivkový)

Újezd u Brna (Spermophilus citellus – syselec obecný)

Památné stromy

v území SO ORP se nachází 18 památných stromů, jejich skupin či stromořadí

Územní systém ekologické stability (ÚSES)

ÚSES definuje zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny jako vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu.

Podle významu se rozlišuje **místní** (lokální), **regionální** a **nadregionální** úroveň územního systému ekologické stability.

ÚSES se skládá z biocenter a biokoridorů. Nadregionální a regionální biocentra a nadregionální a regionální biokoridory vymezují zásady územního rozvoje, upřesňují se v územních plánech. Místní (lokální) biocentra a místní (lokální) biokoridory vymezují územní plány.

ZÚR JMK vymezují plochy a koridory nadregionálního a regionálního územního systému ekologické stability krajiny, kterými se rozumí plochy pro umístění nadregionálních a regionálních prvků ÚSES, takto:

- plochy pro nadregionální a regionální biocentra;
 - o V plochách pro nadregionální a regionální biocentra je při upřesňování nadregionálních a regionálních biocenter přípustné, pro zachování kontinuity ÚSES, vymezit i příslušný nadregionální nebo regionální biokoridor.
- koridory pro nadregionální a regionální biokoridory:
 - o koridory jsou vymezeny šířkou 200 m, 400 m nebo proměnnou šířkou.

Regionální a nadregionální ÚSES je veden územím následujících obcí:

Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Blažovice, Březina, Hajany, Hostěnice, Kanice, Kobylnice, Kovalovice, Modřice, Mokrý-Horákov, Moravany, Nebovidy, Ochoz u Brna, Omice, Ořechov, Podolí, Popůvky, Pozořice, Prace, Prštice, Radostice, Rebešovice, Řícmanice, Silůvky, Sivice, Sokolnice, Střelice, Troubsko, Tvarožná, Újezd u Brna, Velatice, Viničné Šumice, Vranov, Želešice.

A.2.2. Ochrana památek

Ochrana památek se řídí zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

V SO ORP Šlapanice se vyskytuje velké množství památkově chráněných objektů.

Za **kulturní památky** prohlašuje Ministerstvo kultury České republiky nemovité a movité věci, popřípadě jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu, tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty historické, umělecké, vědecké a technické, které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.

Za účelem ochrany archeologického dědictví se vymezují **území s archeologickými nálezy** (archeologické lokality).

V SO ORP Šlapanice je rovněž vymezena **krajinná památková zóna Bojiště bitvy u Slavkova**. Krajinnou památkovou zónou (KPZ) se rozumí větší či menší území zahrnující sídelní útvary a ucelené krajinné celky, jejichž dnešní podoba byla podstatnou měrou kultivována i formována historickou činností člověka a zasluhuje památkovou ochranu.

V následující tabulce jsou uvedeny **nemovité kulturní památky v SO ORP Šlapanice**:

Reg. č. dle ÚSKP ČR	součást areálu	Název památky	parc.č.	Datum prohlášení	Umístění památky
Babice nad Svitavou					
32802/ 7 - 643		farní kostel sv. Jana Křtitele	1		na SV okraji obce
47011/ 7 - 644		busta Josefa Hybeše			v parku
28890 / 7 - 6995		pomník Rudé armády	784		dolní část obce
Bílovice nad Svitavou					
14948/ 7 - 649		zřícenina hradu Ronov	1174/70		v trati Dlouhé vrchy
33479/ 7 - 651		venkovský dům č.p. 5	5		Praskavice
15166/ 7 - 6993		pomník padlým 1. svět. války	802/2		"ostrůvek" na řece Svitavě
29880/ 7 - 8073		kostel sv. Cyrila a Metoděje	237		v obci
17016/ 7 - 8074		řadový rodinný dům č.p. 158	141		Komenského 158
41991/ 7 - 8075		řadový rodinný dům č.p. 179	166		Komenského 179
22616/ 7 - 8076		řadový rodinný dům č.p. 191	174		Komenského 191
19715/ 7 - 8077		vila č. p. 255	246		Komenského 255
16195/ 7 - 8078		vila "Anna" č.p. 283	306/1		Palackého 283
Blažovice					
bez kulturních památek					
Březina					
bez kulturních památek					
Hajany					
39770/ 7 - 702	7 - 702/1	Kaple s křížem	141		na návsi
	7 - 703	7 - 702/2 pamětní kříž z roku 1808	140/1		na návsi
30940/7 - 8084		pohřební kaple hrabat Deymů	1143		v lese u silnice do Ořechova
Horákov					
18562/ 7 - 710		tvrz, archeolog. stopy	(674)		poblíž horákovské myslivny
11378/ 7 - 8705		kaple sv. Gottharda	26	16.9.1996	na návsi
Hostěnice					
29662/ 7 - 711		kaple sv. Anny	103		za obcí na kopci Hrádku
22174/ 7 - 712		zvonice	98		v obci
Jířkovice					
11169/ 7 - 8656		železný kříž, kříž	257	21.2.1996	na konci obce u silnice k Rohlence
11171/ 7 - 8657		zvonice	316/2	20.2.1996	na návsi
11577/ 7 - 8726		tvrz č.p.51	345/1	9.12.1996	na návsi
Kanice					
36919/ 7 - 650		hrad Obřany – (hrádek Šumbera) zřícenina	693/1		zřícenina středověkého hradu na skalním ostrohu Šumbery

Reg. č. dle ÚSKP ČR	součást areálu	Název památky	parc.č.	Datum prohlášení	Umístění památky
Kobylnice					
24198/ 7 - 773		kaple - zvonice	644		na návsi
14631/ 7 - 774		pamětní kříž z roku 1835	595		u domu č. 118 na křižovatce
51569/ 7 - 9023		výklenková kaplička - poklona	399	22.3.2002	na křižovatce u školy
Kovalovice					
bez kulturních památek					
Modřice					
28512/ 7 - 819	7 - 819/1	kostel sv. Gottharda	1		nám. Míru
	7 - 825	7 - 819/3	socha sv. Jana Nepomuckého	2	u kostela
	7 - 830	7 - 819/4	kamenný kříž	2033	u kostela
20432/ 7 - 820		kaple sv. Václava	385		Nám. Svobody
24507/ 7 - 821		fara č. pop. 146	710		Masarykova
19353/ 7 - 822		měšťanský dům č. 171	4/1		nám. Svobody
17060/ 7 - 823		socha sv. Floriána	2012		nám. Svobody
40082/ 7 - 824		socha sv. Jana Nepomuckého	2026/1		křižovatka Havlíčkova - Prusinovského u domu č.p.1
42095/ 7 - 826		boží muka	2025/1		křižovatka Krakovská - Prusinovského před domem č.pop.639
28306/ 7 - 827		boží muka	1451/1		u nové cihelny - trať Mučednická
42228/ 7 - 828		boží muka	2122/1		u silnice do Želešic
28319/ 7 - 829		boží muka	2056		na hranici katastru se Želešicemi
39618/ 7 - 831		Krucifix, pamětní kříž	94		hřbitov ul. Hřbitovní
101 759		výklenková kaplička	2042/1	4.4.2006	křižovatka Husova-Masarykova
Mokrá					
32762/ 7 - 832		kaple sv. Barbory	341		v obci
28631/ 7 - 7033		jeskyně Pekárna	1050/4		k. ú.: Mokrá, v lese
Moravany					
30639/ 7 - 833		kostel sv. Václava	171		v obci
Nebovidy					
24028/ 7 - 840		kostel sv. Kříže	1		v obci
Ochoz u Brna					
46339/ 7 - 857		pamětní kříž z r. 1857	523		v obci
Omice					
29182/ 7 - 858		kostel sv. Jakuba Většího	1		v obci
Ořechov					
22774/ 7 - 861		hřbitov Rudé armády	889/1,2		vedle hřbitova
15004/ 7 - 862		boží muka	12		na rozcestí u školy
33355/ 7 - 863		kostel sv. Jiří	1334		v „Tikovících“
44887/ 7 - 8085		farní kostel Všech svatých	1003		
Ostopovice					
bez kulturních památek					
Podolí					
17555/ 7 - 886		socha sv. Floriána	2		u kostela
30980/ 7 - 887		socha sv. Jana Nepomuckého (dříve Františka Xaverského)	2		u kostela
14911/ 7 - 888		socha sv. Jana Nepomuckého	670		před OÚ
17815/ 7 - 889		památník bitvy u Slavkova	904		na Žuráni
68444/ 7 - 7034		mohyla, část stojící a archeolog. stopy (návrší Žurán)	903/1, 904, 905, 906/1		na Žuráni
31827/ 7 - 7100		pamětní kámen	683		Zámecká ul., před domem č.pop.360
12080/ 7 - 8461	7-8461/1	kostel sv. Jana Nepomuckého	1	29.7.1992	na návsi
	7 - 8781	7-8461/2	pomník obětem I. sv. války	2.7.1992	na návsi u kostela
13362/ 7 - 8462		socha Panny Marie Sedmibolestné	941	24.8.1992	u hřbitova
Ponětovice					
bez kulturních památek					

Reg. č. dle ÚSKP ČR	součást areálu	Název památky	parc.č.	Datum prohlášení	Umístění památky
Popůvky					
bez kulturních památek					
Požořice					
21005/ 7 - 892		hrad Hradišček, zřícenina	2127		Hrádek, severně nad obcí Vin. Šumice
15747/ 7 - 893		hrad Vildenberk, zřícenina	2032		odbočka u rybníka na Vin. Šumice
31320/ 7 - 894	7 - 894/1	kostel Nanebevzetí Panny Marie	102		v obci
7 - 895	7 - 894/2	2 kaple s ohradní zdí	103,104,105		areál kostela
7 - 895	7 - 894/2/a	kaple (márnice)	103		areál kostela
7 - 895	7 - 894/2/b	kaple (márnice)	104		areál kostela
7 - 902	7 - 894/4	náhrobek M. Quapila	105		na bývalém hřbitově
89149/ 7 - 898	7 - 898	sousoší Ukřižování	106		u kostela
7 - 898	7 - 898/a	krucifix	106		u kostela
7 - 898	7 - 898/b	socha Panny Marie	106		u kostela
7 - 898	7 - 898/c	socha sv. Jana	106		u kostela
7 - 898	7 - 898/d	socha sv. Anny	106		u kostela
7 - 898	7 - 898/e	ohrádka	106		u kostela
40418/ 7 - 896		fara č.pop.13	100		vedle kostela
27486/ 7 - 897		bývalá pošta, č.pop.1	2		
16361/ 7 - 899		sochy – soubor soch	5/1		na návsi
7 - 899	7 - 899/1	socha sv. Floriána	5/1		na návsi
7 - 900	7 - 899/2	socha sv. Jana Nepomuckého	5/1		na návsi
7 - 901	7 - 899/3	socha sv. Kajetána	5/1		na návsi
26963/ 7 - 906		venkovský dům č. 53	274/1		na hlavním náměstí
29994/ 7 - 907		venkovský dům č. 121	351		na návsi
Prace					
23515/ 7 - 908		kostel Povýšení sv. Kříže	1		ve východní části obce
33813/ 7 - 909		pomník Mohyla míru	1055		na Prackém kopci
38146/ 7 - 910		hromadný hrob z bitvy u Slavk.	686		u rybníka
Prštice					
38128/ 7 - 914		zámek	1		na návsi
Radostice					
17005/ 7 - 917		kostel sv. Šimona a Judy	1		v obci
Rebešovice					
45562/ 7 - 938		zvonice	55		ve vsi
18398/ 7 - 939		výklenková kaplička sv. Jana Nepomuckého	5		na svahu pod zámečkem
17970/ 7 - 940		krucifix, pamětní kříž z r. 1778	79/1		ve vsi
Řícmanice					
104785		Vila Olgy a Bedřicha Benešových č. pop. 167	265	3.5.2012	Ul. Komenského
Silůvky					
bez kulturních památek					
Sivice					
28989/ 7 - 971		Pamětní kámen s hrobem (vojenský hřbitov francouzských vojáků)	315		u silnice do Tvarožné
29452/ 7 - 972		boží muka	1374		v lese, severně nad obcí
26119/ 7 - 973		Krucifix, pamětní kříž z r. 1772	315		u silnice do Tvarožné
22245/ 7 - 974		smírčí kámen	315		u silnice do Tvarožné
Sokolnice					
11922/ 7 - 980	7 - 980/1	zámek	374		v obci
7 - 983	7 - 980/2	obvodní zeď bažantnice	397, 398		u zámku

Reg. č. dle ÚSKP ČR	součást areálu	Název památky	parc.č.	Datum prohlášení	Umístění památky
7 - 8774	7 - 980/3	obora + bažantnice u zámku v Sokolnicích	386,389,392, 393,395,397, 398	12.5.1994	obora u zámku v Sokolnicích
7 - 8775	7 - 980/4	přírodně krajinářský park	377, 384, 381, 380,376/1,3 96,394,390,3 88,383	24.4.1997	u zámku
40915/ 7 - 982		sýpka	359		areál zámku
40916/ 7 - 984		socha sv. Jana Nepomuckého	472		u silnice od sýpky k zámku
37100/ 7 - 985		pamětní kříž z r. 1796	1000		ve vsi
21070/ 7 - 986		tvrz, zřícenina	1370		na vyvýšenině "Stráž"
Střelice					
36917/ 7 - 988		kostel Nejsv. Trojice a sv. Jiljí	42		v obci
29448/ 7 - 8088		železniční most na trati Střelice-Hrušovany	3446/1		přes silnici do Radostic
11964/ 7 - 8504		socha sv. Jana Nepomuckého	1466	29.10.1992	ul. Brněnská
10441/ 7 - 8511		pomník padlých I. a II. sv. války	17	14.12.1992	v obci
Šlapanice - Bedřichovice					
19972/ 7 - 648		kříž pamětní	108		u kaple
Šlapanice					
29298/ 7 - 995	7 - 995/1	kostel Nanebevzetí Panny Marie	1		Masarykovo náměstí
	7 - 999	socha sv. Jana Nepomuckého	265/1		u kostela
	7 - 1006	pamětní kříž z r. 1750	265/1		u kostela
33686/ 7 - 996		dům scholasterie č. pop 103,104	8/1, 11		Masarykovo nám.103, 104
14372/ 7 - 997		socha sv. Floriána	267/1		Masarykovo nám., parčík u kostela
31220/ 7 - 998		socha sv. Floriána (zapsaná jako movitá KP r.č.013000)	11		Masarykovo nám. 104, nika domu scholasterie (muzeum)
40890/ 7 - 1000		socha sv. Jana Nepomuckého	107		Svatojánské nám.
18811/ 7 - 1001		socha sv. Tadeáše	238		Masarykovo nám.
20218/ 7 - 1002		socha Rudoarmějce	1473		v Čechově ulici
17615/ 7 - 1003		pomník padlým	907/1		Riegrova ulice v parku
16238/ 7 - 1004		pomník Aloise Kalvody	3047		na hřbitově
36962/ 7 - 1005		boží muka	2840/1		stará sil. do Tuřan (sil. k letišti)
15374/ 7 - 1007		morový kříž z r. 1855	3102/1		nad městem při silnici do Jiřkovic
36017/ 7 - 1008		hraniční kámen	3128/1, nebo 3042-není zapsán na LV		u hřbit. zdi, ul. Hřbitovní
36276/ 7 - 1009		smírčí kámen	1473		Brněnská č.8
Telnice					
36985/ 7 - 1012	7 - 1012/1	kostel sv. Jana Křtitele	1		v obci
	7 - 1013	kaple s branou	2		u kostela
	7 - 1014	pamětní kříž z r. 1830	21		u školy
45786/ 7 - 1015		socha sv. Jana Nepomuckého	21		u farní zdi
26745/ 7 - 1016		boží muka	486		Růžová ul.
38883/ 7 - 1017		boží muka	3256/1 ?		směrem k Újezdu u Sokolnic ?
46124/ 7 - 1018		boží muka	1422		u silnice k Sokolnicím
19457/ 7 - 1019		hraniční kámen	2		u kostela
45842/ 7 - 1020		hraniční kámen	2		u kostela
34974/ 7 - 1021		hraniční kámen	2		u kostela
Troubsko					
32053/ 7 - 1054	7 - 1054/1	zámek	2/1, 2/4		v obci
	7 - 1055	hospodářská budova s věží	2/1		areál zámku
	7 - 1056	park	18/1, 31, 34		u zámku
	7 - 1056	pavilon č.p. 27	27		u zámku

Reg. č. dle ÚSKP ČR	součást areálu	Název památky	parc.č.	Datum prohlášení	Umístění památky
25577/ 7 - 1057	7 - 1057/1	kostel Nanebevzetí Panny Marie	381		na JV okraji obce
7 - 1058	7 - 1057/2	socha sv. Floriána	387		u kostela
7 - 1059	7 - 1057/3	socha sv. Jana Nepomuckého	388		u kostela
7 - 1060	7 - 1057/4	pamětní kříž z r. 1828	386		areál kostela
25359/ 7 - 1061		kaple Všech svatých	480		střed obce
21733/ 7 - 1062		sloup se sousoším Nejsv. Trojice	523		v obci
34608/ 7 - 1063		boží muka	1051		osada "Páneček"
50704/ 7 - 8934		sousoší kříž se sochami sv. Cyrila a Metoděje	1493	18.12.2000	na návsi
100 270		sloupová boží muka	1513/2	19.5.2003	před domem č.pop.71
Tvarožná					
27075/ 7 - 1064		kostel sv. Mikuláše	1		návří v obci
39002/ 7 - 1065		kaple Panny Marie	1101/1		na pahorku Santon
32249/ 7 - 1066		pomník V. Kosmáka	6		u kostela
20177/ 7 - 1067		vojenský hřbitov bitvy u Slavkova	1101/2		na pahorku Santon
20178/ 7 - 1067		polní opevnění bitvy u Slavkova	1101/2		na pahorku Santon
13119/ 7 - 8457		větrný mlýn	1086		pod Santonem
10357/ 7 - 8556		socha sv. Jana Nepomuckého	686		na návsi
Újezd u Brna					
20035/ 7 - 1068		kostel sv. Petra a Pavla	1		v obci
30198/ 7 - 1069		kaple sv. Antonína Paduánského	3001		návří Vinohrady(Sádky)
24331/ 7 - 1070		socha sv. Jana Nepomuckého	1803		u domu č.73,74
31889/ 7 - 8100		zvonice	1944		v JV části obce
46208/ 7 - 6994		busta Kl. Gottwalda			archiv OÚ
Velatice					
bez kulturních památek					
Viničné Šumice					
22931/ 7 - 1080		Krucifix, pamětní kříž	677/1		v obci
Vranov					
44911/ 7 - 1087	1087/1	Klášter paulánů s kostelem Narození Panny Marie	22/1		areál paulánského klášter
7 - 1088	1087/2	kostel Narození Panny Marie	21		areál paulánského klášter
7 - 1089	108732	fara	22/1		areál paulánského klášter
7 - 1090	1087/4	hrobka rodu Liechtensteinů	20, 21		pod kostelem
15569/ 7 - 1091		kaple sv. Jana Nepomuckého	263		za školou u lesa
19579/ 7 - 1092		kaple Anděla Strážného	61		u hřbitovní zdi
17469/ 7 - 1093		křížová cesta (8 zastavení)	354/39,40,3 65/30		u stát. silnice na Útěchov
26756/ 7 - 1094		boží muka	403/10		při cestě od kostela do vsi
35074/ 7 - 1095		boží muka	318/2,6, 319/2, 320/1		návří nad obcí u lesa
15691/ 7 - 6990		bývalý chudobinec č. pop. 10	31/1		u kostela
13465 / 7-268		socha sv. Františka z Pauly			u kostela
Želešice					
23065/ 7 - 1107	7 - 1107/1	kostel Neposkvrněného Početí Panny Marie	1		návří v obci
7 - 1109	7 - 1107/2	pamětní kříž z r.1827	9/1		u kostela
36334/ 7 - 1108		socha sv. Jana Nepomuckého	39		na návsi
46901/ 7 - 1110		vodní mlýn č.pop.122	21		
40400/ 7 - 1111		dům č. pop. 23	208		ul.24.dubna
34928/ 7 - 1112		dům č.pop.76	431/2		ul.24.dubna
38202/ 7 - 8106		Venkovská usedlost č. 80, Victoria	419/1		ul.24.dubna
50482/ 7 - 8907		Krucifix, pamětní kříž	1602/1	25.9.2000	okraj obce při silnici na Hajany
100 277		krucifix	301	16.5.2003	před domem č.pop.243

A.2.3. Ochrana půdy a lesa

Bonitované půdní ekologické jednotky (BPEJ)

Bonitovaná půdně ekologická jednotka je pětimístný číselný kód sloužící pro rozlišení kvality zemědělsky využívané půdy. První číslice kódu BPEJ značí příslušnost ke klimatickému regionu, druhá a třetí číslice vymezuje příslušnost k určité hlavní půdní jednotce, čtvrtá číslice stanoví kombinaci sklonitosti a expozice pozemku ke světovým stranám, pátá číslice určuje kombinaci hloubky půdního profilu a jeho skeletovitosti.

Z kódů bonitovaných půdně ekologických jednotek se odvozují tzv. třídy ochrany. Z celkem pěti tříd ochrany zemědělské půdy jsou nejvýznamnější **I. a II. třída ochrany**, zahrnující nejproduktivnější půdy v daném klimatickém regionu.

Půdy I. třídy ochrany lze pro jiné účely lze odnímat jen výjimečně, půdy II. třídy ochrany jen podmíněně.

Lesy ochranné, zvláštního určení, hospodářské

Lesy zvláštního určení, u kterých je nadřazen veřejný zájem životního prostředí nad funkcí produkční, převládají v Moravském krasu. **Lesy ochranné** se vymezují na zvláště nepříznivých stanovištích, např. na prudkých svazích. Ostatní lesy mají funkci hospodářskou, v SO ORP jde většinou o přírodě blízké lesní porosty s vyšším podílem listnáčů.

K umístění staveb, zařízení a terénním úpravám na pozemcích, které se nacházejí ve vzdálenosti menší než **50 m od okraje lesa** je nezbytný souhlas orgánu státní správy lesů. Souhlas, který je možno vázat na podmínky, je závazným stanoviskem podle správního řádu (není samostatným správním rozhodnutím). Toto závazné stanovisko je podkladem pro rozhodnutí o umístění stavby nebo územní souhlas, pro rozhodnutí o povolení stavby nebo terénních úprav.

Investice do půdy za účelem zlepšení půdní úrodnosti

V jihovýchodní části SO ORP, je velké zastoupení investic za účelem zlepšení půdní úrodnosti, a to v podobě odvodnění, závlah, opatření proti erozi atd. Ze schématu v příloze **ÚZEMNÍ ANALÝZY** je zřejmé, že půda v nížinách je značně zainvestovaná; **zainvestované pozemky** podléhají ochraně před vynětím.

Třídy ochrany zemědělské půdy, kategorie lesa a investice do půdy jsou též znázorněny v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

A.2.4. Ochrana vodních zdrojů, protipovodňová ochrana

Ochrana vod je upravena zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) a souvisejícími předpisy.

Vodní zdroje

V SO ORP Šlapanice se vyskytuje řada zdrojů podzemní vody.

K ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10 000 m³ za rok a zdrojů podzemní vody pro výrobu balené kojenecké vody nebo pramenité vody stanoví vodoprávní úřad ochranná pásma opatřením obecné povahy. Vyžadují-li to závažné okolnosti, může vodoprávní úřad stanovit ochranná pásma i pro vodní zdroje s nižší kapacitou, než je uvedeno v první větě. Vodoprávní úřad může ze závažných důvodů ochranné pásmo změnit, popřípadě je zrušit. Stanovení ochranných pásem je vždy veřejným zájmem.

Ochranná pásma vodních zdrojů se dělí na **ochranná pásma I. stupně**, která slouží k ochraně vodního zdroje v bezprostředním okolí jímacího nebo odběrného zařízení, a **ochranná pásma II. stupně**, která slouží k ochraně vodního zdroje v územích stanovených vodoprávním úřadem tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti.

Vodní toky a plochy

Vodní toky se člení na významné a drobné. Vodní toky v SO ORP Šlapanice jsou ve správě ve správě Povodí Moravy, s.p. nebo Lesů ČR, s.p. Stavby upravující podélnou nebo příčnou stabilizaci vodního toku evidované v majetku Lesů ČR, s.p. se nacházejí v obcích Pozořice, Kovalovice, Viničné Šumice, Hostěnice, Ochoz u Brna a Babice nad Svitavou.

Záplavová území

jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Rozsah záplavových území je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad formou opatření obecné povahy. Vodoprávním úřadem pro významné vodní toky je příslušný krajský úřad, pro ostatní vodní toky pak vodoprávní úřad obce s rozšířenou působností.

V aktivní zóně záplavových území se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo která jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a odvádění srážkových vod a dále nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury, zřizování konstrukcí chmelnic, jsou-li zřizovány v záplavovém území v katastrálních územích vymezených podle zákona č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů, za podmínky, že současně budou provedena taková opatření, že bude minimalizován vliv na povodňové průtoky; to neplatí pro údržbu staveb a stavební úpravy, pokud nedojde ke zhoršení odtokových poměrů.

Oblasti s významným povodňovým rizikem

se týkají 2966 km vodních toků v ČR; byly pro ně zpracovány **mapy povodňového ohrožení**, přístupné na <http://cde.chmi.cz/?lang=cs>. Tyto mapy slouží jako podklad pro územní plánování. Pro **4 kategorie ohrožení** (vysoké, střední, nízké, zbytkové) jsou vyjmenována doporučení pro využití ploch a pro zástavbu. <http://www.opzp2007-2013.cz/soubor-ke-stazeni/51/15438-brozura-mapyrizik-cz-mzp-2014-pro-www.pdf>.

Oblasti s potenciálně významným povodňovým rizikem v SO ORP Šlapanice se vyskytují na řece Svratce v Modřicích a Rebešovicích.

Zranitelná oblast

Zranitelné oblasti jsou vymezeny na základě Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním způsobeném dusičnanů ze zemědělských zdrojů – tzv. nitrátová směrnice.

Zranitelné oblasti jsou vodním zákonem definovány jako území, kde se vyskytují:

- a) povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout*
- b) povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody*

Vláda stanovuje zranitelné oblasti nařízením a zároveň v nich akčním programem upravuje používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření.

Zranitelná oblast se vyskytuje na větší části SO ORP Šlapanice – kromě severně položených obcí Vranov, Bílovice nad Svitavou, Babice nad Svitavou, Řícmanice, Kanice, Březina, Ochoz u Brna, Hostěnice.

Vodní zdroje vč. ochranných pásem, aktivní zóny záplavových území, oblasti s potenciálně významným povodňovým rizikem a zranitelná oblast jsou též znázorněny v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

A.2.5. Ochrana nerostného bohatství

Nerostné bohatství se chrání podle zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) vyhlášením chráněných ložiskových území, ložisek a prognózních zdrojů.

Pro vlastní těžbu nerostů se stanovují dobývací prostory.

Ochrana a těžba nerostů je mj. znázorněna v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

Dobývací prostory

Ochoz u Brna	vápenec
Ochoz u Brna I.	vápenec
Omice	rula
Mokrá	vápenec a břidlice
Modřice	cihlářská suroviny
Šlapanice	cihlářská surovina
Želešice	amfibolovec, stavební kámen

Chráněná ložisková území

Březina	kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu
Horákov	cementářské korekční sialitické suroviny, vápenec
Křtiny	kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu
Modřice	cihlářská surovina
Šlapanice	cihlářská surovina
Újezd u Brna	zemní plyn

Výhradní ložiska nerostů

Březina	kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu (vápenec), dosud netěženo
Mokrá	cementářské korekční sialitické suroviny, vápenec, současná povrchová těžba
Horákov	cementářské korekční sialitické suroviny, vápenec, dosud netěženo
Křtiny	kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu, dřívější povrchová těžba
Modřice	cihlářská surovina, dřívější povrchová těžba
Šlapanice	cihlářská surovina, současná povrchová těžba
Ochoz u Brna	vápenec, současná povrchová těžba
Omice	stavební kámen, současná povrchová těžba
Želešice	stavební kámen, současná povrchová těžba

Prognózní zdroje

Horákov-Mokrá	cementářské korekční sialitické suroviny, stavební kámen, vápenec, dosud netěženo
Sivice-Tvarožná	cihlářská surovina, dosud netěženo
Ochoz u Brna	vápenec, dosud netěženo
Bratčice	cihlářská surovina, dosud netěženo

A.2.6. Ochrana dopravní infrastruktury

Pozemní komunikace

V České republice se podle zákona o pozemních komunikacích č. 13/1997 Sb. dělí pozemní komunikace na následující kategorie:

- **dálnice**, určené pro rychlou dálkovou a mezistátní dopravu silničními motorovými vozidly, která je budována bez úrovnových křížení, s oddělenými místy napojení pro vjezd a výjezd a která má směrově oddělené jízdní pásy
- **silnice**, kterou je veřejně přístupná pozemní komunikace určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci; jedná se o nejtypičtější kategorii pozemních komunikací, v běžném jazyce se pro pozemní komunikace nezřídka používá označení silnice
- **místní komunikace**, kterou je veřejně přístupná pozemní komunikace, která slouží převážně místní dopravě na území obce; místní komunikací IV. třídy může být i samostatná pěší komunikace
- **úcelová komunikace**, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků

Dále se rozlišují:

- dálnice I. a II. třídy
- silnice pro motorová vozidla
- silnice I., II. a III. třídy

Vlastníkem dálnic a silnic I. třídy je stát. Vlastníkem silnic II. a III. třídy je kraj, na jehož území se silnice nacházejí. Vlastníkem místních komunikací je obec. Vlastníkem úcelových komunikací být fyzická nebo právnická osoba.

Správním územím ORP Šlapanice procházejí následující **dálnice a silnice I. a II. třídy**:

D1 - Praha - Jihlava - Brno - Vyškov - Kroměříž - Přerov - Lipník n. B. - Hranice - Bílovec - Ostrava - Bohumín - Věřňovice - (PL)

D2 - Brno - Břeclav - (SK)

I/23 - Dráčov (I/3) - Kardašova Řečice - Jindřichův Hradec (I/34) Jarošov nad Nežárkou (I/34) - Telč - Kasárna (I/38) - Třebíč - Kývalka (D1 km182) - Brno-západ (D1 km190) - Brno-Pisárky (I/42)

I/50 - Brno (I/42) - Brno-východ (D1 km203) - Holubice (D1 km210) - Slavkov u Brna (I/54) - Uherské Hradiště (I/55) - Starý Hrozenkov - Slovensko

I/52 - Brno (I/42) - Brno (D1 km194) - Pohořelice (I/53) - Mikulov (I/40) - Rakousko

II/152 - Albeř – Staré Město pod Landštejnem – Slavonice – Jemnice – Moravské Budějovice – Jaroměřice nad Rokytnou – Hrotovice – Dukovany – Ivančice – Ořechov – Modřice – Brno-Tuřany

II/373 - Litovel – Konice – Brodek u Konice – přerušení – Ludíkov – Sloup – Jedovnice – Ochoz u Brna – Brno-Líšeň – silnice II/430

II/374 - Jevíčko – Šebetov – Boskovice – Rájec-Jestřebí – Blansko – přerušení – Adamov – Brno

II/380 - Brno – Brno-Tuřany – Telnice – Moutnice – Klobouky u Brna – Krumvíř – Čejč – Mutěnice – Hodonín

II/383 - Bílovice nad Svitavou – Ochoz u Brna – Pozořice – II/430

II/416 - silnice I/52 – Pohořelice – rychlostní silnice R52 – Židlochovice – dálnice D2 – Újezd u Brna – Křenovice

II/417 - Brno-Tuřany – Křenovice – Slavkov u Brna

II/418 - Sokolnice – Újezd u Brna – Bošovice – Velké Hostěrádky – Krumvíř

II/430 - Brno-Slatina – Rousínov – Vyškov

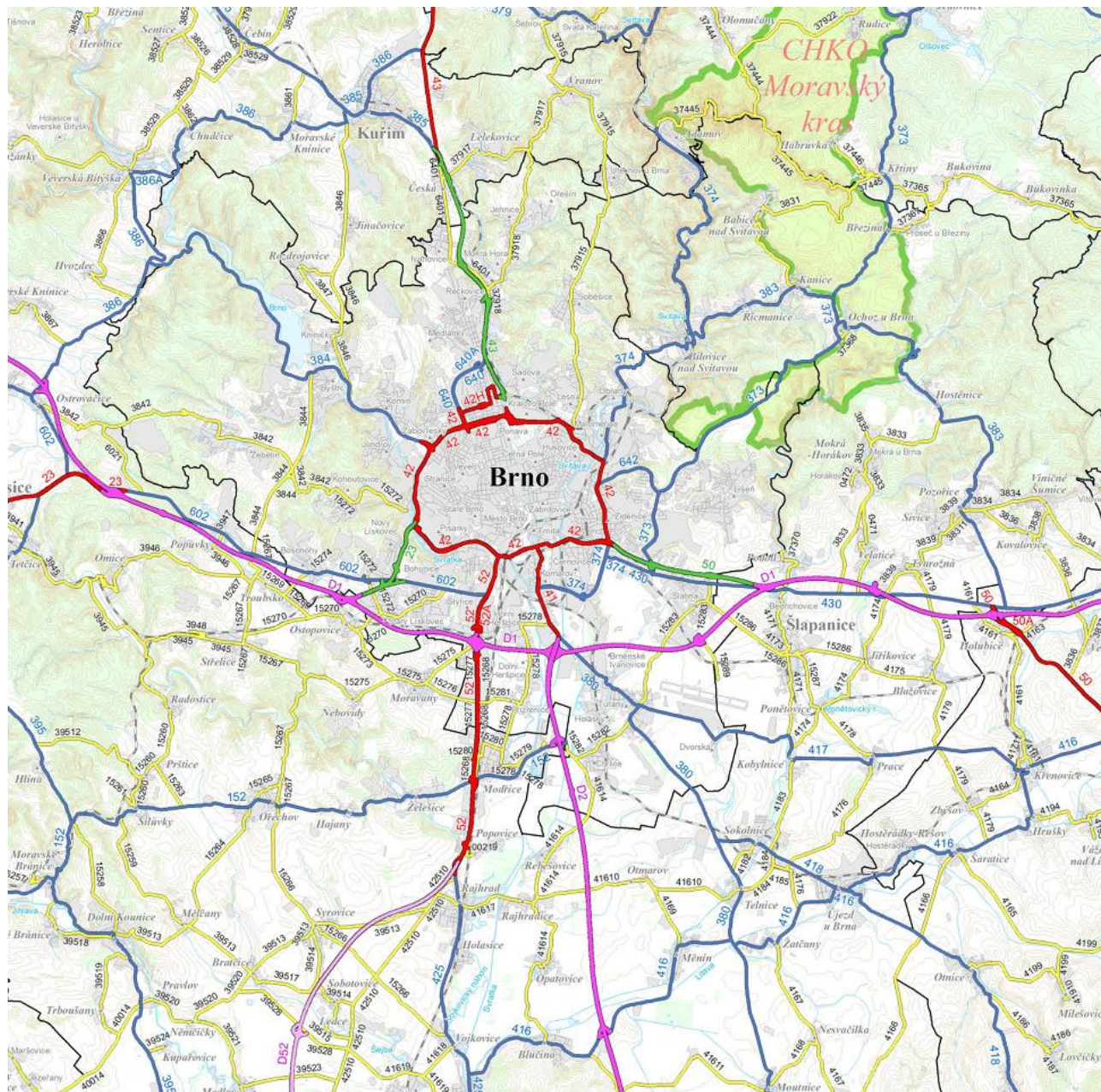
II/602 - Pelhřimov – Dušejov – Jihlava – Velký Beranov – Měříň – Velké Meziříčí – Velká Bíteš – Říčany – Starý Lískovec

Silniční ochranná pásma se zřizují mimo souvisle zastavěná území obcí. Silniční ochranné pásmo pro nově budovanou nebo rekonstruovanou dálnici, silnici a místní komunikaci I. nebo II. třídy vzniká na základě rozhodnutí o umístění stavby.

Silničním ochranným pásmem se rozumí prostor ohraničený svislými plochami vedenými do výšky 50 m a ve vzdálenosti

- 100 m od osy přilehlého jízdního pásu dálnice anebo od osy větve její křižovatky s jinou pozemní komunikací;
- 50 m od osy vozovky nebo přilehlého jízdního pásu silnice I. třídy nebo místní komunikace I. třídy,
- 15 m od osy vozovky nebo od osy přilehlého jízdního pásu silnice II. třídy nebo III. třídy a místní komunikace II. třídy.

Dálniční a silniční síť v okolí Brna (zdroj ŘSD, 2016)

- dálnice I. třídy
- dálnice II. třídy
- silnice pro motorová vozidla (SMV)
- silnice I. třídy
- silnice II. třídy
- silnice III. třídy
- ▲ obce a katastrální území (podkladová data © ČÚZK)
- ⚠ silniční hraniční přechod (podkladová data © MV ČR)
- hranice okresu (podkladová data © ČÚZK)
- - - - hranice státu (podkladová data © ČÚZK)
- vrstevnice (geografická data poskytl VGHMÚř Dobruška © MO ČR, 2014)
- železnice (geografická data poskytl VGHMÚř Dobruška © MO ČR, 2014)
- hranice NP a CHKO (podkladová data © AOPK ČR 2015)
- chráněná krajinná oblast (podkladová data © AOPK ČR 2015)

Dráhy

Územím SO ORP Šlapanice procházejí **celostátní železniční trati**:

260 (Praha -) Česká Třebová - Brno

250 (Praha -) Havlíčkův Brod – Brno – Kúty

340 Brno – Uherské Hradiště

300 Brno – Přerov (-Bohumín)

244 Brno – Hrušovany nad Jevišovkou, Moravské Bránice – Oslavany

240 Brno – Jihlava

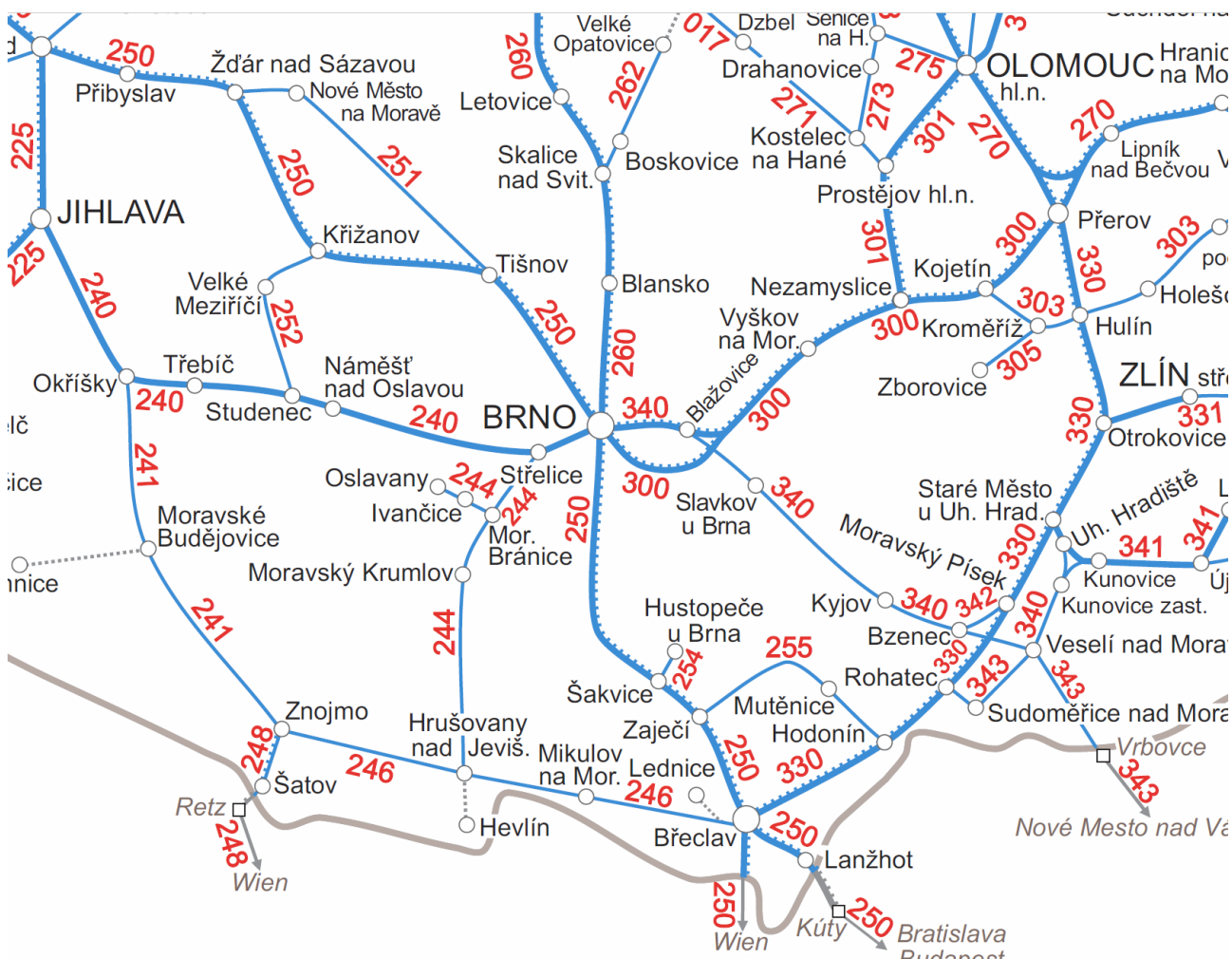
Tramvajová dráha, trolejbusová dráha

Trolejbusovou dopravu do Šlapanic a tramvajovou dopravu do Modřic provozuje dopravní podnik města Brna, a.s.

Podle zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách tvoří ochranné pásmo dráhy prostor po obou stranách dráhy, jehož hranice jsou vymezeny vswislou plochou vedenou:

- u dráhy celostátní a u dráhy regionální 60 m od osy krajní koleje, nejméně však ve vzdálenosti 30 m od hranic obvodu dráhy,
- dráhy celostátní, vybudované pro rychlost větší než 160 km/h, a u dráhy zkušební 100 m od osy krajní koleje, nejméně však 30 m od hranic obvodu dráhy,
- u dráhy místní a vlečky 30 m od osy krajní koleje,
- u dráhy tramvajové a dráhy trolejbusové 30 m od osy krajní koleje nebo krajního trolejového drátu.

Železniční síť v okolí Brna (zdroj SŽDC)

Letiště

Mezinárodní letiště Brno-Tuřany v majetku Jihomoravského kraje leží zčásti v území města Šlapanice, svými ochrannými pásmy zasahuje velkou část SO ORP.

Dálnice, silnice I., II., III. třídy, železnice a letiště jsou též znázorněny v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

A.2.7. Ochrana technické infrastruktury

Správním územím ORP Šlapanice je vedena významná energetická infrastruktura. Energetiku upravuje zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon).

Elektrická zařízení a vedení

Přenosová soustava je systém zařízení, která zajišťují přenos elektrické energie od velkých zdrojů (elektráren) k velkým rozvodnám. Elektrizací soustava od rozvodnů k odběratelům se nazývá distribuční soustava.

Společnost ČEPS, provozovatel české **přenosové soustavy**, provozuje vedení velmi vysokého napětí (VVN) 400 kV, 220 kV a vybraná vedení 110 kV.

Na území obcí Sokolnice a Telnice se nachází významná **rozvodna Sokolnice** s napěťovými hladinami 400kV a 220 kV.

Vedení 400 kV:

- V417 Otrokovice – Sokolnice
- V423 Čebín – Sokolnice
- V424 Sokolnice – Křižovany (Slovensko)
- V435, V436 Slavětice – Sokolnice dvojité vedení
- V497 Sokolnice – Stupava (Slovensko)

Vedení 220 kV: V203, V207, V243/4 (do Rakouska), V251/2 a V280 (na Slovensko)

Ochranná pásma chrání vedení a rozvodny. Ochranné pásmo nadzemního vedení VVN je souvislý prostor vymezený svislými rovinami na obou stranách vedení, které jsou v definované vzdálenosti měřené kolmo na vedení od krajního vodiče.

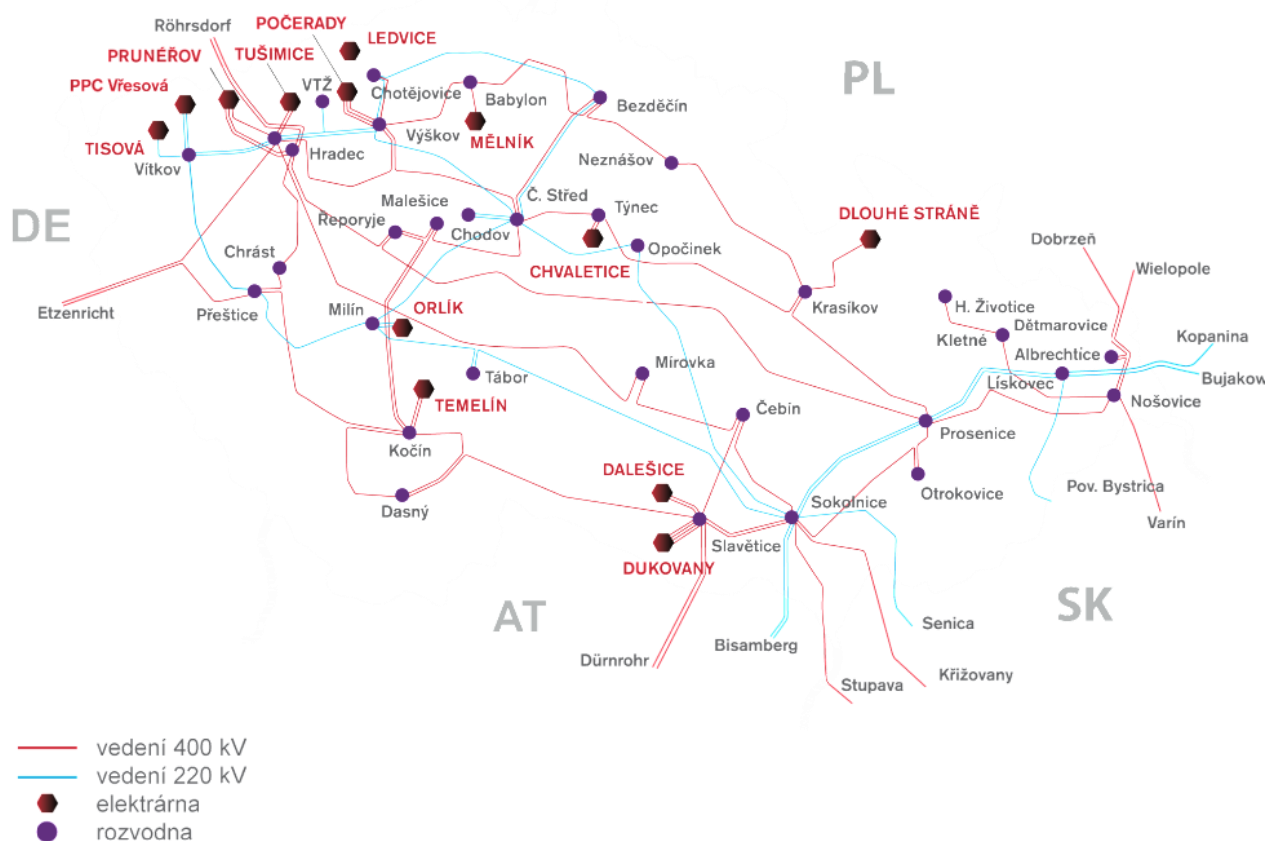
Tyto vzdálenosti od krajních vodičů jsou závislé na napěťové hladině nadzemního vedení a podle v současnosti platné legislativy jsou definovány takto: vedení 110 kV – 12 m, vedení 220 kV – 15 m, vedení 400 kV – 20 m.

Na velikosti ochranného pásma má vliv doba výstavby vedení, respektive datum ukončení kolaudačního řízení. Pro vedení s nabytím právní moci kolaudačního rozhodnutí před 31. 12. 1994 jsou ochranná pásma větší, konkrétně: vedení 110 kV – 15 m, vedení 220 kV – 20 m, vedení 400 kV – 25 m.

V ochranném pásmu nadzemního vedení je omezeno nakládání uživatele s touto částí pozemku a to tak, že je v ochranném pásmu zakázáno mj. zřizovat bez souhlasu vlastníka vedení stavby a nechat růst porosty nad výškou 3 m.

Ochranná pásma elektrických stanic činí 20m od oplocení či obezdění objektu.

Schéma rozvodné sítě v ČR (zdroj ČEPS)

Na jižní Moravě je převládajícím distributorem elektřiny společnost E.ON. Základním pilířem **distribuční soustavy** je vedení VVN o napětí 110 kV, vedení vysokého napětí VN je v převážné míře provozováno s napětím 22 kV. K transformaci na nízké napětí NN dochází v elektrických stanicích situovaných v obcích a podnicích.

Informace o minimálních vzdálenostech a ochranných pásmech zařízení ve správě E.ON Česká republika, s.r.o.:

Minimální vzdálenosti platné pro nadzemní vedení NN dle PNE 333302

Výška nad volným terénem: holé vodiče min. 6 m, izolované min. 5,5 m

Výška nad pozemními komunikacemi - silnice: holé vodiče min. 6 m, izolované min. 5,5 m;

chodníky, cyklostezky: holé vodiče min. 5 m, izolované min. 4 m

Výška nad neschůdnou částí objektu: holé vodiče min. 0,5 m, izolované min. 0,3 m

Vzdálenost od okapů: holé vodiče min. 0,2 m, izolované min. 0,1 m

Výška nad schůdnými částmi objektu: holé vodiče min. 4 m, izolované min. 3 m

Vodorovná vzdálenost od schůdných částí objektu: holé vodiče min. 2 m, izolované min. 1 m

Minimální vzdálenosti holých vodičů od oken: nad – 0,2 m, vedle – 0,5 m, pod – 1 m, před – 2 m.

Minimální vzdálenosti platné pro nadzemní vedení VN 22kV dle ČSN EN 50423, PNE 333301 (výběr)

Výška nad volným terénem: holé a izolované vodiče min. 6 m, slaněné min. 5,6 m

Výška nad pozemními komunikacemi – dálnice: min. 7 m; silnice: holé a izolované vodiče min.

6 m, slaněné min. 5,6 m; chodníky, cyklostezky: holé vodiče min. 6 m, izolované min. 5,6 m,

slaněné min. 5 m

Ostatní vzdálenosti jsou uvedeny v PNE 333301.

Minimální vzdálenosti platné pro nadzemní vedení VVN 110 kV dle ČSN EN 50341-1

Výška nad volným terénem: holé vodiče min. 7 m.

Výška nad komunikacemi a zemědělskými plochami: holé vodiče min. 7 m,

Výška nad silnicí: min. 7 m.

Ochranná pásma dle § 46 zákona č. 458/2000 Sb.,

1. Nadzemní vedení VN, VVN – je definováno jako souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými po obou stranách vedení ve vodorovné vzdálenosti, měřené kolmo na vedení, která činí od krajního vodiče vedení na obě jeho strany:

pro zařízení zrealizovaná do 31.12.1994

- u venkovního vedení s napětím nad 1 kV do 35 kV včetně - **10 m**

- u venkovního vedení s napětím nad 35 kV do 110 kV včetně - **15 m**

pro zařízení zrealizovaná od 1.1.1995

- u vedení s napětím nad 1 kV do 35 kV včetně pro vodiče bez izolace - **7 m**, pro vodiče s izolací základní - **2 m**, pro závěsná kabelová vedení - **1 m**

- u venkovního vedení s napětím nad 35 kV do 110 kV včetně - **12 m**

2. kabelová vedení všech druhů napětí do 110 kV (včetně ovládacích, signálních, sdělovacích ve správě ECR) činí OP od krajního kabelu na každou stranu **1m**

3. Elektrická stanice – je vymezeno svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti pro zařízení zrealizovaná do 31.12.1994

- u el. stanic s převodem napětí z úrovně nad 1 kV a menší než 52 kV na úroveň NN - **10 m**

- u el. stanic s napětím větším než 52 kV **30 m** kolmo na oplocenou nebo obezděnou hranici objektu stanice

pro zařízení zrealizovaná od 1.1.1995

- u venkovní stožárové el. stanice s převodem napětí z úrovně nad 1 kV a menší než 52 kV na úroveň NN - **7 m**

- u kompaktních a zděných el. stanic s převodem napětí z úrovně nad 1 kV a menší než 52 kV na úroveň NN – **2 m** a u vestavěných el. stanic – **1 m** od obestavění

- u venkovních elektrických stanic a dále stanic s napětím větším než 52 kV v budovách **20 m** od oplocení nebo od vnějšího líce obvodového zdiva

Výrobní elektřiny

vyjma fotovoltaických se v SO ORP nenacházejí. FVE jsou v Omicích, Sokolnicích, Telnici, Sivicích, Pozořicích, Řícmanicích.

Plynovody

V SO ORP Šlapanice se nacházejí plynovody a technologické objekty přenosové soustavy společnosti NET4GAS, s.r.o. a plynovody a technologické objekty distribuční soustavy společnosti GasNet, s.r.o.

Velmi vysokotlaké plynovody společnosti NET4GAS, s.r.o. procházejí obcemi Ořechov – Prštice – Radostice – Střelice – Omice; Rebešovice – Modřice; Šlapanice – Podolí.

Ochranná pásma plynovodů činí

a) u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu,

b) u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany od půdorysu,

c) u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Provozovatel plynovodu může udělit písemný souhlas se stavební činností a umístováním staveb v ochranném pásmu.

Bezpečnostní pásma plynovodů se zřizují k zamezení nebo zmírnění účinků případných havárií plynových zařízení:

Vysokotlaké plynovody a plynovodní přípojky o tlakové úrovni 4 až 40 barů včetně

do DN 100 včetně 8 m

nad DN 100 do DN 300 včetně 10 m

nad DN 300 do DN 500 včetně 15 m

nad DN 500 20 m

Vysokotlaké plynovody a plynovodní přípojky s tlakem nad 40 barů

do DN 100 včetně 8 m

nad DN 100 do DN 300 včetně 15 m

nad DN 300 do DN 500 včetně 70 m

nad DN 500 do DN 700 včetně	110 m
nad DN 700	160 m

Ropovod Družba

společnosti MERO ČR, a.s. vedený z Bratislavy do Záluží u Mostu, úsek Rajhrad – Velká Bíteš
průměr potrubí DN 700

Ropovod prochází územím obcí Ořechov, Prštice, Radostice, Střelice, Omice.

Ochranné pásmo ropovodu tvoří prostor, jehož hranice jsou vymezeny svislými plochami vedenými ve vodorovné vzdálenosti 150 m na všechny strany od půdorysu.

Produktovod a sklad pohonných hmot

Produktovod společnosti ČEPRO, a.s. je veden v souběhu s ropovodem Družba.

Ve Střelících je situován areál skladu pohonných hmot, který má bezpečnostní pásmo 250m a ochranné pásmo 150 m od vnějšího půdorysu skladovacího zařízení.

Ochranné pásmo produktovodů vybudovaných před 1. 7. 2013 činí 300m od osy potrubí, u produktovodů vybudovaných po tomto datu činí 150m na všechny strany od půdorysu produktovodu. Stavební činnost a umístování staveb v ochranných pásmech vyžaduje písemný souhlas provozovatele produktovodu.

Vodovody a kanalizace

upravuje zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích).

V ORP Šlapanice má rozhodující podíl na zásobování pitnou vodou vodárenská soustava Březová a Vířský oblastní vodovod.

Hlavním dodavatelem vody pro veřejnou potřebu jsou Brněnské vodárny a kanalizace, a.s., které zabezpečují rovněž odvádění odpadních a dešťových vod a jejich čištění v čistírně odpadních vod Brno - Modřice. Společnost působí nejen na celém území statutárního města Brna, ale i pro Modřice, Moravany, Nebovidy, Vranov, Želešice.

Dominantním provozovatelem vodovodů v SO ORP Šlapanice je Vodárenská akciová společnost, a.s., divize Brno – venkov, která má v působnosti následující skupinové a místní vodovody:

SV Šlapanice:

Blažovice, Jiřkovice, Kobylnice, Podolí, Ponětovice, Prace, Šlapanice

SV Pozořice:

Kovalovice, Mokrý-Horákov, Ochoz u Brna, Pozořice, Sivice, Tvarožná, Velatice, Viničné Šumice

SV Ořechov:

Hajany, Ořechov

SV Babice nad Svitavou

Babice nad Svitavou

SV Bílovice nad Svitavou:

Bílovice nad Svitavou, Kanice, Řícmanice

SV Střelice:

Popůvky, Střelice, Troubsko

SV Rajhrad:

Rebešovice, Sokolnice, Telnice, Újezd u Brna

Místní vodovody fungují v Omicích, Březině, Hostěnicích, Ostopovicích a Radosticích, Pršticích a Silůvkách.

Významná část obcí čistí odpadní vody v ústřední ČOV v Brně – Modřicích: Modřice, Ostopovice, Podolí, Šlapanice, Troubsko, Želešice, Vranov, Blažovice, Hajany, Jiřkovice, Kobylnice, Kovalovice, Mokrý – Horákov, Ponětovice, Popůvky, Pozořice, Prace, Sivice, Tvarožná, Velatice, Viničné Šumice.

Lokální čistírny odpadních vod se nacházejí v obcích:

Bílovice nad Svitavou (napojeny Řícmanice, Kanice, Ochoz u Brna), Hostěnice, Moravany, Omice, Ořechov, Radostice, Rebešovice, Silůvky (napojeny Prštice), Střelice, Telnice, Újezd u Brna, Vranov.

Elektronická komunikační zařízení a komunikační vedení

upravuje zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích).

V SO ORP Šlapanice se vyskytují elektronická zařízení a síť elektronických komunikací velkého množství vlastníků/provozovatelů. Elektronické komunikace jsou někdy vedeny ve společných trasách. Údaje o území z oblasti elektronických komunikací jsou obsaženy v datové části ÚAP.

Odpadové hospodářství

V SO ORP Šlapanice je jediné významné zařízení odpadového hospodářství, a sice skládka a zařízení na odstraňování nebezpečného odpadu firmy SATESO, s.r.o. ve Šlapanicích. Skládky komunálního odpadu se v území nenacházejí, sběrné dvory odpadů jsou ve větších obcích.

A.2.8. Ochrana zájmů Ministerstva obrany ČR

Ministerstvo obrany ČR, sekce ekonomická a majetková, uplatnilo do ÚAP SO ORP Šlapanice své níže specifikované územní zájmy, *znázorněné též v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY*:

81 - elektronické komunikační zařízení včetně ochranného pásma

V ORP Šlapanice se nachází zájmové území anténních prvků na stanovišti Hády, ve kterém požadujeme respektovat následující podmínky:

- do 200 m od stanoviště nejsou přípustné průmyslové stavby jako sklady, sila, hangáry apod. s kovovým pláštěm

V tomto vymezeném území lze vydat územní rozhodnutí a povolit stavby v souladu s ustanovením § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu jen na základě závazného stanoviska Ministerstva obrany. V případě kolize může být výstavba omezena nebo vyloučena.

Do ORP Šlapanice zasahují zájmová území Ministerstva obrany – trasy mikrovláknových spojů (Fresnelovy zóny) ze stanovišť Děvín - Hády, Hády - Rapotice, Hády - Sýkoř. V tomto vymezeném území lze vydat územní rozhodnutí a povolit stavby v souladu s ustanovením § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu jen na základě závazného stanoviska Ministerstva obrany. V případě kolize může být výstavba omezena nebo vyloučena.

82 – komunikační vedení včetně ochranného pásma

Ochranným pásmem pro nadzemní stavby se rozumí zájmové území Ministerstva obrany (dle ustanovení § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu).

Při zobrazení atributu výšky 50 m musí být veškerá nadzemní výstavba v tomto území předem konzultována s Ministerstvem obrany. V tomto vymezeném území lze vydat územní rozhodnutí a povolit stavby, v souladu s ustanovením § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, jen na základě závazného stanoviska Ministerstva obrany.

Při zobrazení atributu výšky 100 m a více musí být konzultovány stavby vysoké nad 30 m a stavby tvořící dominanty v terénu, s ohledem na podmínky jevu 119 UAP. V tomto vymezeném území lze vydat územní rozhodnutí a povolit stavby vyšší než 30 m, v souladu s ustanovením § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, jen na základě závazného stanoviska Ministerstva obrany.

Ochranným pásmem pro podpovrchové stavby a veškeré zemní práce se rozumí zájmové území Ministerstva obrany (dle ustanovení § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu). V tomto vymezeném území lze vydat územní rozhodnutí a povolit stavbu spojenou s prováděním zemních prací jen na základě závazného stanoviska Ministerstva obrany.

103 - letecká stavba včetně ochranných pásem

Ochranná pásma leteckých zabezpečovacích zařízení je nutno respektovat podle § 37 zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, podle ustanovení § 175 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu. Z důvodu bezpečnosti letového provozu je nezbytné respektovat níže uvedené podmínky pro jednotlivá zařízení.

OP přehledových systémů:

- OP přehledového primárního radaru (PSR) a přehledového sekundárního radaru (SSR) přehledové části systému přesného přibližovacího radaru (SRE)
(primární – RL-5M, RL-5, sekundární MSSR-1, RS-5)
Ochranné pásmo je tvořeno třemi sektory, pro které musí platit (viz Obr. 1):

Sektor A

- má tvar kružnice o poloměru $r_1 = 100$ m; překážky v něm nesmí převyšovat vodorovnou rovinu procházející spodním okrajem anténního zrcadla radaru,

Sektor B

- je tvořen komolým kuželem vycházejícím z ohraničení sektoru A směrem vzhůru pod úhlem $0,3^\circ$ nad rovinou vymezenou sektorem A až do vzdálenosti 5000 m od stanoviště antény radaru,

Sektor C

- je tvořen komolým kuželem vycházejícím z ohraničení sektoru C vzhůru pod úhlem $0,5^\circ$ nad vodorovnou rovinou proloženou vzdáleným ohraničením sektoru B. Dálkově je sektor C omezen na vzdálenost 30 km od stanoviště antény radaru.

Překážky v sektorech B a C nesmí převyšovat horní hranici sektorů.

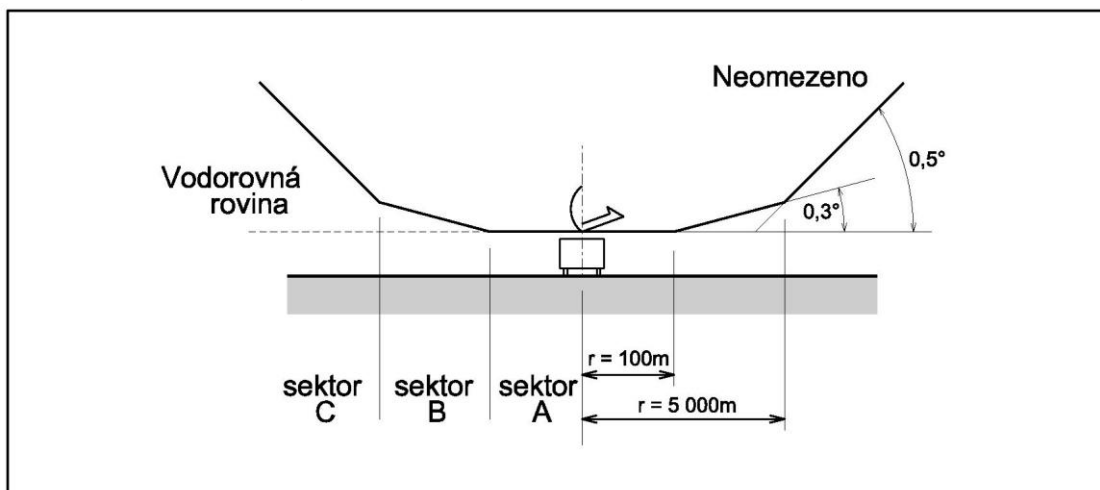
Obecně lze shrnout:

v OP přehledových systémů (OP RLP) - v sektorech A a B (pro zjednodušení se jedná o plochu kružnice se středem v ose antény a poloměru 5 km) lze vydat územní rozhodnutí a povolit veškerou nadzemní výstavbu včetně výsadby do vzdálenosti 5km od stanoviště radaru jen na základě závazného stanoviska MO ČR. V tomto vymezeném území sektorů A a B může být výstavba omezena nebo zakázána.

- v sektoru C (pro zjednodušení se jedná o plochu mezikruží se středem v ose antény a poloměrech 5 km a 30 km) lze vydat územní rozhodnutí a povolit níže uvedené stavby jen na základě závazného stanoviska MO ČR.

Jedná se o výstavbu (včetně rekonstrukce a přestavby) větrných elektráren, výškových staveb, venkovního vedení vn a vn, základnových stanic mobilních operátorů. V tomto vymezeném území sektoru C může být výstavba větrných elektráren a výškových staveb nad 30 m nad terénem a staveb tvořících dominanty v terénu výškově omezena nebo zakázána.

Následující schema znázorňuje OP přehledového primárního radaru (PSR) a přehledového sekundárního radaru (SSR) přehledové části systému přesného přibližovacího radaru (SRE), (primární – RL-5M, RL-5, sekundární MSSR-1, RS-5)

Pozn.: Na území ORP Šlapanice zasahuje OP RLP - sektory A + B a sektor C.

107 - objekty důležité pro obranu státu včetně zájmových území

Jedná se o vojenské objekty nebo areály Ministerstva obrany se zájmovým územím. Zájmové území Ministerstva obrany (dle ustanovení §175 odst.1 zákona č.183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu) je území, ve kterém lze vydat územní rozhodnutí a povolit stavbu jen na základě závazného stanoviska Ministerstva obrany.

V rámci územního plánování se jedná o plochy **specifické** (určené pro obranu státu), **zastavitelné** (objekty a zařízení Ministerstva obrany) s vymezeným zájmovým územím.

Na území SO ORP Šlapanice se nachází jediný objekt, a sice v Sokolnicích.

119 - další dostupné informace - zájmové území Ministerstva obrany

Na celém území v rozsahu působnosti ORP (dle ustanovení §175 odst. 1 zákona č.183/2006 o územním plánování a stavebním řádu) lze vydat územní rozhodnutí a povolit níže uvedené druhy staveb vždy jen na základě závazného stanoviska Ministerstva obrany:

- výstavba, rekonstrukce a opravy dálniční sítě, rychlostních komunikací, silnic I., II., a III. třídy
- výstavba a rekonstrukce železničních tratí a jejich objektů
- výstavba a rekonstrukce letišť všech druhů včetně zařízení
- výstavba a rekonstrukce vvn a vn
- výstavba větrných elektráren
- výstavba radioelektronických zařízení (radiové, radiolokační, radionavigační, telemetrická) včetně anténních systémů a opěrných konstrukcí (např. základnové stanice)
- výstavba objektů a zařízení vysokých 30 m a více nad terénem
- výstavba objektů tvořících dominanty v území (např. rozhledny)
- výstavba vodních nádrží (rybníky, přehrady)

A.2.9. Ostatní limity využití území

Zastavěná území

obcí jsou limitem z oboru územního plánování. Podle stavebního zákona se zastavěným územím rozumí *území vymezené územním plánem nebo postupem podle stavebního zákona; nemá-li obec takto vymezené zastavěné území, je zastavěným územím zastavěná část obce vymezená k 1. září 1966 a vyznačená v mapách evidence nemovitostí (dále jen "intravilán")*.

Ze 40 obcí v SO ORP Šlapanice jich má 39 platný územní plán, jediná obec Silůvky nemá územní plán ani vymezené zastavěné území zvláštním postupem podle stavebního zákona.

V zastavěném území lze **umísťovat stavby** v souladu s územním plánem.

V zastavěném území obce, která nemá územní plán, územní plán obce, regulační plán nebo územně plánovací dokumentaci sídelního útvaru nebo zóny, lze vymezovat pozemky a umísťovat stavby pro bydlení, pro rodinnou rekreaci, pro stavby občanského vybavení souvisejícího a slučitelného s bydlením a rekreací, a pro stavby dopravní a technické infrastruktury a pozemky veřejných prostranství; vymezení jiných pozemků a umístění dalších staveb na nich je možné, jen pokud tyto stavby nesnižují kvalitu životního prostředí nad limitní hodnoty stanovené jinými právními předpisy (§ 20 odst. 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území).

Poddolovaná, sesuvná území

Česká geologická služba eviduje v SO ORP Šlapanice řadu poddolovaných území (např. v Babicích nad Svitavou, Šlapanicích, Želešicích) a sesuvná území (např. ve Viničných Šumicích, Kovalovicích, Šlapanicích, Jiříkovicích, Ostopovicích, Moravanech, Modřicích). V těchto územích jsou ztížené podmínky pro zakládání staveb.

Staré ekologické zátěže

jsou závažné kontaminace horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke kterým došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti (jedná např. o ropné látky, pesticidy, polychlorované bifenyls, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy apod.)

MŽP v SO ORP Šlapanice eviduje řadu starých ekologických zátěží; jsou znázorněny v problémovém výkrese.

Zóny havarijního plánování

Jsou vymezeny ve Střelcích (ČEPRO, a.s.) a v Popůvkách (areál MOTIP DUPLI s.r.o.), znázorněny v problémovém výkrese.

A.3. Zjištění a vyhodnocení hodnot území

Hodnoty území jsou dvojího typu: buď jsou chráněny na základě právních předpisů (ochrana přírody, památek, půdy, lesa apod.), nebo se zjišťují průzkumem území (urbanistické, architektonické, kulturní a civilizační hodnoty). *Hodnoty území, které jsou současně limity využití území (ochrana přírody, ochrana památek, infrastruktury), jsou vyjmenovány v kap. LIMITY.*

Hodnoty Šlapanicka jsou znázorněny v samostatném výkresu a fotograficky dokumentovány v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

Následující podkapitoly popisují hodnoty území zjištěné průzkumem území, doplněné údaji z odborné literatury, turistických map a internetu.

A.3.1. Přírodní hodnoty území

Kromě území chráněných podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, se v SO ORP Šlapanice nachází i řada dalších přírodních hodnot.

Výjimečnost okolí Brna spočívá ve spojení možností velkoměsta s řadou přírodních atraktivit v jeho blízkém okolí. Geografie Šlapanicka je rozmanitá: na západě je tvořena Bobravskou vrchovinou, na jihu a jihovýchodě nížinou Dyjsko – svrateckého úvalu, na severu a severovýchodě se zvedá Dražanská vrchovina, jejímž podcelkem je Moravský kras.

Nejvýznamnějšími oblastmi s přírodními hodnotami území Šlapanicka jsou:

Chráněná krajinná oblast Moravský kras

CHKO Moravský kras je největším a nejvýznamnějším krasovým územím v ČR. Jde o jednu z ekologicky nejčistších oblastí České republiky s nádhernou přírodou a více než tisícovkou jeskyní. Pod zemským povrchem jsou ukryté rozsáhlé komplexy krápníkových jeskyní, jejichž přítomnost na povrchu prozrazují krasové zvláštnosti: propadání vodních toků, ponorné říčky, závrtky a poklesy terénu včetně hlubokých údolí s vápencovými skalními útesy, které slouží jako vynikající horolezecké terény. V SO ORP Šlapanice se rozkládá jižní část CHKO Moravský kras, a sice na území obcí Kanice, Mokrý – Horákov, Ochoz u Brna, Březina, Babice nad Svitavou a Hostěnice (malá plocha).

Do severní části katastru Babice nad Svitavou zasahuje polovina **Národní přírodní rezervace Býčí skála**. Rezervace zaujímá hluboko zaříznuté údolí Křtinského potoka ve střední části Moravského krasu. Byla vyhlášena v roce 2004 a její výměra činí 190,8 ha. Vyskytují se zde četné povrchové a podzemní krasové jevy. Pozornost zasluhuje především **jeskyně Býčí skála**. Jedná se o vývěrovou jeskyni systému podzemního Jedovnického potoka, která je propojena s jeskyněmi Rudického propadání; délka tohoto systému je cca 13 km. Jeskyně Býčí skála je zimovištěm netopýřů. Huť Františka s expozicí Technického muzea Brno připomíná bohatou historii těžby a zpracování železné rudy.

Na ploše 14 hektarů se v katastru Mokrý a v CHKO Moravský kras rozkládá **národní přírodní památka Jeskyně Pekárna**. Jeskyně Pekárna je tunelová výtoková jeskyně nade dnem údolí světově významného archeologického naleziště. Tato pozoruhodná jeskyně je dlouhá 64 metrů a pyšní se charakteristickým mohutným vstupem. Lidé zde žili už ve starší době kamenné, nálezy pocházejí ze všech pravěkých období. Jeskyně je volně přístupná.

Součástí Chráněné krajinné oblasti Moravský kras je též **Národní přírodní rezervace Hádecká planinka** - druhově bohatý komplex teplomilných doubrav a dubohabřin na devonském vápenci. Národní přírodní rezervace Hádecká planinka se rozkládá na výměře 79,5 ha v katastrálním území brněnské městské části

Maloměřice a obce Kanice. Důvodem ochrany jsou lesní a lesostepní společenstva nejjižnější části Moravského krasu s chráněnými a ohroženými druhy rostlin a živočichů. Území rezervace bylo výrazně ovlivněno těžbou vápenců na svazích obrácených k Brnu, výstavbou radiokomunikační věže a přístupové komunikace k ní. Rezervace, kterou prochází naučná stezka, je oblíbeným cílem víkendových výletů brněnských rodin.

Přírodní park Říčky se nachází na rozhraní okresů Blansko, Brno-venkov a Vyškov na Dražanské vrchovině na rozloze 25,3 km². Byl zřízen v roce 1984 jako klidová oblast a v roce 1992 překlasičkován na přírodní park. Území je tvořeno vyvýšenou pahorkatinou rozčleněnou velkým množstvím údolíček, nejvýznamnější jsou údolní nivy tří přírodně blízkých toků Říčky, Malé Říčky a Hostěnického potoka, které jsou lemovány porosty s přirozenou druhovou skladbou břehové vegetace a nivních luk. Západní okraj parku sousedí s Moravským krasem, kde se již vyskytují krasové jevy, jako jsou ponory, vyvěračky či jeskyně. Po celém přírodním parku je velmi bohatá síť drobných potoků, pramenů, studánek a několik rybníčků v údolí Hostěnického potoka. Nadmořská výška parku se pohybuje od 370 m n.m. podél toku Říčky po více než 500 m n.m. v nejvyšších partiích. Na území přírodního parku zasahuje část tzv. Lesnického Slavína.

Lesnický Slavín je unikátní soubor lesnických památek. Jde o soubor malých arboret, palouků, upravených studánek, památníků a pomníků rozmístěných na 11 tisících hektarech lesů Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny. Lesnický Slavín se rozkládá mezi Brnem, Bílovcemi nad Svitavou, Babicemi nad Svitavou a Křtinami. Počátek budování Lesnického Slavína spadá do období dvacátých 20. století. Objekty Lesnického Slavína lze rozdělit do několika tematických okruhů. Jednak jsou to připomínky významných lesníků, dále zde nacházíme pomníky věnované umělcům, jejichž dílo je spojeno s oblastí Moravského krasu nebo s přírodou obecně, ať jsou to spisovatelé (S. K. Neumann a Rudolf Těšnohlídek, ale i Karel Hynek Mácha nebo Victor Hugo), hudebníci (Leoš Janáček) nebo malíři (Stanislav Lolek, Josef Mánes, Julius Mařák). Památníky jsou tematicky zdobeny úryvky z jejich děl souvisejících s přírodou a krajinou. Další památníky připomínají český protinacistický odboj. Řada pomníků a studánek je věnována i samotné přírodě a zvířatům (studánky "Prosba lesa" nebo "Ptačí svatyně", památníky "Pocta půdě" a "Stromy"). V oblasti se nalézá rovněž několik menších arboret (Křtiny, Řícmanice, Habrůvka) nebo památník prvního vánočního stromu republiky. V Lesnickém Slavíně se vyskytuje též řada významných stromů, drobných přírodních rezervací, lesních paloučků a průhledů do krajiny. Lesnický Slavín vytváří estetické rekreační zázemí Brnu a okolí.

Přírodní park Bobrava je obecně chráněné území přírody na ploše asi 3100 ha, vyhlášené 1. ledna 1982 asi 13 km jihozápadně od Brna. Park se rozkládá v okolí středního toku říčky Bobravy ve střední části Bobravské vrchoviny na zalesněném území mezi obcemi Ořechov, Střelice, Omice, Popůvky Tetčice, Troubsko, Neslovice, Hlína, Silůvky, Prštice a Radostice. Průměrná nadmořská výška je přibližně 400 m. Na území parku se nachází také **přírodní památka Střelický les** a **přírodní památka Střelická bažinka**. Přes park prochází několik turistických a cyklistických stezek (okruh přírodním parkem Bobrava). V údolí řeky Bobravy se dochovaly fragmenty dřívějších vodních mlýnů (např. Radostický, Spálený, Anenský, Šafránkův).

V SO ORP Šlapanice se nacházejí dvě **lokality zvláště chráněných druhů s národním významem**. Mezi Ochozí a Horákovem se vyskytuje motýl jasoň dymnivkový, na území Újezdu u Brna se vyskytuje sysel obecný.

Potok Říčka procházející SO ORP Šlapanice od severu k jihu (od Hostěnic po Telnici), vytváří na středním toku v krasových partiích romantické údolí s vápencovými jeskyněmi s krápníkovou výzdobou. O modelování jeskyní se přičinila sama Říčka (Hádecké propadání) a rovněž ponorný Hostěnický potok (Hostěnické propadání), který na povrch vyvěrá Ochozkou jeskyní.

Ochozká jeskyně na území Ochozu u Brna je největším jeskynním systémem v jižní části Moravského krasu. Ochozkou jeskyní s nádhernou krápníkovou výzdobou vytvořily vody Říčky a Hostěnického potoka. V současné době není přístupná veřejnosti.

Oblasti a místa krajinného rázu

byly vymezeny Agenturou ochrany přírody a krajiny. *Jsou znázorněny a popsány v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.*

Viniční trati

Jižně položené obce Šlapanicka jsou vinorodým a ovocnářským krajem. Na jejich území jsou registrovány následující viniční trati, *znázorněné jsou v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.*

OBEC	NÁZEV OBLASTI	NÁZEV VINIČNÍ TRATĚ
Modřice	Velkopavlovická	Hájek, Mučednická, Sady
Moravany	Velkopavlovická	Vinohrady, Novosady
Ořechov	Znojemská	Za žlebama, Na skalkách, Křiby, Záhumenice
Silůvky	Znojemská	Nebosádky
Sivice	Velkopavlovická	Štarcary, Staré hory
Sokolnice	Velkopavlovická	Vinohradská trať, Padělky, Pranty
Telnice	Velkopavlovická	Šternovsko
Tvarožná	Velkopavlovická	Vinohrady
Újezd u Brna	Velkopavlovická	Malá trať, Křibky, Stará hora
Viničné Šumice	Velkopavlovická	Vrchní hora, Dolní hora, Žleby
Želešice	Velkopavlovická	Hojnary, Kopečky, Myšák

A.3.2. Urbanistické, architektonické a kulturní hodnoty území

Kromě památek chráněných podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, *jejichž seznam obsažen v kapitole LIMITY*, se v území SO ORP Šlapanice nalézá i řada dalších urbanistických, architektonických, kulturních i civilizačních hodnot uvedených níže. *Fotografie ilustrující typické hodnoty území Šlapanicka jsou obsaženy v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.*

Zajímavost okolí Brna spočívá ve spojení možností velkoměsta s řadou kulturních turistických cílů v jeho blízkém okolí, z nichž neznámější je bojiště bitvy u Slavkova.

ÚZEMÍ S ARCHEOLOGICKÝMI NÁLEZY

Bohaté archeologické nálezy dokládají intenzivní stopy osídlení v okolí Brna od pravěku podnes (např. jeskyně Pekárna nebo hroby z doby stěhování národů z 5. – 6. století v prostoru kopce Žuráně). Území mělo příznivé podmínky pro zemědělství a protínaly ho významné kupecké cesty.

V celém území SO ORP je evidováno velké množství archeologických nálezů; za účelem jejich ochrany vymezuje Národní památkový ústav území s archeologickými nálezy.

Jeskyně Pekárna a její okolí na katastru Mokrý je světově významným archeologickým nalezištěm. Tato pozoruhodná jeskyně je dlouhá 64 metrů a pyšní se mohutným vstupem. Lidé zde žili už ve starší době kamenné, nálezy pocházejí ze všech pravěkých období. Stovky a stovky nálezů kostí zvířat, rypadel, škrabadel či vrtaček z křišťálů či pazourků, nemluvě o hrotech kopí, jehlách s oušky či harpunách pro lov ryb z kostí zvířat a sobích parohů by samy o sobě stačily k prokázání výjimečnosti tohoto místa. Dochovaly se umělecké nálezy s neuvěřitelně realistickými rytinami zvířat (rytina souboje tří bizonů a rytá deska s motivem pasoucích se koní), s různými symboly a značkami, nalezena byla venuše vyřezaná z mamutího klu.

REGION LIDOVÉ ARCHITEKTURY

Osídlení Brněnska mělo v novověku převážně zemědělský charakter. Těžištěm osídlení se postupem času stalo město Brno jako významné centrum obchodu, řemesel, a později průmyslu. Okolní obce fungovaly v symbióze s městem.

Brněnsko je charakteristickým národopisným regionem jižní Moravy, v lidovém stavitelství je reprezentováno zejména **dyjsko-svrateckým domem**. Charakteristické jsou hliněné podélně orientované domy (okapem do ulice), které v řadách lemovaly návsi a ulice.

V nížinných oblastech náležejících k povodí velkých řek a vyznačujících se dostatečným množstvím naplavenin a sprašové půdy, se jako hlavního stavebního materiálu pro stavbu stěn užívala hlína. Hliněné stěny se

vyznačovaly různou technikou provedení, jako je pýchování hliněné mazaniny do bednění nebo zdění z válků a později nepálených cihel. Mezi staršími dochovanými objekty se vyskytují tzv. domy s „výškou“, vyznačující se sýpkovým polopatrem nad částí půdorysu.

Mladší domy jižní Moravy jsou zděné z pálených cihel a pocházejí zpravidla z 19. století. Kromě domů opatřených omítkou s plastickým dekorem po vzoru slohového tvarosloví se můžeme setkat i s domy ponechanými bez omítky, tj. v režném provedení.

Venkovský ráz zástavby zanikl postupnými přestavbami; lidé si přizpůsobili převážně zemědělské usedlosti, případně dělnické domky, modernímu způsobu života. Intenzivní stavební činnost v SO ORP Šlapanice je způsobena enormním zájmem městských lidí o bydlení v rodinných domech se zahradou.

URBANISTICKÉ HODNOTY

Původní zástavba sídel se zachovala v **půdorysné stopě** návsi, náměstí a přilehlých ulic. Venkovské domy s průjezdy do dvora, zahradami a záhumenky bývaly podélně orientované k návším a ulicím. Některé starobylé domy a statky jsou ještě k vidění např. v Ostopovicích, Sokolnicích, Březině.

Výjimečnou duchovní hodnotou Šlapanicka je **klášterní komplex ve Vranově**. Budovy duchovního centra sv. Františka z Pauly (klášter, kostel, fara, hrobka) na kopci nad obcí Vranov dominují okolní lesnaté krajině.

Mimořádný je rovněž **komplex náměstí a historických budov v městysu Pozoříce**. Monumentální kostel Nanebevzetí Panny Marie vévodí rozsáhlému náměstí. Zámek a další historické budovy náležely původně k panství hradu Vildenberka. Hrad Vildenberk stál na ostrohu nad kovalovickým potokem (v k.ú. Pozoříce), zanikl ve 14. století, dnes jej připomínají jen terénní nerovnosti.

Urbanistickými hodnotami jsou rovněž **návsi a náměstí**. Pěknými příklady upravených veřejných prostranství jsou např. náměstí ve Šlapanicích a Újezdě u Brna, návsi v Sivicích, Ostopovicích, Telnici nebo v Bílovicích nad Svitavou (s novostavbou obecního úřadu).

V rozvojových lokalitách pro bydlení jsou podle stavebního zákona povinně vymezovány plochy pro veřejná prostranství. Bývají osázena parkovou zelení (Sokolnice – lokalita u zámku) nebo dětskými hracími prvky (Šlapanice).

Současný urbanismus se projevuje zejména masivní a **uniformní suburbanizací** v okolí Brna. Jde spíše o problém než o urbanistickou hodnotu. Obce narůstají na okrajích prostřednictvím tzv. **rozvojových lokalit**. Široké, často zaslepené ulice, se zpravidla obestavují izolovanými přízemními rodinnými domy bez nápadité koncepce. Stavebníci si zpravidla vybírají domy z katalogů typizovaných projektů, přičemž každý má jiný typ, jinak tvarovaný, vysoký a orientovaný, s jinou střechou atd.

Prostorové nároky lidí s růstem životní úrovně stále rostou. Původně řadová výstavba rodinných domků na malých pozemcích z 90. let minulého století přešla do výstavby izolovaných rodinných domů, jejichž půdorys a zahrady se stále zvětšují. V okolí Brna nejsou výjimkou ani honosná sídla na obrovských pozemcích pohledově izolovaná od okolního světa (Řícmanice, Vranov, Střelice).

Méně se budují komplexy nízkopodlažních bytových domů (Šlapanice – Brněnská pole, Modřice, Bílovice nad Svitavou, Popůvky).

ARCHITEKTONICKY CENNÉ STAVBY A SOUBORY

Architektonicky cenné stavby a soubory podléhají zpravidla památkové ochraně. *Seznam nemovitých kulturních památek je obsažen v kapitole LIMITY.*

V historické podobě se dochovaly především církevní a šlechtické stavby. Největším komplexem církevních staveb je **klášter** Paulánů s poutním kostelem a hrobkou Lichtenštejnů ve Vranově. V obcích se nacházejí zpravidla památkově chráněné **kostely, kaple, zvonice, fary**. Památkové ochraně nepodléhají např. evangelický kostel v Silůvkách, funkcionalistický kostel v Blažovicích nebo moderní kostel v Březině.

Zámky se nacházejí ve Šlapanicích, Pozořicích, Troubsku, Pršticích, Sokolnicích (s bažantnicí, sýpkou), Hajanech (v rozkladu). Architektonicky cenné jsou také drobné objekty: **boží muka, kříže, sochy, pomníky,**

památníky, smírčí a hraniční kameny. Cenné jsou také honosné prvorepublikové **vily** v Bílovicích nad Svitavou. Technicky pozoruhodné jsou např. **mosty** - železniční most Železnák ve Střelčicích nebo torza mostních konstrukcí tzv. Hitlerovy dálnice v Ostopovicích a Nebovidech.

Jako připomínka života předků se dochovaly některé **venkovské statky a domy**, např. v Pozořicích, Březině, Ostopovicích, Pršticích, Sokolnicích, Viničných Šumicích. Některé venkovské domy jsou zdařile rekonstruované s ohledem na svou původní podobu.

VÝZNAMNÉ STAVEBNÍ A PŘÍRODNÍ DOMINANTY

Hády (424 m n.m. v k.ú. Kanice) jsou rozlehlý vápencový kopec s lomy na úbočí a věží rozhlasového a televizního vysílače na vrcholu. Kopec se stavbou vysílače tvoří dominantu severovýchodnímu okraji Brna.

Kopce Santon s kaplí, Žuráň s kubistickým památníkem a Pracký kopec s Mohylou míru dominují slavkovskému bojišti

Stará hora (k.ú. Újezd u Brna) je přírodní dominantou okolní krajiny, na hřebeni je situována bílá koule radaru protivzdušné obrany NATO nacházející se ale v k.ú. Hostěrádky – Rešov.

Kostely ve Vranově a Pozořicích a mnohé další

Alexandrova rozhledna (k.ú. Babice nad Svitavou) – starobylá kamenná rozhledna nad Adamovským údolím, jejíž stavba je v majetku města Adamova, celoročně volně přístupná

Cementárna Mokrá – výrobní objekty

VÝZNAMNÉ VYHLÍDKOVÉ BODY

Z **Velké Klajdovky** (Kanice) jsou mimořádné výhledy na celé Brno.

Santon, Žuráň a Pracký kopec se uplatňovaly se jako opěrné body napoleonských vojsk v bitvě u Slavkova, skýtají výhledy do ploché krajiny slavkovského bojiště

Stará hora nad Újezdem u Brna poskytuje daleké výhledy jižním směrem na Pálavu, Výhon (kopec nad Židlochovicemi s rozhlednou) a na obce v širokém okolí.

Alexandrova rozhledna nad Babicemi nad Svitavou nabízí rozhled do údolí Svitavy.

MÍSTA VÝZNAMNÝCH UDÁLOSTÍ

Nejnámější pozoruhodností SO ORP Šlapanice je **bojiště bitvy u Slavkova** rozkládající se východně od Brna mezi Šlapanicemi a Slavkovem. Zde francouzský císař Napoleon Bonaparte dosáhl 2. prosince 1805 epochálního vítězství nad rakouskými a ruskými spojeneckými vojsky. Turistickým cílem je návrší **Žuráň** na katastru obce Podolí, odkud řídil Napoleon první fázi bitvy a odkud dal povel k útoku na Pracký kopec. Stojí zde kubistický památník s plastickou mapou bojiště z roku 1930. Žuráň je extoritoriálním územím Francouzské republiky v ČR.

Na pahorku **Santon** západně od obce Tvarožná byl opěrný bod francouzského dělostřelectva. Francouzi zbořili původní mariánkou kapli a pahorek obehnali okopy. Kaple Panny Marie stojí na vrcholku od roku 1832, v okolí je řada pietních míst připomínajících bitvu.

Jižně od obce Prace na Prackém kopci byl začátkem 20. století vybudován secesní památník obětem bitvy u Slavkova zvaný **Mohylu míru**. Památník s kaplí a přilehlou multimediální expozicí bitvy byl postaven na místě, kde se rozhodlo o vítězství početně slabších Francouzů nad rusko – rakouskými spojeneckými vojsky. Mohyla míru je ojedinělým válečným památníkem, byla postavena podle návrhu architekta Josefa Fanty jako nadčasové memento všem válkám.

Na návrší u kostela v Ořechově, byl vybudován **památník bitvy u Ořechova** s pohřebištěm vojáků Rudé armády. Zde se udály těžké boje ve dnech 18. - 24. dubna 1945 v rámci bratislavsko-brněnské operace. Bitva u Ořechova je označována za největší tankovou bitvu na Moravě.

HISTORICKY VÝZNAMNÉ STAVBY A SOUBORY, VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI

Na Šlapanicku jsou historicky významná především místa a stavby spojené s bitvou u Slavkova (viz výše). Region se rovněž vyznačuje vysokou koncentrací významných osob a s nimi spojených událostí, staveb, pomníků, památníků, pamětních desek apod.

Z hlediska pobytu kulturních osobností vynikají **Bílovice nad Svitavou**, které byly navštěvovány velkým počtem umělců: Karel, Josef a Helena Čapkovi, malíř Alois Kalvoda, sochař Franta Úprka, malířka Zdeňka Braunerová, básníci Jakub Deml, Viktor Dyk, František Gellner a Stanislav Kostka Neumann, spisovatelé Jiří Mahen, Marie Majerová, Vladimír Pazourek a především Rudolf Těsnohlídek, malíři a sochaři Otakar Kubín, Vincenc Makovský, hudební skladatel Leoš Janáček. S. K. Neumann z okolní krajiny vytěžil básnickou sbírku *Kniha lesů, vod a strání* a dvoudílný soubor fejetonů *S městem za zády*. V letech 1909–1914 zde žili bratři Čapkové (pamětní deska na domě V uličkách č. p. 194). Své dočasné bydliště (v č. p. 86) měl v Bílovicích i básník a spisovatel Rudolf Těsnohlídek, okolí Bílovic je dějištěm jeho *Lišky Bystroušky*. Rudolf Těsnohlídek má pomník v Těsnohlídkově údolí, kde v adventním čase roku 1919 s přáteli zachránili odložené dítě. To ho inspirovalo k založení tradice charitativních sbírek pro opuštěné děti pod vánočními stromy republiky na náměstích.

Ve Šlapanicích je nejvýznamnějším rodákem malíř - krajinář Alois Kalvoda (1875 - 1934), žák Julia Mařáka. Rodné obci věnoval malíř Kalvoda velkorozměrný obrazový triptych "Život lidský", který více jak po sedmdesát let zdobí průčelí velkého sálu sokolovny. Podle posledního přání byl mistr Kalvoda pohřben do rodinné hrobky na šlapanickém hřbitově. Náhrobek je dílem sochaře Rudolfa Březy z nedalekého Podolí. Ve Šlapanicích žil též Ludvík Kunz (26. 8. 1914 - 20. 5. 2005) jeden z nejuznávanějších českých poválečných etnografů. V letech 1949–1978 byl vedoucím etnografického pracoviště Etnografického ústavu Moravského zemského muzea Brno.

Moravský kras proslavil prof. Dr. Karel Vítězslav Absolon, moravský krasový badatel a jedna z velkých postav evropské archeologie první poloviny 20. století.

Pozořice jsou rodištěm spisovatele Františka Neužila, autora historických románů situovaných do rodného kraje.

Sokolnice jsou rodištěm akademického malíře Františka Podešvy.

A.3.3. Civilizační hodnoty území

Civilizační hodnoty souvisejí zejména s fungováním soudobé společnosti. SO ORP Šlapanice, obepínající krajské město Brno, významně koncentruje civilizační hodnoty území. Velkoměsto přenáší řadu funkcí do svého zázemí.

V následujícím textu jsou vytipované civilizační hodnoty území podle funkčního využití území:

Bytová výstavba

V SO ORP dochází k masivnímu rozvoji bydlení. Na okrajích sídel rostou lokality rodinných domů, případně nízkopodlažních bytových domů.

Občanská vybavenost

Nákupní centrum Olympia (Modřice, Brno)

Motel a motorest Rohlenka (Tvarožná) + hotel Stará pošta (Kovalovice) při císařské silnici

Muzeum bitvy u Slavkova - Mohyla míru (Prace), Stará pošta (Kovalovice)

Muzea ve Šlapanicích a Modřicích

Motokrosový areál (Vranov)

Army Park (Ořechov)

Výroba a logistika

Cementárna Mokrá společnost Českomoravský cement (k.ú. Tvarožná, Horákov, Sívce)

Průmyslové a skladové areály v Modřicích, Moravanech a Šlapanicích

Technologický park CTP Modřice

Město Modřice zúročuje strategickou polohu v sousedství velkoměsta a dopravního uzlu.

Cihelna TONDACH Šlapanice

Výroba cihelných bloků, tašek a okrasných prvků

Zemědělská a průmyslová výroba v obcích

Dopravní infrastruktura

Území SO ORP Šlapanice je protkáno významnými pozemními komunikacemi (**dálnice D1, D2, silnice I. třídy I/52, I/50, I/23**) a **celostátními železničními tratěmi** i cyklistickými trasami směřujícími do metropole.

Nedokončená dálnice v trase Troubsko - Ostopovice - Nebovidy – Želešice: zachovalé části náspů a mostní konstrukce (Ostopovice, Nebovidy)

Do území zasahuje též areál **mezinárodního letiště Brno – Tuřany** (Šlapanice).

IDS JMK, MHD do Modřic, Šlapanic

Technická infrastruktura

V SO ORP Šlapanice je situována i nadřazená **technická infrastruktura**, např.

Rozvodna Sokolnice

Přenosová elektrizační soustava

Čistírna odpadních vod pro brněnskou aglomeraci (Modřice)

Vysokotlaké plynovody

Ropovod Družba MERO ČR, a.s. z Bratislavy do Záluží u Mostu

Produktovod a sklad pohonných hmot ČEPRO, a.s. (Střelice)

V území se vyskytuje nový fenomén, a sice **fotovoltaické elektrárny** (Omice Sokolnice, Telnice, Sivice, Pozořice).

Těžba surovin

V SO ORP je významná **těžba stavebních surovin**: cihlářských hlín, vápenců a stavebního kamene. Těžební prostory se nacházejí v Omicích, Mokré, Želešicích, Šlapanicích.

A.4. Zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území

Územně analytické podklady obsahují mj. „zjištění a vyhodnocení záměrů na provedení změn v území“.

V následujícím textu jsou uvedeny výčty záměrů na provedení změn, které do ÚAP SO ORP Šlapanice uplatnili poskytovatelé údajů (orgány veřejné správy, jimi zřízené organizace, vlastníci dopravní a technické infrastruktury) nebo vyplývají z územních plánů (zastavitelné plochy). Záměry na provedení změn v území jsou znázorněny v samostatném výkresu.

A.4.1. Záměry dopravní infrastruktury

Silniční doprava

Ředitelství silnic a dálnic ČR uplatnilo do ÚAP SO ORP Šlapanice záměry na:

Zkapacitnění dálnice D1 v úseku Kývalka – Holubice vč. přestavby mimoúrovňových křižovatek

Kapacitní silnice zvané tangenty propojující dálnice D1, D52 a D2 jižně od Brna ve variantách

Jihomoravský kraj uplatnil do ÚAP SO ORP Šlapanice záměry na:

Úpravy úseků krajských silnic II. a III. třídy - II/152, II/416, II/425, III/15286, III/15278, III/4171

vč. **ochvatů sídel Šlapanic, Telnice, Sokolnic, Újezdu u Brna, Ořechova, Hajan a Želešic** ve variantách

Železniční doprava

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, uplatnila do ÚAP SO ORP Šlapanice záměry na:

Modernizaci trati Brno – Přerov ve variantě M2 podle Studie proveditelnosti „Modernizace trati Brno – Přerov“, (SUDOP BRNO, spol. s r.o., 04/2015)

a výhledové záměry na **vysokorychlostní tratě**

- **VR1 Praha – Brno**
- **VR1 Brno – Vranovice – Břeclav – hranice ČR**
- **VR1 Brno – (Přerov) – Ostrava – hranice ČR/Polsko**

Stavební správa východ připravuje následující stavby:

„Modernizace trati Brno – Přerov, 2. stavba Blažovice – Vyškov“

„Elektrizace trati vč. PEÚ Brno – Zastávka u Brna“

„Zvýšení traťové rychlosti v úseku Brno-Slatina – Blažovice“

Letecká doprava

Jihomoravský kraj uplatnil do ÚAP SO ORP Šlapanice záměr na **rozšíření letiště Brno – Tuřany** (k.ú. Šlapanice, Kobylnice)

Cyklistická doprava

Jihomoravský kraj uplatnil do ÚAP SO ORP Šlapanice záměr na **síť cyklotras JMK**

A.4.2. Záměry technické infrastruktury

Elektroenergetika

Společnost ČEPS a.s. uplatnila do ÚAP SO ORP Šlapanice záměry na:

- **Rozšíření rozvodny Sokolnice**
- **Přestavbu vedení V243/244 Sokolnice – Bisamberk na 400kV** ve 2 variantách
- **Zdvojení vedení V434/834 Slavětice – Čebín**
- **Nové vedení V439/V440 Slavětice – Sokolnice**
- **Změnu vedení V435/V436 Slavětice – Sokolnice**
- **Zdvojení vedení V417/817 Sokolnice - Otrokovice**

Společnost E.ON Distribuce, a.s. uplatňuje v SO ORP Šlapanice následující záměry:

- Výhledově plánovanou transformační stanici (TS) 110/22 kV včetně dvojitého napájecího venkovního vedení 2 x 110 kV v k.ú. Kobylnice (podle změny č. I územního plánu Kobylnice)
- Výhledově plánované venkovní vedení 2 x 110 kV pro plánovanou transformační stanici 110/22 kV Mělčany
- Plánované zdvojení venkovního vedení VN č. 320 v úseku od stávající TS 110 kV Sokolnice po odbočku Podolí (záměr požadován do nového ÚP Šlapanice)
- Plánované podzemní kabelové vedení VN mezi stávající TS Šlapanice CTP – východ a vstupní rozvodnou Šlapanice (zpracována projektová dokumentace pro územní řízení)
- Plánovaná kabelizace stávajícího venkovního vedení VN ul. Bedřichovická (záměr požadován do nového ÚP Šlapanice)
- Nové podzemní kabelové vedení VN mezi TS 110/22 kV Sokolnice, vstupní rozvodnou VN Modřice a TS Moravany u Brna (Moravany u Brna mají záměr v ÚP, ve fázi zpracování dokumentace pro územní řízení)
- Nové podzemní kabelové vedení VN v k.ú. Mokrý-Horákov k restauraci U jelena (ve fázi zpracování dokumentace pro územní řízení)

Plynárenství

Společnost GasNet, s.r.o. (dříve RWE GasNet, s.r.o.) uplatnila do ÚAP SO ORP Šlapanice řadu záměrů na rozšíření plynovodů v území – **VTL plynovody** jsou znázorněny ve výkrese ZÁMĚRŮ.

Společnost Vířský oblastní vodovod, s.m.o. uplatňuje záměr na **připojení skupinového vodovodu Střelice** na vířský vodovod.

Teplárenství

Společnost Teplárny Brno, a.s. uplatnila do ÚAP SO ORP Šlapanice dlouhodobý záměr na:
Horkovod z elektrárny Dukovany do Brna

Vodní hospodářství

Povodí Moravy, s.p. uplatnil do ÚAP SO ORP Šlapanice záměry na:

Lokalitu pro akumulaci povrchových vod Želešice (vodní nádrž)

Dle Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod (MZe, MŽP 2011) je v SO ORP Šlapanice navržena jediná lokalita vhodná pro akumulaci povrchových vod, konkrétně LAPV Želešice na Bobravě o rozloze 79,6 ha. Dotčenými obcemi jsou Ořechov, Radostice a Střelice. LAPV se vymezují jako územní rezervy s cílem chránit území před změnami využití pro případnou budoucí realizaci vodní nádrže.

LAPV Želešice o objemu až 7,7 mil. m³ má být vodním zdrojem pro vodohospodářské potřeby v málovodném povodí Bobravy. Víceúčelové využití by umožnilo lokální protipovodňovou ochranu pro obce a průmyslové objekty níže podél řeky. V případě výraznějších nepříznivých projevů klimatické změny může být vodní zdroj využit pro nadlepšování minimálních průtoků pro zajištění nezbytných ekologických funkcí na dolním úseku Bobravy a také ke zlepšování jakosti vody ve Svatce pod brněnskou aglomerací (zlepšení ředícího poměru ve Svatce).

Protipovodňová opatření přírodě blízká a technická v obcích Modřice, Rebešovice, Hostěnice, Ochoz u Brna, Šlapanice, Ponětovice, Kobylnice, Újezd u Brna, Telnice, Omice, Radostice, Střelice, Prštice, Silůvky.

Záměry Povodí Moravy, s.p. na protipovodňová opatření jsou též znázorněny schématem obsaženým v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

Vodovody a kanalizace

Obce v SO ORP Šlapanice uplatnily do ÚAP záměry na vodovodní a kanalizační sítě.

A.4.3. Ostatní záměry

Zastavitelné plochy

jsou plochy vymezené k zastavění v územních plánech nebo v zásadách územního rozvoje. Zastavitelné plochy byly do ÚAP převzaty z platných územních plánů. Zastavitelné plochy lze využít v souladu s územním plánem.

Zastavitelné plochy jsou pro účely ÚAP členěny podle vyhlášky: **pro výrobu, pro občanské vybavení, pro veřejná prostranství a ostatní.**

Jihomoravský kraj uplatnil do ÚAP SO ORP Šlapanice záměr na:

zastavitelné plochy nadmístního významu **pro rozšíření mezinárodního letiště Brno – Tuřany** (viz kap. A.4.1.)

Územní systém ekologické stability

Jedná se o biocentra a biokoridory vymezené v územních plánech (lokální ÚSES) nebo v zásadách územního rozvoje (regionální a nadregionální ÚSES). ÚSES je pro účely ÚAP SO ORP Šlapanice považován jak za LIMIT, tak za ZÁMĚR, viz též kapitola A.2.1.

Lokální ÚSES byl převzat z platných územních plánů.

Jihomoravský kraj uplatnil do ÚAP SO ORP Šlapanice záměry na:

Regionální a nadregionální ÚSES tak, že vymezil koridory pro umístění biokoridorů a plochy pro umístění biocenter.

Těžba

Česká geologická služba uplatnila do ÚAP SO ORP Šlapanice ochranu následujících
prognózních zdrojů nerostných surovin:

Horákov-Mokrá	cementářské korekční sialitické suroviny, stavební kámen, vápenec
Sivice-Tvarožná	cihlářská surovina
Ochoz u Brna	vápenec
Bratčice	cihlářská surovina

B. Rozbor udržitelného rozvoje území

obsahuje:

1. zjištění a vyhodnocení udržitelného rozvoje území s uvedením jeho silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb v tematickém členění zejména na horninové prostředí a geologii, vodní režim, hygienu životního prostředí, ochranu přírody a krajiny, zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa, veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu, sociodemografické podmínky, bydlení, rekreaci, hospodářské podmínky; závěrem těchto tematických zjištění a vyhodnocení udržitelného rozvoje území je vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území,

2. určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích zahrnující zejména požadavky na odstranění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území, slabých stránek, hrozeb a rizik souvisejících s nevyvážeností územních podmínek udržitelného rozvoje území.

B.1. Tematické analýzy území

B.1.1. Horninové prostředí a geologie

Silné stránky	Slabé stránky
Existence významných ložisek vápenců, cihlářských hlín, stavebního kamene Těžba a zpracování nerostných surovin poskytují pracovní příležitosti (cementárna Mokrá, cihelna Šlapanice) Zavedení čistých technologií výroby (cementárna Mokrá)	Střety zájmů těžby vápence s ochranou přírody (Moravský kras) a rozvojovými záměry obcí Znečištění ovzduší spojené těžbou nerostů, jejich zpracováním a související dopravou (Mokrá, Sivice, Želešice) Výskyt poddolovaných a sesuvných území – zhoršené základové poměry Hluboce zaříznutá údolí na severu a severovýchodě území (např. Svitavy, Říčky) tvoří terénní bariéry a limitují trasování infrastruktury (např. silničních obchvatů), případně plošný rozvoj obcí
Příležitosti	Hrozby
Využití místních surovin a výrobků z nich (cement, cihly, kámen) pro stavební činnost v regionu Rekultivace vytěžených prostorů za účelem rekreace (vodní plochy ve vytěžených lomech) a krajiny (krajinná zeleň, ÚSES) Případné využití prognózních zdrojů nerostných surovin	Devastace krajiny masivní těžbou Trvalé znemožnění využití některých ložisek z důvodu ochrany přírody (Moravský kras) Opuštění dobývacích prostorů bez rekultivací - vznik brownfieldů Tlak na těžbu v bezprostřední blízkosti obcí (záměr na kamenolom v Březině)

Komentář:

SO ORP Šlapanice má zejména dostatečné zásoby stavebních surovin, které lze s výhodou využít při stavebním boomu v regionu. Těžba a zpracování surovin poskytují rovněž pracovní příležitosti místním obyvatelům.

Vápenec se těží v Ochozu u Brna, Mokré, stavební kámen v Omicích a Želešicích a cihlářská surovina ve Šlapanicích a Modřicích.

Ložiska nerostných surovin se vyskytují v Březině a Křtinách (kámen pro kamenickou výrobu), Mokré – Horákově (cementářská surovina, vápenec), Šlapanicích, Modřicích (cihlářská surovina), Omicích a Želešicích (stavební kámen), Újezdu u Brna (zemní plyn). Prognózní zdroje cihlářských surovin se chrání v Sivicích a Tvarožné, vápenec v Ochozu u Brna.

Viz též příloha ÚZEMNÍ ANALÝZY.

B.1.2. Vodní režim

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Řeky Svratka a Svitava – nejvodnější toky</p> <p>Přirozené a přírodě blízké vodní toky v CHKO Moravský kras a přírodních parcích Říčky a Bobrava</p> <p>Fungující systémy odkanalizování a čištění odpadních vod</p> <p>Existence a zakládání drobných vodních nádrží (např. Hostěnice, Prštice, Ořechov)</p> <p>Budování zařízení protipovodňové ochrany (např. poldry v Ořechově, Šlapanicích)</p>	<p>Malý podíl vodních toků a vodních nádrží v území</p> <p>Odpřírodnění toků jejich stavebními úpravami, v sídlech i v zemědělské krajině</p> <p>Znečištění vodních toků (Bobrava)</p> <p>Nízká přirozená retenční schopnost krajiny, zejm. jako důsledek velkoplošného způsobu obdělávání zemědělské půdy</p> <p>Zastavování záplavových území a jejich aktivních zón</p> <p>Nedostatečná vodohospodářská infrastruktura sloužící k vyrovnávání a stabilizaci vodohospodářských poměrů v území a k ochraně zastavěného území před povodněmi</p> <p>Zranitelná oblast (vyjma severní části území) – vody znečišťovány dusičnany vlivem zemědělské činnosti</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>Zvyšování retenčního potenciálu krajiny, např. zakládáním malých vodních nádrží</p> <p>Revitalizace vodních toků a údolních niv</p> <p>Realizace protipovodňových opatření (poldry, hráze, území určená k rozlivům povodní)</p> <p>Dobudování splaškových kanalizací a čistíren odpadních vod</p> <p>Záměr státu na vybudování velké vodní nádrže Želešice</p> <p>Realizace pozemkových úprav</p>	<p>Hydrologické a zemědělské sucho</p> <p>Povodně (Svratka, Svitava, Říčka, Litava)</p> <p>Vodní eroze vlivem velkoplošného zemědělství</p> <p>Snižování kvality podzemních vod zejm. průnikem dusičnanů</p> <p>Znečištění vod při haváriích</p>

Komentář:

Celé území SO ORP Šlapanice patří do povodí Moravy, oblast povodí Dyje. Největšími vodními toky v území jsou Svatka (Modřice), její přítok Svitava (Vranov, Babice nad Svitavou, Bílovice nad Svitavou, Kanice), dále Bobrava, Litava, Říčka, Roketnice a potoky. Vodní plochy tvoří rybníky v Popůvkách, Ponětovicích, Kovalovicích, Rebešovicích, dále Mokerská nádrž a nově založené vodní nádrže v Ořechově a Prštících. Na Říčce, Hostěnickém potoce a dalších potocích se vyskytují malé vodní nádrže, zatopen je vytěžený lom v Hostěnicích. V severní části území (především v Moravském krasu), jsou vodní toky v přirozené podobě a lesnatá krajina vykazuje vyšší retenční schopnost. V jižní, převážně zemědělské části území, jsou toky více regulovány a znečištění povrchových vod je větší. V SO ORP chybí koupací vody, vyjma biotopu v Kovalovicích.

Oblasti s potenciálně významným povodňovým rizikem se v SO ORP Šlapanice vyskytují na řece Svatce v Modřicích a Rebešovicích.

Na ochranu před povodněmi se navrhuje technická a přírodě blízká protipovodňová opatření (např. vodní nádrže s retenčním účinkem, úpravy koryt vodních toků, poldry, ochranné hráze, hrazení bystřin, obnova lužních lesů). Na významných i dalších vodních tocích se stanovují záplavová území a jejich aktivní zóny; v aktivních zónách je zakázáno umísťovat stavby. Trendem v ochraně před povodněmi je omezovat ekonomické aktivity v záplavových územích namísto snah chránit tato území před povodněmi za každou cenu.

Zemědělská půda v Dyjsko – svrateckém úvalu je náchylná k vodní erozi, některé obce ohrožují přívalové srážky (Želešice).

Větší část území leží v tzv. zranitelné oblasti, kde je třeba dodržovat speciální režim za účelem ochrany kvality vod před dusičnany ze zemědělské činnosti.

Dle Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod (MZe, MŽP 2011) je v SO ORP Šlapanice navržena jedna lokalita vhodná pro akumulaci povrchových vod, konkrétně LAPV Želešice na Bobravě (viz ZÁMĚRY).

Viz též příloha ÚZEMNÍ ANALÝZY.

B.1.3. Hygiena životního prostředí

Silné stránky	Slabé stránky
Ovzduší - imisní limity pro ochranu zdraví nejsou v posledních letech překračovány Sběr, likvidace, recyklace a energetické využití odpadů na dobré úrovni Omezování průjezdné dopravy v zastavěných územích obcí	Míra znečištění ovzduší v SO ORP je značná Významná je zejména prašnost prostředí (doprava, vytápění, eroze půdy, dálkový přenos) Nadměrný hluk z dopravy (kolem dálnic, krajských silnic i mezinárodního letiště) Existence mnoha starých ekologických zátěží Přetrvávající znečištění povrchových vod (zemědělství)
Příležitosti	Hrozby
Nalezení a realizace účinné dopravní koncepce v centrální části JMK s preferencí veřejné kolejové dopravy. Důsledná realizace obchvatů obcí Osvěta a zavedení čistých technologií vytápění budov	Zaostávání realizace dopravní infrastruktury v Jihomoravském kraji Další nárůst individuální automobilové dopravy Ekologické havárie

Prosazení pokrokových dopravních technologií (nízkoemisní vozidla, tiché povrchy vozovek, protihlukové bariéry, nové dopravní systémy)

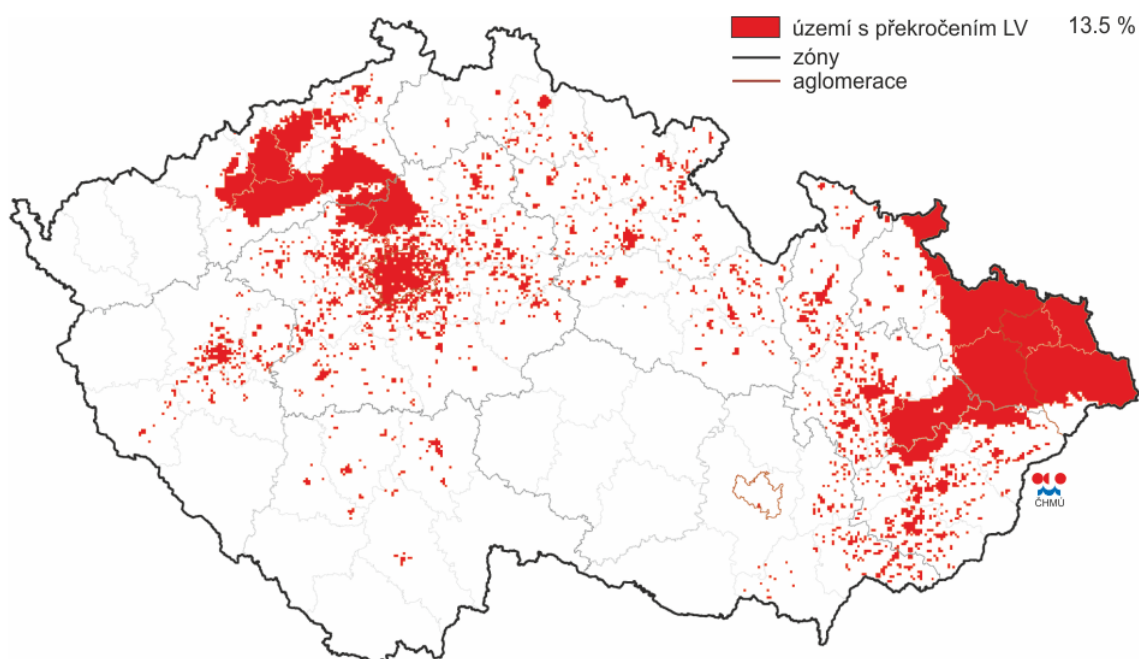
Změna současného životního stylu založeného na extrémní dopravě zboží a mobilitě pracovní síly

Komentář:

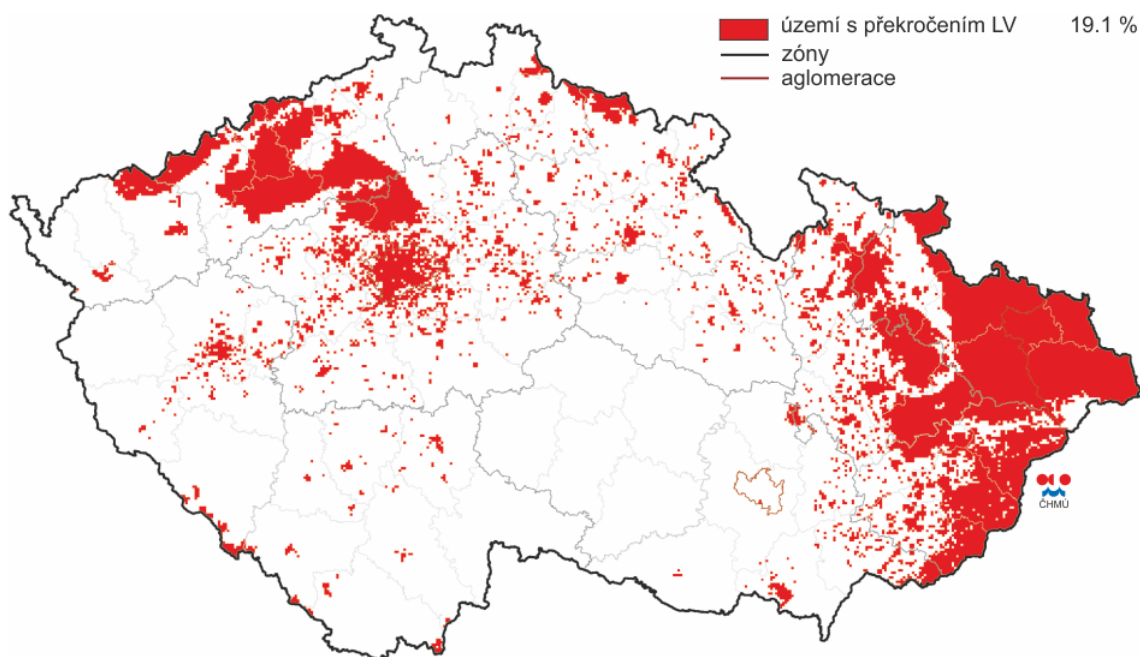
U většiny sledovaných látek a jejich dlouhodobých imisních charakteristik, nedochází za běžných klimatických podmínek k plošnému překračování imisních limitů. Zlepšování kvality ovzduší je dáno zrušením závadných průmyslových a zemědělských výrobních a modernizací technologií. Technologickou modernizací provozu např. ubyl největší stacionární zdroj znečištění v SO₂ ORP Šlapanice - cementárna Mokrá. Přestože ještě v osmdesátých letech trápil místní obyvatele prach, dnes si na čistotu ovzduší díky investicím do filtrů, zastřešení a odsávacích zařízení nemohou stěžovat.

Největšími znečišťovateli ovzduší jsou v současné době automobilová doprava (prach, oxidy dusíku) a lokální vytápění domácností (prach, benzo(a)pyren). Obtěžující prašnost prostředí je způsobena nedostatečným úklidem vozovek a veřejných prostranství, vlivem větrné eroze orné půdy i dálkovým přenosem jemného prachu. *Pětileté průměrné koncentrace vybraných měřených látek (2011-2015) a znečištění ovzduší jsou znázorněny v obrazové příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.*

V roce 2015 nebyl překročen imisní limit u žádné ze sledovaných látek. Stav ovzduší v ČR v roce 2014 dokládají následující obrázky (zdroj ČHMÚ). Je vidět, že čistota ovzduší v brněnské aglomeraci byla výrazně lepší než v aglomeraci ostravské nebo ústecké.

Obr. VII.1 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, 2014

Obr. VII.2 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2014

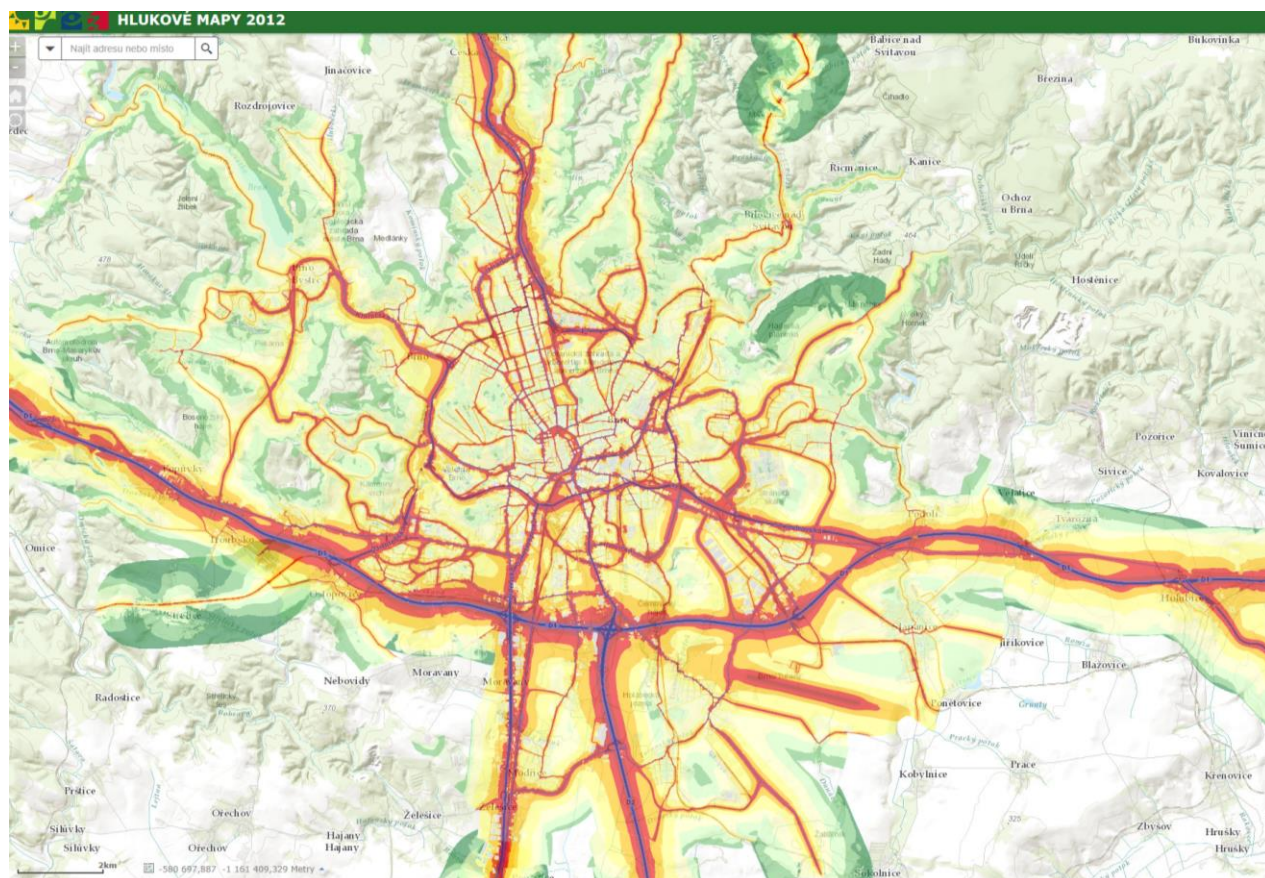
Narůstajícím problémem ohrožujícím lidské zdraví je hluk. Jak je patrné z následujícího obrázku, je nadměrným hlukem z dopravy v brněnské aglomeraci zasažena značná část území, zejména v blízkosti dálnic a silnic a brněnského letiště.

Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje vydala Ředitelství silnic a dálnic ČR, Závodu Brno, časově omezené povolení do 30.06.2019 k provozu pozemní komunikace – silnice I/52 v úseku km 5,400 - 6,850 v Modřicích, při němž dochází k nedodržení hygienických limitů hluku stanovených nařízením vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

Průjezdová doprava zastavěným územím obcí po úzkých silnicích, často dokonce neopatřených chodníky (např. Babice nad Svitavou, Ostopovice, Viničné Šumice) ničí obytný komfort zplodinami, hlukem a ohrožuje bezpečnost chodců.

Strategické hlukové mapy (Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví)

<https://eregpublicsecure.ksrzis.cz/Registr/shm/>

B.1.4. Ochrana přírody a krajiny

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Různorodá příroda a krajina SO ORP daná rozmanitou geomorfologií (Drahanská a Bobravská vrchovina, Dyjsko – svratecký úval)</p> <p>Chráněná krajinná oblast Moravský kras s ojedinělou přírodou</p> <p>Přírodní parky Řičky a Bobrava</p> <p>Národní přírodní památka Jeskyně Pekárna, národní přírodní rezervace Býčí skála a Hádecká planinka</p> <p>Přítomnost kulturních památek a krajinné památkové zóny Území bojiště bitvy u Slavkova spoluvytvářejících ráz a identitu kulturní krajiny</p>	<p>Zatímco nejcennější příroda a krajina se nalézají převážně na severu území, převážně agrární území na jihu a východě SO ORP postrádá biologickou rozmanitost i vegetační prvky</p> <p>Vysoká míra urbanizace území a zemědělské využívání krajiny narušují přírodní ekosystémy</p> <p>Úbytek přírody a krajiny zvětšováním ploch sídel, výstavbou infrastruktury a fotovoltaických elektráren</p> <p>Územní systém ekologické stability – navržený, avšak nefunkční</p> <p>Bariérové účinky dopravních těles v krajině</p>

Příležitosti	Hrozby
Respektování ochranných režimů v chráněných územích přírody, respektování obecné ochrany přírody a krajiny. Obnova historických krajinných struktur (cesty, stromořadí, meze, sady, rybníčky) Realizace územního systému ekologické stability Změna hodnot a životního stylu: pochopení člověka jako součásti přírody	Další devastace přírody a fragmentace krajiny ve prospěch zastavěných a zpevněných ploch (masivní suburbanizace) Střety záměrů dopravní a technické infrastruktury se zájmy ochrany přírody a krajiny Těžba nerostů v chráněných územích Masová turistika a cestovní ruch (Moravský kras)

Komentář:

Příroda a krajina SO ORP Šlapanice je různorodá, což je dáno rozmanitou geomorfologií území (Drahanská a Bobravská vrchovina, Dyjsko – svratecký úval). V severní části území se nachází pozoruhodná krajina a příroda Moravského krasu (propast Macocha, krápníkové jeskyně a další krasové jevy) - cíl masové turistiky a cestovního ruchu.

Příroda a krajina jsou negativně ovlivňovány hustým osídlením brněnského metropolitního regionu a pokračujícím tlakem na další zástavbu volné krajiny.

Rozložení chráněných území přírody v SO ORP je nepravidelné. Nejcenější přírodu má severní část SO ORP *Výčty chráněných území přírody jsou obsaženy v kapitole LIMITY a jejich popis v kap. HODNOTY*. V území se nevyskytují národní parky, přechodně chráněné plochy, ptáčích oblasti soustavy NATURA 2000 a biosférické rezervace UNESCO.

Viz též obrazová příloha ÚZEMNÍ ANALÝZY.

B.1.5. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa

Silné stránky	Slabé stránky
Úspěšná ochrana lesů před rozšiřováním zastavěných území. Ekologicky hodnotné lesy v Moravském krasu a přírodních parcích Říčky a Bobrava v severní a západní části SO ORP Mimořádně příznivé půdní a klimatické podmínky pro zemědělství v jižní a východní části území (Dyjsko – svratecký úval) Tradice zahradničení, sadovnictví a vinařství (jen v jihovýchodní části území)	Nefunkční ochrana zemědělské půdy před rozšiřováním zastavěných území, vč. vyjímání nejkvalitnějších půd Vyšší procento zastavěných a zpevněných ploch Využívání orné půdy pro fotovoltaické elektrárny Vysoké procento zornění zemědělské půdy, velké lány, málo vegetačních prvků Degradace půdy větrnou a vodní erozí Nízká míra zalesnění, nízká ekologická stabilita a malá retenční schopnost území v jižní a východní části území Zranitelná oblast, tedy ohrožení vod znečištěním vlivem zemědělství (vyjma Moravského krasu),
Příležitosti	Hrozby
Ohleduplné způsoby hospodaření na zemědělské půdě i v lesích	Náchylnost půdy k výskytu eroze a sucha Drancování půdy extenzivním hospodařením

<p>Realizace pozemkových úprav - nástroj k řešení protierozní a protipovodňové ochrany, prostupnosti krajiny, ÚSES</p> <p>Regionální zemědělství pro přímé zásobení Brna čerstvými produkty, používat skleníky, závlahy</p> <p>Využití dřeva a dřevního odpadu pro částečnou energetickou soběstačnost obcí (obce na vrchovinách)</p>	Úbytek půdy ve prospěch výstavby
---	----------------------------------

Komentář:

Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa jsou v SO ORP velmi nerovnoměrně rozmístěny. Ve východní a jižní části území ORP je vysoký podíl orné půdy. Nejvyšší podíl orné půdy (více než 80%) mají k.ú. Podolí, Bedřichovice, Blažovice, Jiříkovice, Kobylnice, Telnice a Hajany. Nejnižší podíl orné půdy (méně než 20%) je na severu, a to v k.ú. Vranov, Bílovice nad Svitavou, Babice nad Svitavou, Kanice, Březina, Ochoz u Brna, Hostěnice a Horákov. Naproti tomu, v CHKO a přírodních parcích je vysoký podíl lesů. Obce v Moravském krasu mají lesnatost více než 70%, zatímco obec Jiříkovice nemá žádný les.

Jižní Morava patří mezi nejsušší oblasti ČR. Lány Dyjsko – svrateckého úvalu degradují větrnou erozí (ztenčuje se vrstva úrodné půdy), svahy pahorkatin jsou zase náchylné k vodní erozi.

V SO ORP Šlapanice máme vyšší procento zastavěných a zpevněných ploch z důvodu hustého osídlení a husté dopravní sítě. V důsledku rozvoje brněnské aglomerace a suburbanizace se již 25 let nebezpečně zvyšuje dynamika záboru půdy. Plošný rozvoj se realizuje převážně na zemědělské půdě, les je prozatím ušetřen.

Územními plány a jejich změnami obce vymezují další a další zastavitelné plochy (rozvojové lokality). Realizací navrženého rozvoje obce plošně srůstají s Brnem a mezi sebou.

Viz též obrazová příloha ÚZEMNÍ ANALÝZY.

B.1.6. Veřejná dopravní a technická infrastruktura

Dopravní infrastruktura

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Dopravně výhodná poloha SO ORP v centrální části JMK a na křižovatce evropských multimodálních koridorů sítě TEN-T</p> <p>Hustá síť dálnic, silnic a železničních tratí sbíhajících se k Brnu, dobrá dostupnost krajského města</p> <p>Mezinárodní letiště Brno-Tuřany (leží částečně v k.ú. Šlapanice)</p> <p>Integrovaný dopravní systém veřejné dopravy JMK s jednotným jízdním dokladem a tarifem</p> <p>Městská hromadná doprava do Šlapanic a Modřic</p> <p>Dálkové a regionální cyklotrasy a cyklistické stezky</p>	<p>Velké přepravní výkony tranzitní, zdrojové i cílové silniční dopravy</p> <p>Přetížení dálnice D1 v úseku Kývalka – Holubice se sloučenými funkcemi tranzitními a obslužnými</p> <p>Průchod dálnic a silnic zastavěným územím nebo v jejich těsné blízkosti, chybějící obchvaty sídel</p> <p>Negativní vliv automobilové dopravy na životní prostředí a obyvatelstvo (zplodiny, prach, hluk, bezpečnost)</p> <p>Nevyhovující stavební a dopravně technický stav velké části silnic</p> <p>Nedokončená modernizace I. tranzitního železničního koridoru v úseku Česká Třebová – Brno</p>

	<p>Nevyhovující parametry železniční trati Brno – Přerov (významného mezinárodního koridoru Vídeň – Brno – Ostrava – Varšava) i mezikrajského kolejového propojení Brno – Jihlava – České Budějovice</p> <p>Zanedbaný technický stav ostatních tratí včetně zastávek, katastrofální stav železničního uzlu Brno</p> <p>Problematická organizace a přestupní terminály IDS JMK, chybějící parkoviště</p> <p>Pravidelné letecké spojení pouze do několika destinací</p> <p>Nedostatečná segregace cyklistické dopravy</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>Plánované zkapacitnění dálnice D1 v úseku Kývalka – Holubice</p> <p>Modernizace tratě Brno – Přerov, tzv. „nová přerovská trať“ umožní přímé napojení města Brna do transevropské sítě</p> <p>Systém kombinované dopravy (silniční, železniční, letecké) s uplatněním veřejné logistiky</p> <p>Využití regionálních železničních tratí a cyklistických stezek ke zlepšení příměstské veřejné dopravy</p> <p>Rozvojový potenciál mezinárodního veřejného letiště Brno-Tuřany pro osobní i nákladní dopravu</p>	<p>Závislost obyvatel SO ORP na dojíždě do Brna (za prací, vzděláním, občanskou vybaveností)</p> <p>Zaostávání kapacity a komfortu kolejové dopravy, další nárůst automobilové dopravy, stupňující se přetížení silniční sítě</p> <p>Nedořešená dopravní obsluha brněnského metropolitního regionu</p> <p>Zaostávání výstavby železničního uzlu v Brně, velkého městského okruhu a navazujících dopravních staveb</p> <p>Blokování využití území vzhledem k neujasněnosti koncepce vysokorychlostních tratí</p>

Komentář:

Správní obvod ORP Šlapanice, ležící v centru Jihomoravského kraje v přímé návaznosti na Brno, koncentruje významné transevropské i vnitrostátní dopravní tahy. Hlavní přepravní objemy jsou realizovány na silniční síti, proto je území nadměrně zatíženo automobilovou dopravou tranzitního, zdrojového i cílového charakteru. Schází efektivní kombinování různých způsobů dopravy spojených se sítí veřejných logistických center.

Jedním z možných řešení pro odlehčení silniční dopravy je modernizace železničních tratí a jejich využití pro optimalizaci veřejné hromadné dopravy v JMK. V současné době jsou i obce ležící na tratích nuceny primárně využívat autobusové spojení. Oddalování realizace potřebných dopravních staveb v brněnském metropolitním regionu komplikuje dopravu lidí do Brna - zapříčiňuje dopravní zácpy a s nimi spojené nehody, stres a časové ztráty.

Územím SO ORP vede hustá síť cyklistických tras, z nichž je však většina vedena po silnicích II. a III. tříd, což je z pohledu bezpečnosti nevhovující.

Viz též obrazová příloha ÚZEMNÍ ANALÝZY.

Technická infrastruktura

Silné stránky	Slabé stránky
<p>V území se nacházejí zařízení a vedení nadřazené technické infrastruktury, zejm. energetické</p> <p>Vysoké procento obyvatel připojených na vodovody pro veřejnou potřebu, kanalizaci a ČOV</p> <p>Dominantním palivem je zemní plyn</p> <p>Energetické využití odpadů z SO ORP ve spalovně komunálních odpadů v Brně</p> <p>Separace odpadů (sběrné dvory v obcích)</p>	<p>Omezení využití území zařízeními a vedeními TI, ochrannými a bezpečnostními pásmy (jižní polovina území)</p> <p>V ORP se nenacházejí významnější energetické zdroje</p> <p>Fotovoltaické elektrárny umístované na úrodné zemědělské půdě (Sivice, Pozořice, Sokolnice)</p> <p>Nízký podíl využití bioodpadů a nízký podíl materiálového využívání komunálních odpadů</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>Realizace záměrů společností ČEPS a E.ON pro zlepšení spolehlivosti elektrizační soustavy</p> <p>Dokončení plynofikace, dobudování veřejných vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod</p> <p>Surovinové využití odpadů</p>	<p>Výrazná závislost SO ORP Šlapanice na dovozu energií a dodávkách vody zvnějšku</p> <p>Havárie infrastrukturních systémů</p> <p>Nelegální skládky</p>

Komentář:

V území SO ORP Šlapanice se vyskytuje nadřazená energetická infrastruktura:

- vedení elektrické přenosové soustavy a rozvodna v Sokolnicích
- ropovod Družba a produktovody
- ústřední ČOV v Modřicích
- vysokotlaké plynovody

Správní obvod ORP Šlapanice je nadprůměrně saturován technickou infrastrukturou. Je to způsobeno polohou SO ORP v zázemí druhého největšího města ČR. Vyšší podíl obyvatel než činí průměr ČR i JMK je připojen na vodovod pro veřejnou potřebu, na plyn i na kanalizaci s ČOV. Na k.ú. Modřic se nalézá ústřední čistička odpadních vod pro brněnskou aglomeraci, která čistí též odpadní vody ze Šlapanic a okolních obcí.

Komunální odpad se spaluje v nadregionálním zařízení pro energetické využívání odpadů - ve spalovně komunálních odpadů (SAKO, a.s.) v Brně. Skládky komunálního odpadu se v SO ORP nenacházejí, sběrné dvory odpadů jsou ve větších obcích. Cementárna v Mokré u Brna využívá použité pneumatiky jako přídatné palivo v cementárenských pecích. V SO ORP je jediné významné zařízení odpadového hospodářství, a sice skládka a zařízení na odstraňování nebezpečného odpadu firmy SATESO, s.r.o. ve Šlapanicích.

Nadřazené energetické systémy a podíly obyvatel připojených na veřejný vodovod, plynovod a kanalizační síť jsou znázorněny v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

B.1.7. Bydlení

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Zájem o bydlení na Šlapanicku</p> <p>Převažující podíl bydlení v rodinných domech</p> <p>Zvyšování standardu bydlení, zlepšování kvality domovního a bytového fondu</p> <p>Nižší stáří bytového fondu, nižší výskyt neobydlených domů</p> <p>Příklady příjemných veřejných prostranství (návsi v Sivicích, Ostopovicích, náměstí ve Šlapanicích)</p> <p>Existence zařízení pro péči o seniory (Sokolnice, Újezd u Brna, Střelice)</p>	<p>Rozrůstání sídel do krajiny - zejména novými obytnými lokalitami, rozvolňování zástavby</p> <p>Uniformita lokalit příměstského bydlení (izolované domy, katalogové typy)</p> <p>Nadměrné zpevněné plochy</p> <p>Deficit veřejné infrastruktury, zejm. základní občanské vybavenosti</p> <p>Nutnost dojížděky za prací, do škol, vybaveností</p> <p>Obytná pohoda rušená hlukem a zplodinami z dopravy místní i tranzitní</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>Uspokojení touhy obyvatel bydlet v rodinném domě se zahradou poblíž velkoměsta</p> <p>Rehabilitace venkovského bydlení: soukromé dvorky, parkování v průjezdu, skladovací a hospodářské prostory, ovocné a zeleninové zahrady, chov slepic, králíků...</p> <p>Využití místních staveních surovin</p> <p>Ovlivňování stavebního vkusu publikací dobrých příkladů bydlení, zahrad, upravených veřejných prostranství, nápaditých hřišť...</p>	<p>Příliš vysoká dynamika bytové výstavby s nebezpečím sociální segregace a rezidenčních nocleháren</p> <p>Rostoucí prostorové nároky lidí (stále větší domy i pozemky, více automobilů)</p> <p>Vznik „sídelní kaše“ (rozlézání zástavby do volné krajiny)</p> <p>Omezování občanské vybavenosti v obcích (zejm. školy, pošty, zdravotnická a sportovní zařízení)</p>

Komentář:

SO ORP Šlapanice ležící v suburbanizačním prostoru Brna patří mezi území s největší intenzitou výstavby v ČR. Obce jsou výrazně migračně ziskové, což je dáno především zájmem Brňáků postavit si rodinný dům, případně starší dům zrekonstruovat. Bytový fond je zde ve větší míře než v rámci celé ČR tvořen rodinnými domy.

Územními plány a jejich změnami se vymezují další a další zastavitelné plochy. Obce plošně srůstají/srostou s Brnem (Modřice, Ostopovice, Troubsko, Moravany) nebo mezi sebou (Sivice – Pozořice – Viničné Šumice – Kovalovice; Bílovice nad Svitavou – Řícmanice – Kanice – Ochoz u Brna; Újezd u Brna – Sokolnice – Telnice; Modřice - Želešice).

Masivní rozvoj bydlení v kombinaci s nedostatečnou nebo zanedbanou infrastrukturou však vyvolává časové ztráty a stres spojené s dojížděkou a do značné míry eliminují výhody bydlení v klidném prostředí poblíž velkoměsta.

Rozvojové lokality zpravidla postrádají nápaditý koncept a individualitu, nejčastěji jsou tvořeny izolovanými domy vybranými z katalogů rodinných domů.

Údaje o domech a bytech a fotografie jsou prezentovány v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

B.1.8. Rekreace

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Rekreační možnosti omezené geograficky: území využívané pro pěší a poznávací turistiku, cykloturistiku a hipoturistiku, chataření a zahradničení</p> <p>Množství turistických značených cest, naučných stezek, cyklotras, jezdeckých areálů (Řícmanice, Hostějnice, Viničné Šumice, Březina, Ostopovice)</p> <p>Nejvýznamnější cíle cestovního ruchu: CHKO Moravský kras a krajinná památková zóna bojiště bitvy u Slavkova</p> <p>Esteticky utvářená krajina (Lesnický Slavín)</p> <p>Místa spjatá s císařem Napoleonem i dalšími významnými osobnostmi (Bílovice nad Svitavou) nebo</p>	<p>Omezené možnosti SO ORP pro zimní rekreaci a koupání</p> <p>Převážně zemědělské oblasti na jihu a východě území nejsou pro rekreaci atraktivní</p> <p>Nedostatečná infrastruktura pro cykloturistiku</p> <p>Velké chatové a zahrádkářské osady u některých obcí (Popůvky, Nebovidy, Střelice, Ostopovice, Želešice, Kanice, Ochoz u Brna)</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>Posilování svébytnosti/jedinečnosti obcí (stavební ráz zástavby, lidové slavnosti, tradiční potraviny a výrobky apod.)</p> <p>Rekreaci a cestovní ruch využít pro prosperitu obcí (kulturní a sportovní akce, stravování, ubytování)</p> <p>Využití dobývacích prostorů s ukončenou těžbou pro rekreaci (zejm. zřízením vodních nádrží pro koupání)</p> <p>Využití případné budoucí vodní nádrže Želešice mj. pro rekreační účely</p>	<p>Vznik „městské krajiny“ - úbytek volné přírody a klidu spojený s rozvojem obcí a automobilismu</p> <p>Přílišná zátěž Moravského krasu turistickým ruchem</p> <p>Tendence uzpůsobovat chaty a zahradní domky k trvalému bydlení</p>

Komentář:

SO ORP Šlapanice poskytuje především rekreační zázemí pro denní a víkendovou rekreaci obyvatelům Brna. Území má předpoklady zejména pro pěší a cyklistické výlety do přírody a za památkami (klášterní komplex ve Vranově, Mohyla míru).

Největším turistickými atraktivitami regionu jsou Moravský kras (krápníkové jeskyně a další ojedinělé krasové jevy) a bojiště bitvy u Slavkova (místa spojená s císařem Napoleonem).

Místní obyvatelé se rekreují také zvelebováním vlastního obydlí a zahradničením.

Pokusit se vyřešit nedostatečné možnosti pro rekreaci u vody zatopením vytěžených lomů a zakládáním malých vodních nádrží (př. koupací biotop Kovalovice).

Fenoménem některých obcí v jižní a jihozápadní části SO ORP jsou chatové kolonie Brňáků. Nešvarem poslední doby je přeměna chat na trvalé bydlení.

B.1.9. Sociodemografické podmínky

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Trvalý přírůstek obyvatel SO ORP migrací i přirozenou měnou (od 90-let 20. století)</p> <p>Zájem o trvalé bydlení v obcích</p> <p>Nižší průměrný věk, vyšší vzdělání a vyšší příjmy, nižší nezaměstnanost obyvatel, vyšší podíl dětí v populaci</p> <p>Novější domovní a bytový fond, vyšší procento bytů v rodinných domech, nižší procento neobydlených bytů</p> <p>Využívání blízkosti krajského města: rozmanité možnosti pracovního uplatnění, vzdělání, trávení volného času...</p>	<p>Nespojitý správní obvod ORP, jehož spádovým centrem nejsou Šlapanice, nýbrž Brno</p> <p>Negativní projevy překotné suburbanizace: rozšiřování zastavěných území obcí, chybějící infrastruktura, hustý dopravní provoz v území, dopravní zácpy</p> <p>Časové ztráty a stres působené dojížděním za prací, za vzděláním, za nákupy a za zábavou</p> <p>Sociodemografické charakteristiky některých obcí jsou výrazně ovlivněny zařízeními pro seniory (Sokolnice)</p> <p>Velké chatové a zahrádkářské kolonie, zejm. v jihozápadní části území</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>Uspokojení touhy lidí bydlet v rodinném domě se zahradou v relativně klidném prostředí blízko přírody a současně v dostupnosti velkoměsta</p> <p>Seberealizace obyvatel zvelebováním vlastního obydlí a pěstováním zahrad</p>	<p>Obce jako noclehárny - ztráta obecní pospolitosti přílivem nových obyvatel, kteří se realizují v Brně</p> <p>Nedostupnost služeb pro skupiny obyvatel s nižší mírou osobní mobility</p>

Komentář:

Existence dominantního městského centra národního významu – Brno - je předpokladem pro vznik hlubokých regionálních disparit. Vlivem suburbanizace (od 90. let 20. století) se koncentruje obyvatelstvo JMK do brněnského metropolitního regionu, tedy vč. území ORP Šlapanice. Geografická poloha SO ORP Šlapanice skýtá příležitost k uspokojení touhy lidí bydlet v rodinném domě se zahradou v denní dostupnosti velkoměsta. Překotný rozvoj obcí však s sebou přináší negativní projevy. V území Brna jde o tzv. sídlení kaši a hustý dopravní provoz. Postiženo je rovněž Brno: hlukem a znečištěním ovzduší z dopravy. Je to takový paradox dnešní doby: movití obyvatelé Brna se stěhují za lepším bydlením ven z města, přičemž svým dojížděním do města zhoršují životní prostředí Brňákům a vyhánějí další Brňáky na venkov, přičemž sami sebe stresují a ztrácejí čas v dopravních zácpách.

Nesoulad administrativního a funkčního vymezení SO ORP je zřetelný např. v území Brna: Šlapanice nejsou spádovým centrem svého správního území. Pokračující proces suburbanizace může způsobit budoucí srůst okolních obcí s Brnem.

Efektivní plánovací platforma pro oblast brněnského metropolitního regionu se vytváří obtížně - v důsledku rozdílů funkční velikosti Brna a ostatních obcí.

Rozbor sídlení struktury je předmětem kapitoly A.1.2., sociodemografické analýzy jsou obsaženy v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

B.1.10. Hospodářské podmínky

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Začlenění SO ORP Šlapanice do druhé největší městské aglomerace v ČR (brněnské)</p> <p>Silná a rozmanitá hospodářská základna sousedící metropole</p> <p>Nové průmyslové a logistické areály v SO ORP (Modřice, Šlapanice, Moravany)</p> <p>Zábavní a nákupní centrum Olympia v Modřicích</p> <p>Poloha SO ORP na hlavních dopravních tazích</p> <p>Těžba a zpracování stavebních surovin v SO ORP (např. cihelna Šlapanice, cementárna Mokrý, lom Želešice)</p> <p>Prosperita stavebnictví v souvislosti s intenzivní bytovou výstavbou v regionu</p> <p>Mimořádně příznivé půdní a klimatické podmínky pro zemědělství v jižní a východní části území (Dyjsko – svratecký úval)</p>	<p>Nedostatek pracovních příležitostí v obcích (vyjma měst Modřic a Šlapanic)</p> <p>Vysoké hodnoty denní vyjíždky za prací z okolních obcí do Brna</p> <p>Nadměrná koncentrace komerčních ploch, výrobních a logistických areálů v jižní a jihovýchodní části Brna a v územích navazujících obcí (Modřice, Moravany)</p> <p>Výskyt brownfieldů (např. Šlapanice- areál ICEC, bývalé zemědělské farmy)</p> <p>Zemědělská produkce neslouží zásobování metropole</p> <p>Osazování úrodných polí solárními panely</p> <p>Těžba, zpracování stavebních surovin a rozvoj stavebnictví generují těžkou nákladní dopravu</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>Strategická poloha Brna/Šlapanicka na křižovatce dopravních koridorů mezinárodního významu výhodná pro rozvoj výroby, logistiky, vědy a výzkumu</p> <p>Realizace železničního uzlu Brno - předpoklad pro vyšší dynamiku ekonomického rozvoje</p> <p>Ekonomický potenciál mezinárodního letiště Brno-Tuřany</p> <p>Prosperita obcí založená na lokální ekonomice (obnovení tradiční produkce, nové obory)</p> <p>Zemědělská a potravinářská výroba zaměřená na produkci čerstvých potravin pro zásobování Brna (závlahy, skleníky)</p> <p>Využití dříve opuštěných zemědělských a průmyslových areálů novými firmami</p>	<p>Další koncentrace pracovních příležitostí do krajského města a prohlubování závislosti širšího spádového regionu Brna na ekonomice jádrového města</p> <p>Ekonomika založená na dalším růstu přepravy zboží, materiálů, pracovní síly</p> <p>Zdržování přípravy a realizace potřebné dopravní infrastruktury v brněnské aglomeraci</p> <p>Úbytek zemědělské půdy mj. z důvodu záborů pro průmyslové zóny, logistická centra, výrobní areály</p> <p>Další pokles zaměstnanosti v primárním sektoru s potenciálními negativními dopady do života zemědělských obcí a do údržby krajiny</p>

Komentář:

Geografická poloha SO ORP Šlapanice v brněnském metropolitním regionu umožňuje jeho obyvatelům využívat rozmanité nabídky pracovních příležitostí velkoměsta.

I přes podporu marginálních a znevýhodněných oblastí prostřednictvím nástrojů regionálního rozvoje sílí centrální pozice Brna díky jeho ekonomickému potenciálu. Tendence ke koncentraci pracovních míst v Brně může vést k ekonomické polarizaci v území vyvolávající zesílené dojíždkové proudy, a to i na delší vzdálenosti než dosud.

Hrozbou pro oblast Brna a jeho bezprostředního okolí je další soustředění ploch pro ekonomické aktivity (komerčních ploch, výrobních a logistických areálů), zejména v jižní a jihovýchodní části Brna, bez koncepčního a koordinovaného řešení dopravní a technické infrastruktury.

Ekonomickým tygrem Šlapanicka jsou Modřice, kam dojíždí za prací více než 4000 lidí denně.

Největším výrobním areálem na Šlapanicku je cementárna Mokrá, kde se ročně vyrobí až 900 tisíc tun cementu.

Statistiky o ekonomických subjektech, zaměstnaných, vyjíždějících a dojíždějících jsou znázorněny v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

B.2. Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro udržitelný rozvoj území

B.2.1. Udržitelný rozvoj území

Podle stavebního zákona **cílem územního plánování je „vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích“.**

Jde o takový způsob rozvoje lidské společnosti, který uvádí do souladu hospodářský a společenský pokrok se zachováním životního prostředí budoucím generacím v co nejméně pozměněné podobě.

Nejnovější agendu udržitelného rozvoje schválil summit OSN 25. září 2015 v New Yorku v dokumentu Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development (**Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030**), jehož součástí jsou cíle udržitelného rozvoje. 17 cílů udržitelného rozvoje představuje program rozvoje na následujících 15 let (2015 – 2030). Cíle udržitelného rozvoje jsou výsledkem tříletého procesu vyjednávání, který začal na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012 v Riu de Janeiro. Na formulaci se podílely všechny členské státy OSN, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů. Zdroj: <http://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs-2015-2030/>

Jedenáctým cílem je Vytvořit inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná města a obce:

11.1 Do roku 2030 **zajistit všem přístup k odpovídajícímu, bezpečnému a cenově dostupnému bydlení a základním službám, zlepšit podmínky bydlení ve slumech**

11.2 Do roku 2030 **poskytnout všem přístup k bezpečným, finančně dostupným, snadno přístupným a udržitelným dopravním systémům** zlepšit bezpečnost silničního provozu zejména rozšířením veřejné dopravy se zvláštním důrazem na potřeby lidí v těžké situaci jako ženy, děti, osoby se zdravotním postižením a starší osoby

11.3 Do roku 2030 **posílit inkluzivní a udržitelnou urbanizaci** a kapacity pro participativní, integrované a udržitelné plánování a správu měst a obcí ve všech zemích

11.4 Zlepšit úsilí na ochranu a **záchranu světového kulturního a přírodního dědictví**

11.5 Do roku 2030 **výrazně snížit počet úmrtí a dalších negativních dopadů přírodních katastrof** zahrnujících pohromy spojené s vodou. Týká se to také přímých ekonomických ztrát ve vztahu ke globálnímu HDP. Zvláštní pozornost je nutné věnovat ochraně chudých a zranitelných lidí

11.6 Do roku 2030 **snížit nepříznivý dopad životního prostředí měst na jejich obyvatele**, zejména zaměřením pozornosti na kvalitu ovzduší a nakládání s komunálním i jiným odpadem

11.7 Do roku 2030 zajistit všeobecný přístup k bezpečné, inkluzivní a přístupné městské zeleni a veřejnému prostoru, zejména pro ženy a děti, starší osoby a osoby se zdravotním postižením

11.a Podporovat pozitivní ekonomické, sociální a environmentální vazby mezi městskými, příměstskými a venkovskými oblastmi zlepšením národního a regionálního rozvojového plánování

11.b Do roku 2020 výrazně zvýšit počet měst a obcí, které přijímají a realizují integrované politiky a plány na podporu inkluze, účinného využívání zdrojů, zmírňování a adaptace na změnu klimatu, odolnost vůči katastrofám, a vypracovat a realizovat komplexní řízení rizik katastrof na všech úrovních v souladu se Sendaiským rámcem pro DRR 2015 – 2030

11.c Podporovat nejméně rozvinuté země, mimo jiné prostřednictvím finanční a technické pomoci, při stavbě udržitelných a odolných budov s využitím místních materiálů

B.2.2. Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro udržitelný rozvoj území

Součástí rozboru udržitelného rozvoje území je vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.

Vyhodnocení vyváženosti znamená hodnocení stavu tří „pilířů“ (environmentální, ekonomický, sociální) udržitelného rozvoje v obcích. Environmentální, hospodářské a sociální podmínky jednotlivých obcí jsou hodnoceny jako dobré nebo špatné. Východiskem pro „vyhodnocení vyváženosti“ byly předchozí aktualizace ÚAP SO ORP Šlapanice a metodika MMR.

Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území je obsaženo v následující tabulce:

obce	Územní podmínky			vyváženost vztahu územních podmínek pro udržitelný rozvoj území	
	pro příznivé životní prostředí	pro hospodářský rozvoj	pro soudržnost společenství obyvatel území	dobrý stav	špatný stav
	Z	H	S		
Babice nad Svít.	+	-	-	Z	H, S
Bílovice nad Svít.	+	-	+	Z, S	H
Blažovice	-	+	+	H, S	Z
Březina	+	-	+	Z, S	H
Hajany	+	-	-	Z	H, S
Hostěnice	+	-	+	Z, S	H
Jiřkovice	-	+	+	H, S	Z
Kanice	+	+	+	Z, H, S	-
Kobylnice	+	-	+	Z, S	H
Kovalovice	+	-	+	Z, S	H
Modřice	-	+	+	H, S	Z
Mokrá-Horákov	+	+	+	Z, H, S	-
Moravany	+	+	+	Z, H, S	-
Nebovidy	+	-	+	Z, S	H
Ochoz u Brna	+	-	+	Z, S	H
Omice	+	-	+	Z, S	H
Ořechov	+	+	+	Z, H, S	-
Ostopovice	-	+	+	H, S	Z
Podolí	+	+	+	Z, H, S	-
Ponětovice	-	-	+	S	Z, H
Popůvky	-	+	+	H, S	Z
Pozořice	+	-	+	Z, S	H
Prace	-	-	+	S	Z, H
Prštice	+	-	+	Z, S	H
Radostice	+	-	+	Z, S	H
Rebešovice	-	-	+	S	Z, H
Řícmanice	+	-	+	Z, S	H

Silůvky	+	-	-	Z	H, S
Sivice	+	+	+	Z, H, S	-
Sokolnice	-	+	+	H, S	Z
Střelice	+	+	+	Z, H, S	-
Šlapanice	-	+	+	H, S	Z
Telnice	-	+	+	H, S	Z
Troubsko	-	+	-	H	Z, S
Tvarožná	+	+	+	Z, H, S	-
Újezd u Brna	+	+	+	Z, H, S	-
Velatice	+	-	+	Z, S	H
Viničné Šumice	+	-	+	Z, S	H
Vranov	+	-	+	Z, S	H
Želešice	+	+	-	Z, H	S

+ dobrý stav územních podmínek

- špatný stav územních podmínek

Stav územních podmínek pro udržitelný rozvoj území v jednotlivých obcích vykazuje značnou stabilitu. Obce se současně dobrým stavem podmínek životního prostředí, hospodářských i sociálních podmínek jsou Kanice, Mokrý-Horákov, Podolí, Tvarožná, Sivice, Újezd u Brna, Moravany, Ořechov, Střelice. Ostatní obce vykazují špatný stav jednoho nebo dvou pilířů (environmentální, ekonomický, sociální) udržitelného rozvoje.

Hodnocení územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území v jednotlivých obcích je znázorněno v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

B.2.3. Určení příčin nevyváženosti rozvoje území

Udržitelný rozvoj je idea, která nemá objektivní parametry. Vazby v území jsou složité, komplexní, jejich redukce na pilíře udržitelného rozvoje v území jednotlivé obce je velice zjednodušující. Život lidí se neodehrává v administrativních hranicích jediné obce. Co se může jevit jako „nevyváženost“ v měřítku jedné obce, je z hlediska širšího území nepodstatné (např. chybějící les v území určité obce).

„Nevyváženosti územního rozvoje“ v SO ORP Šlapanice pramení zejména z polohy v brněnském metropolitním regionu. Obce v SO ORP výrazně kooperují v hospodářské a sociální oblasti s Brnem - druhým největším městem ČR. Životní prostředí obcí je značně závislé na rozdílných geografických podmínkách; lesnaté obce na Dražanské a Bobravské vrchovině mají teoreticky lepší životní prostředí (vyšší koeficient ekologické stability) než zemědělské obce v Dyjsko – svrateckém úvalu. Životní prostředí v celém SO ORP je však negativně ovlivněno hlukem a zplodinami z dopravy a velkou prašností prostředí.

„Udržitelnost rozvoje území“ je jen částečně ovlivnitelná prostřednictvím nástrojů územního plánování, tedy změnami využití a prostorového uspořádání území. Vyváženost/nevyváženost rozvoje území je ovlivňována mnoha faktory. Nejvíce politikou státu (a Evropské unie), a sice tím, co se zrovna podporuje nebo umožňuje - např. průmyslové zóny, fotovoltaické elektrárny, snadné zábory zemědělské půdy pro výstavbu.

Využití a uspořádání území plánují kraje a obce prostřednictvím územně plánovací dokumentace (zásad územního rozvoje a územních plánů). Je na zastupitelstvech, pořizovateli, projektantech a dotčených orgánech, jak zodpovědně naplánují „udržitelný rozvoj území“ kraje/obce. Formu územního rozvoje ovlivňuje stavebnictví nabídkou stavebních technologií a materiálů a nakonec samotní investoři prostřednictvím svých stavebních záměrů a architektonického vkusu.

B.3. Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích

Účelem ÚAP je nalézt a pojmenovat problémy v území, které mohou být pozitivně ovlivněny prostřednictvím nástrojů územního plánování.

Vyhledávka upravuje problémy k řešení v ÚPD jako

požadavky na odstranění nebo omezení:

- *urbanistických, dopravních a hygienických závad,*
- *vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území,*
- **slabých stránek, hrozeb a rizik souvisejících s nevyvážeností územních podmínek udržitelného rozvoje území.**

Závady a střety byly identifikovány na základě limitů, hodnot a záměrů. Slabé stránky území, hrozby a rizika související s nevyvážeností územních podmínek udržitelného rozvoje území vyplývají z rozboru udržitelného rozvoje území. Na závěr jsou uvedeny problémy k řešení na úrovni kraje a státu.

Problémy graficky zobrazitelné jsou znázorněny v problémovém výkresu.

Fotografie ilustrující typické problémy jsou obsaženy v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

B.3.1. Urbanistické závady

V SO ORP Šlapanice byly identifikovány následující urbanistické závady:

Masivní suburbanizace

Termín suburbanizace je odvozen z anglického slova suburb = předměstí. Jedná se o proces rozšiřování území města přesunem obyvatel a některých funkcí z jádrového města do jeho zázemí. Rezidenční suburbanizace znamená výstavbu lokalit bydlení (suburbii) v zázemí města, odliv lidí z města do nových rodinných i bytových domů v okolních obcích. Komerční suburbanizace znamená výstavbu nákupních, zábavních, průmyslových, logistických či administrativních areálů v okolí města.

*Rozšiřování (rozlézáni) zastavěných území do krajiny se nazývá urban sprawl neboli **sídelní kaše**. Vzniká mozaikovitá struktura nově zastavovaných ploch v krajině okolo města v podobě obytných lokalit, komerčních areálů, fotovoltaických elektráren, farem. Neprostupnost území, prodražení technické a dopravní infrastruktury, obtížný svoz komunálního odpadu, nároky na občanskou vybavenost, uniformita osídlení a extrémní závislost na osobním automobilu - to jsou některé příklady negativních projevů sídelní kaše, které snižují kvalitu života v suburbiiích a zvyšují ekonomické náklady obcí.*

Problémem SO ORP Šlapanice je **velký stavební rozvoj v krátké časové epoše**, kdy se za posledních 20-25 let některé obce ztrojnásobily (Popůvky) nebo zdvojnásobily (např. Moravany, Troubsko, Nebovidy, Rebešovice, Kanice, Bílovice nad Svitavou). Neatraktivnější pro novou výstavbu jsou města se zavedenou městskou dopravou (Modřice, Šlapanice) i další obce přímo sousedící s Brnem. Dochází k prostorovému **srůstání sídel** mezi sebou (např. Pozořice - Viničné Šumice – Kovalovice) a Brnem. V poslední době začínají být pro zájemce o bydlení zajímavé i obce vzdálenější od Brna obsluhované železniční dopravou. Některé obce v severní části území obklopené lesy už svůj rozvojový potenciál téměř vyčerpaly (např. Řícmanice, Kanice, Vranov). Lesní pozemky jsou prozatím pro zastavění nedotknutelné, zatímco **záběr zemědělské půdy**, i té nejkvalitnější, prochází bez účinného odporu veřejné správy.

Hnacím motorem suburbánního rozvoje jsou snahy lidí o uspokojení základní lidské potřeby - bydlení, zejména **bydlení v rodinném domě se zahradou** v klidném prostředí v blízkosti přírody a zájem vlastníků pozemků o jejich výhodný prodej. Zatím nic nenasvědčuje tomu, že by byl stavební boom v SO ORP Šlapanice za zenitem. Naopak zaznamenáváme trend výstavby stále větších rodinných domů na větších pozemcích. S rostoucí životní úrovní lidí rostou i jejich prostorové nároky na bydlení.

Paradoxem suburbanizace je, že se lidé stěhují z velkoměsta do jeho zázemí především kvůli bydlení v klidném prostředí. Sami však svojí dojížděnkou způsobují hluk a znečištění ovzduší v Brně, což vyhání další obyvatele

z města na venkov. Cestování za prací, vzděláním, nákupy, zábavou apod. přitom pro dojíždějící představuje nemalé časové a finanční náklady a stres.

Suburbanizaci doprovází **omezování občanské vybavenosti** v menších sídlech. Schází obchod se smíšeným zbožím, škola, pošta, knihovna, hospoda, služby - např. kadeřnictví, což ztěžuje život méně mobilním obyvatelům (důchodci, zdravotně postižení, děti). Suburbanizaci rovněž provází omezování sousedských vztahů. Noví obyvatelé zpravidla nestojí o pěstování obecní pospolitosti, realizují se v Brně.

Územní rozvoj lze ovlivňovat prostřednictvím zodpovědného územního plánování a osvětou (publikací dobrých příkladů), nelze ho však zastavit. Proces suburbanizace se v budoucnu může obrátit v tzv. reurbanizaci (opětné stěhování lidí do města), až se velkoměsto opět stane atraktivní pro život.

Požadavky na odstranění nebo omezení:

Prostřednictvím ÚPD lze suburbanizaci usměrňovat, např. navrhovat kompaktnější rozvoj obcí, upřednostňovat řadovou zástavbu, navrhovat znovuvyužití brownfieldů, a tak efektivněji využívat dopravní a technickou infrastrukturu. V krajině navrhovat doplnění zeleně s pěším a cyklistickým propojením mezi sídly navzájem a s přírodou.

Při rozhodování o jednotlivých stavebních záměrech důsledně dbát na soulad s územním plánem.

Problematická architektura, veřejná prostranství

Zánik venkovského charakteru obcí

Lidový dům na jižní Moravě býval řadový, přízemní se sedlovou střechou orientovanou okapem do ulice, opatřený průjezdem (kde lze parkovat vozidlo), dvorem lemovaným hospodářskými budovami (kde je soukromí). Před domem bývaly kvetoucí předzahrádky, v zahradách stromy a za humny polní cesty s alejemi.

Městský charakter nové výstavby

Dnes převažuje výstavba izolovaných katalogových domů i honosných vil. Domy mají rozmanité tvary, materiály, zastřešení, osazení v terénu. Vyskytují se vodorovná okna, křiklavě barevné fasády, všudypřítomné sloupky poskytovatelů infrastruktury. Soukromí si lidé zajišťují obezděním zahrad i předzahrádek. „Bezúdržbové zahrady“ tvoří jen trávniky a konifery.auta parkují na širokých (v létě) rozpálených veřejných komunikacích.

Návsi a náměstí

Návsi a náměstí jsou často znehodnoceny průjezdnou dopravou, která ohrožuje pohodu a bezpečnost obyvatel. Nové veřejné prostory mnohdy nerespektují původní uspořádání sídla, některé slouží spíše jako parkoviště.

Estetické závady – příklady:

- Tvarožná, Blažovice – kostely příliš zarostlé stromovím
- Pozořice - zchátralé socialistické nákupní středisko hyzdí starobylé náměstí
- Březina - moderní kostel v kolizi s navrženými plochami pro bydlení v bezprostředním sousedství a ve svahu nad kostelem
- Řícmanice – vila na obřím pozemku, od okolní zástavby izolovaná zemními valy

Požadavky na odstranění nebo omezení:

V ÚPD navrhovat koncepci plošného a prostorového uspořádání s ohledem na historický vývoj obce. Identifikovat architektonické a urbanistické hodnoty (např. původní charakter zástavby, místní stavební tradici, krajinná památková zóna bojiště bitvy u Slavkova). V ÚPD určit podmínky využití jednotlivých ploch (tzv. regulativy) též s ohledem na genius loci, tedy jedinečný charakter okolní zástavby.

V územním řízení důsledně posoudit, zda je stavební záměr v souladu s územním plánem (podmínkami využití ploch) a s charakterem území.

Veřejný sektor by měl jít příkladem v kvalitě architektury veřejných budov a estetické úpravě veřejných prostranství, přičemž by měl ctít místní stavební tradici, a tak pozitivně ovlivňovat vkus stavebníků.

Brownfieldy (plochy k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území)

Brownfield (z angličtiny, česky „hnědé pole“) je urbanistický termín označující nevyužívané či nedostatečně využívané území. Může se jednat o jednotlivé budovy, komplexy budov, areály nebo pozemky bez budov, často kontaminované. Podle původního využití rozlišujeme brownfieldy zemědělské, průmyslové, vojenské, dopravní, skladové, kulturní, obytné atd.

V SO ORP Šlapanice se vyskytují následující velké brownfieldy:

- Šlapanice - průmyslový areál v majetku spol. ICEC + stará ekologická zátěž
- Sokolnice – kasárna Předky při ul. Polní
- Sokolnice - areál živočišné výroby Dvůr Vladimírov
- Telnice – dopravní areál TBS u vlakového nádraží, dříve sloužil ČSAD
- Telnice - bývalý teletník na jihozápadě k.ú.
- Újezd u Brna - zemědělské družstvo při silnici II/418
- Újezd u Brna - vojenský areál na Staré hoře napojený ze silnice Sokolnice-Prace
- Velatice - areál zemědělského družstva v severní části k.ú.
- Hajany - rozpadající se zámek

Požadavky na odstranění nebo omezení:

V ÚPD identifikovat brownfieldy, navrhovat je jako plochy přestavby a určit jejich nové využití. Upřednostňovat přestavbu nevyužitých / devastovaných budov, areálů a pozemků před výstavbou „na zelené louce“.

Výstavba záplavových území, jejich aktivních zónách a v oblastech s významným povodňovým rizikem

Na vodních tocích či jejich úsecích se stanovují záplavová území a jejich aktivní zóny. V aktivní zóně záplavových území se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby...; to neplatí pro údržbu staveb a stavební úpravy, pokud nedojde ke zhoršení odtokových poměrů.

Záplavová území významně limitují rozvoj dalších obcí s vodními toky, např. Újezdu u Brna, Sokolnice, Šlapanic, Bílovic nad Svitavou, Želešic. Oblasti s potenciálně významným povodňovým rizikem v SO ORP Šlapanice se vyskytují na řece Svratce v Modřicích a Rebešovicích.

Požadavky na odstranění nebo omezení:

Při územně plánovací činnosti a v územním řízení respektovat režimy stanovených záplavových území; v aktivních zónách záplavových území neumísťovat nové stavby.

Jako podklad pro územní plánování využívat též mapy povodňového ohrožení, přístupné na <http://cde.chmi.cz/?lang=cs>. Pro 4 kategorie ohrožení (vysoké, střední, nízké, zbytkové) jsou formulována doporučení pro využití ploch i pro zástavbu.

Fotovoltaické elektrárny

Problematické jsou ty realizované na zemědělské půdě, např. v Sivicích, Pozořicích, Sokolnicích.

Požadavky na odstranění nebo omezení:

Neumisťovat FVE na zemědělskou půdu, preferovat umístění fotovoltaiky na budovách.

B.3.2. Dopravní závady

V SO ORP Šlapanice byly identifikovány následující dopravní závady:

Silniční doprava

Přetížení území SO ORP silniční dopravou: tranzitní, zdrojovou a cílovou

Nevyhovující kapacita silnic - dopravní zácpy

Špatný technický stav silnic

Úzké průjezdné profily silnic v zástavbě

Chybějící obchvaty - degradace veřejných prostranství a obytných území automobilovým provozem

Ohrožení bezpečnosti a zdraví obyvatel automobilovým provozem (znečištění ovzduší, hluk)
Znehodnocení životního prostředí automobilovou dopravou (zejm. v okolí D1, D2, I/52)
Dálniční a silniční tělesa jako bariéry v krajině a bariéry rozvoje obcí

Bodové a liniové závady na průjezdných silnicích v obcích

Příklady závad:

- Babice nad Svitavou – serpentiny, centrum obce bez chodníků
- Viničné Šumice, Ostopovice, Želešice, Hajany – úzký profil průjezdné silnice
- Popůvky – chybějící chodník na mostku na Návsi

Dopravní závady v nových obytných lokalitách:

- Slepé ulice – obtížný svoz odpadu a úklid vozovek
- Příliš mnoho zpevněných ploch (zamezování průsaku vod, přehřívání povrchů)
- Parkování a odstavování vozidel na veřejných komunikacích

Železniční doprava

Nevyhovující kapacita tratí

Špatný technický stav tratí

Nevyjasněnost umístění železničního uzlu Brno

Nevyjasněnost potřeby a trasování vysokorychlostních tratí

Veřejná doprava

Zaostávání veřejné kolejové dopravy

Integrovaný dopravní systém IDS - nutnost přestupování

Chybějící záchytná parkoviště v přestupních uzlech IDS

Cyklistická doprava

Cyklotrasy vedené po silnicích

Požadavky na odstranění nebo omezení:

V ÚPD navrhovat obchvaty obcí a cyklostezky vedené mimo silnice. Navrhovat ulice jako veřejná prostranství, pouze částečně sloužící pro dopravu. Požadovat parkování a odstavování vozidel na vlastním pozemku (na pozemku stavby).

B.3.3. Hygienické závady

V SO ORP Šlapanice byly identifikovány následující hygienické závady:

Znečištění ovzduší

Znečištění ovzduší v brněnském metropolitním regionu je značné, přestože nejsou v posledních letech překračovány imisní limity pro ochranu zdraví. Dřívější hygienicky závadné průmyslové a zemědělské provozy byly výrazně utlumeny, případně modernizovány. Z hlediska kvality ovzduší jsou problematickými znečišťujícími látkami zejména prach frakcí PM10 a PM2,5, benzo(a)pyren a oxidy dusíku. Obyvatele obtěžuje zejména provozem na pozemních komunikacích stále dokola vířený prach a znečištění ovzduší z lokálního vytápění obytných domů. Oxidy dusíku produkuje zejména automobilová doprava. Troposférický ozón je celoevropský problém, jeho koncentrace kulminuje v létě, zejména při dostatku slunečního záření a vyšších teplotách vzduchu. Za větrných podmínek v době vegetačního klidu se ve větší míře vyskytuje prašnost z polí.

Hluk z dopravy

Významným problémem brněnské aglomerace je hluk z dopravy - vzhledem k hustému provozu na nadřazených komunikacích (D1, D2, I/52), krajské silniční síti (silnice II. a III. třídy) i frekventovaných železničních tratích. Obce v jihovýchodní části území obtěžuje také hluk z mezinárodního letiště Brno-Tuřany.

Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje vydala Ředitelství silnic a dálnic ČR, Závodu Brno, časově omezené povolení do 30.06.2019 k provozu pozemní komunikace – silnice I/52 v úseku km 5,400 - 6,850 v Modřicích, při němž dochází k nedodržení hygienických limitů hluku stanovených nařízením vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

Staré ekologické zátěže

V SO ORP je evidována řada starých ekologických zátěží, které jsou pozůstatkem dřívějších průmyslových, těžebních nebo zemědělských činností (např. areál ICEC Šlapanice).

Znečištění povrchových vod

Znečištění povrchových vod přetrvává především vlivem intenzivního zemědělského hospodaření. Silně znečištěnou vodu (IV. tř.) má např. Bobrava a znečištěnou vodu (III. tř.) mají Svitava i Svatka.

Zranitelná oblast

Vláda stanovuje zranitelné oblasti nařízením, přičemž v nich akčním programem upravuje používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření.

Větší část SO ORP Šlapanice je zahrnuta do zranitelné oblasti, vyjma lesnatých, severně položených obcí. Viz kap. LIMITY.

Využívání chat k trvalému bydlení

je problémem v chatových a zahrádkářských osadách, kde zpravidla není zabezpečena infrastruktura.

Černé skládky

se vyskytují zejména v okolí chatových a zahrádkářských lokalit.

Požadavky na odstranění nebo omezení:

V ÚPD navrhnout dobudování splaškových kanalizací s čističkami odpadních vod, revitalizaci areálů s ekologickými zátěžemi, přeložky frekventovaných silnic mimo zástavbu, protihluková opatření, systém krajinné zeleně, ÚSES.

V územním řízení povolovat stavby výhradně v zastavitelných plochách a k účelu navrženému územním plánem.

B.3.4. Střety

jedná se o vzájemné střety záměrů na provedení změn v území a střety záměrů s limity využití území.

V SO ORP Šlapanice byly identifikovány následující střety:

Zastavitelné plochy na zemědělské půdě I. a II. třídy ochrany

Střet, který se vyskytuje zejména v obcích ležících v Dyjsko - svrateckém úvalu na jihu a jihovýchodě SO ORP. Zde se záborům kvalitní půdy lze stěží vyhnout.

Zastavitelné plochy na sesuvném a poddolovaném území

V sesuvném a poddolovaném území jsou ztížené základové poměry. Sesuvná území se vyskytují např. v obcích Viničné Šumice, Kovalovice, Moravany, Ostopovice Šlapanice, Jiříkovice, Podolí. Poddolovaná území se vyskytují v obcích Babice nad Svitavou a Želešice.

Zastavitelné plochy v aktivní zóně záplavového území

Vyskytují se např. v obcích: Podolí, Šlapanice, Telnice, Újezd u Brna, Modřice, Rebešovice. V aktivní zóně je podle vodního zákona zakázáno umísťovat stavby.

Záměry na dopravní infrastrukturu

Jsou vždy ve střetu se stávajícím využitím území, obytnou funkcí zástavby, s ochranou zemědělské půdy, krajiny, případně ochranou lesa. Tělesa dopravních staveb se stanou bariérami v území a překážkou pro budoucí rozvoj sídel.

Lokalita pro akumulaci povrchových vod jako bariéra v území

Záměr na vodní nádrž Želešice je ve střetu s ochranou přírody (přírodní park Bobrava) a ochranou lesa. Případnou realizací vodní nádrže Želešice vznikne bariéra v území.

Územní systém ekologické stability

ÚSES bývá ve střetu se stávajícím využitím území, pokud se nejedná o lesní pozemky.

Požadavky na odstranění nebo omezení:

V ÚPD neumisťovat zastavitelné plochy do aktivních zón záplavových území.

V ÚPD, pokud lze, neumisťovat zastavitelné plochy na zemědělských půdách I. a II. třídy ochrany, na lesních pozemcích, v sesuvných a poddolovaných územích.

V součinnosti s dotčenými orgány řešit vzájemné střety záměrů na provedení změn v území a střety záměrů s limity využití území - podle priorit veřejných zájmů.

B.3.5. Slabé stránky území a potenciální hrozby

Slabé stránky vyplývají zejména z vlastností území (viz též kap. LIMITY), hrozby vyplývají z vývojových trendů.

V SO ORP Šlapanice byly identifikovány následující slabé stránky a hrozby:

Sesuvná území (např. Viničné Šumice, Kovalovice)

Poddolovaná území (např. Babice nad Svitavou)

Záplavová území a jejich aktivní zóny (zejm. Svratka, Říčka, Litava, Svitava)

Úseky toků s významným povodňovým rizikem (Modřice, Rebešovice)

Staré ekologické zátěže

Zóny havarijního plánování (Střelice, Popůvky)

Nedostatek krajinné zeleně (Dyjsko – svratecký úval)

Bariérová místa dálkových migračních koridorů velkých savců (Popůvky)

Náchylnost území k erozi vodní a větrné (zejm. orná půda na svazích a ve velkých honech)

Náchylnost území k suchu: hydrologickému a zemědělskému

Nekoncepční rozvoj suburbánních území (prosté vymezení zastavitelných ploch)

Prohlubování závislosti ORP Šlapanice na ekonomice Brna

Rostoucí intenzita automobilové dopravy

Stagnace veřejné kolejové dopravy

Požadavky na odstranění nebo omezení:

V ÚPD některé slabé stránky území respektovat (např. záplavová, sesuvná území), některé slabé stránky omezovat (např. nedostatek krajinné zeleně v zemědělské krajině). Prostřednictvím ÚPD omezovat potenciální hrozby (např. riziko povodní, eroze orné půdy).

B.3.6. Nevyváženosti územních podmínek pro udržitelný rozvoj území

vyplývají z rozboru udržitelného rozvoje území

V SO ORP Šlapanice byly identifikovány následující nevyváženosti v podmínkách udržitelného rozvoje:

Životní prostředí

Rozdílné geografické podmínky SO ORP Šlapanice (vrchoviny x úval)

Rozrůstání sídel na úkor zemědělské půdy

Velkoplošné zemědělství, degradace zemědělské půdy

Úbytek retenční schopnosti krajiny a prostupnosti krajiny

Znečištění ovzduší, půdy, vody

Hluk z dopravy

Hospodářství

Hospodářská nesoběstačnost obcí, nutná vyjížďka za prací
Zemědělství nespécializované na zásobení metropole

Sociální podmínky

Intenzivní proces suburbanizace, husté zalidnění
Obce fungující jako noclehárny, nedostatek občanské vybavenosti a sociálních vazeb
Nutnost dojížďky do Brna za prací, za vzděláním, nákupy, službami, zábavou...
Šlapanice nejsou centrem ORP - obce spádují k Brnu

Požadavky na odstranění nebo omezení:

Při zpracování ÚPD mít na mysli životní podmínky současné společnosti i budoucích generací: ctít přírodu, odkaz předků a využívat vědecké poznatky. V území se chovat jako dobrý hospodář: koncepci rozvoje osídlení a využití krajiny navrhovat v dlouhodobém horizontu.

B.3.7. Problémy k řešení na úrovni kraje a státu

Záměry nadmístního významu (např. dopravní a technickou infrastrukturu, průmyslové a logistické zóny) umísťovat z hlediska obsluhy území celého kraje a s ohledem na obytnou funkci a budoucí rozvoj dotčených obcí.

Ve spolupráci Jihomoravského kraje, města Brna, obcí v okolí Brna a ministerstvem dopravy navrhnout, dohodnout a realizovat účinnou koncepci dopravní obsluhy brněnského metropolitního regionu s preferencí kolejové veřejné dopravy, jakožto rychlého, kapacitního, ekologického způsobu dopravy osob mezi krajským městem a obcemi v kraji.

Neumísťovat další kapacitní silnice do dopravně přetíženého území v okolí dálnic D1, D2 a silnice I. třídy I/52. Realizovat opatření k omezení hluku a znečištění ovzduší v blízkosti zastavěných území.

Na krajských silnicích důsledně realizovat obchvaty obcí a protihluková opatření, cyklostezky vést mimo silnice.

U přestupních uzlů IDS budovat kapacitní parkoviště.

Protipovodňovou ochranu navrhovat a realizovat komplexně v celých povodích toků.

Závěr

Při územně plánovací činnosti je třeba využívat textovou část, výkresy, územní analýzy a data 4. úplné aktualizace ÚAP SO ORP Šlapanice včetně aktuálních údajů o území.

Do ÚPD je nutno zpracovat požadavky na uspořádání území kraje obsažené v ZÚR JMK. Koridory a plochy vymezené v ZÚR JMK je třeba upřesnit na základě podrobné znalosti podmínek území a v návaznosti na ÚPD sousedních obcí. Na internetových stránkách Jihomoravského kraje na adrese je zveřejněna kompletní dokumentace ZÚR JMK vč. aplikace vyhledávání záměrů v jednotlivých obcích a hledání záměrů <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=246347&TypeID=2>.

Vybrané dopravní záměry na území Brna a okolních obcí budou prověřeny prostřednictvím „**Územní studie nadřazené dálniční a silniční sítě v jádrovém území OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno**“. Prostřednictvím „**Územní studie koridoru vedení 400 kV Sokolnice – hranice ČR / Rakousko**“ bude hledán průchod pro dvojité vedení 400kV z rozvodny Sokolnice do Rakouska.

Výřezy ze ZÚR JMK jsou obsaženy v příloze ÚZEMNÍ ANALÝZY.

Zkratky

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
BMO	brněnská metropolitní oblast
BPEJ	bonitovaná půdně ekologická jednotka
ČSÚ	Český statistický úřad
D	dálnice
DI	dopravní infrastruktura
EVL	evropsky významná lokalita
FVE	fotovoltaická elektrárna
CHKO	chráněná krajinná oblast
IDS JMK	integrovaný dopravní systém jihomoravského kraje
JMK	Jihomoravský kraj
KrÚ JMK	Krajský úřad Jihomoravského kraje
k.ú.	katastrální území
LAPV	lokality pro akumulaci povrchových vod
MěÚ	městský úřad
MHD	městská hromadná doprava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MZdr	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NN	nízké napětí
OP	ochranné pásmo
ORP	obec s rozšířenou působností
OV	občanská vybavenost
PM	suspendované částice
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
PÚR	politika územního rozvoje
PRURÚ	podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území
RURÚ	rozbor udržitelného rozvoje území
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
SV	skupinový vodovod
stavební zákon	zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
TEN-T	transevropska dopravní síť (Trans-European Transport Networks)
TI	technická infrastruktura
TR, TS	trafostanice, transformovna
ÚAP	územně analytické podklady
ÚAP SO ORP	územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností
ÚAP JMK	územně analytické podklady Jihomoravského kraje
ÚPD	územně plánovací dokumentace
VKP	významný krajinný prvek
VN	vysoké napětí
VR, VRT	vysokorychlostní trať
VVN	velmi vysoké napětí
VTL	vysokotlaký plynovod
ZPF	zemědělský půdní fond
ZÚR JMK	zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje
vyhláška	vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti

Podklady

ÚAP SO ORP Šlapanice 2014 – 3. úplná aktualizace

Aktuální údaje o území (od poskytovatelů údajů)

Statistické údaje, zejména ČSÚ a ÚAP: https://www.czso.cz/csu/czso/csu_a_uzemne_analyticke_podklady

Vlastní průzkumy a zjištění

Územně plánovací dokumentace

ÚAP JMK 2015 – 3. úplná aktualizace

Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (vydané 5. října 2016)

Politika územního rozvoje ČR, ve znění 1. aktualizace (2015)

Metodické návody MMR:

Standard sledovaných jevů pro územně analytické podklady obcí

Požizování aktualizací ÚAP obcí a krajů

Analytické a koncepční dokumenty Jihomoravského kraje a města Brna, zejména:

Územní studie sídelní struktury Jihomoravského kraje; zpracoval Urbanismus, architektura, design - Studio, spol. s r.o., 2014; pořídil Jihomoravský kraj

Atlas brněnské metropolitní oblasti (Statutární město Brno, Kancelář strategie města, 2015)

Turistické mapy, turističtí průvodci

Články:

Kam se lidé stěhují z Brna? Lákají Bílovice či Popůvky

Autor: Michal Rapco, 03.09.2016

http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/kam-se-lide-stehuji-z-brna-lakaji-bilovice-ci-popuvky-20160903.html

Brno trpí suburbanizací

Autor: SF/pb, 22.06.2016

<http://www.stavebni-forum.cz/cs/article/24765/brno-trpi-suburbanizaci/>

Internet:

Internetové stránky obcí, MAPY.CZ, Wikipedia, ČÚZK, INSPIRE, suburbanizace.cz, eAGRI.cz, brownfieldy-jmk.cz, oenergetice.cz, lidova-architektura.cz, tourism.cz, osn.cz